

IL·LUSTRE CO·LEGI DE
L'ADVOCACIA DE BARCELONA

Informe 2016

Resum executiu · *Resumen ejecutivo*

IL·LUSTRE COL·LEGI DE
L'ADVOCACIA DE BARCELONA

Informe 2016

Resum executiu · *Resumen ejecutivo*

Direcció:

Noemí Juaní i Ramon

Coordinació de la Investigació:

Vicens Valentin Lopez

Equip d'investigació:

César Martínez

César Palomar

Eliselmo D'Altoé

Sergi Carvajal

Edita:

Ediciones Experiencia - Vlex

Informe 2016

Resum executiu

1. Introducció

Després d'haver analitzat de forma separada les dades relatives a l'activitat judicial dels òrgans jurisdiccionals que s'integren en cadascun dels quatre grans ordres, i per tal d'obtenir una visió de conjunt sobre quin és l'estat de l'Administració de Justícia, tanquem el present Informe amb un capítol relatiu a les conclusions generals que de les mateixes s'han pogut extreure.

Per a això, s'han elaborat una sèrie de gràfiques a través de les quals es fa una comparativa de les dades més rellevants de l'activitat judicial registrada al llarg dels últims anys, expressada a través dels principals indicadors judicials, així com en el moviment dels assumptes, amb les dades actualitzades a l'any 2015, per ser aquest l'últim exercici del qual es tenen dades completes, segons el CGPJ.

D'altra banda, sota l'epígraf de "durada mitjana dels procediments", es recull una estimació del temps que ocupa la tramitació dels assumptes, de forma comparativa en cadascun dels àmbits jurisdiccionals estudiats. Una de les preocupacions tant dels operadors jurídics com de la pròpia ciutadania, és el cost temporal que li suposarà la tramitació i resolució d'una controvèrsia. Un dels indicadors més importants a l'hora de valorar la qualitat de la Justícia en termes d'eficàcia i resolució, és la durada mitjana dels procediments. Sens dubte, aquest suposa un reflex clar de l'adequació o falta d'aquesta, dels recursos que es destinen a l'Administració de Justícia, d'acord amb la litigiositat real del moment.

Si no hi ha una adequada relació entre els mitjans que es destinen a la conflictivitat judicial del moment, la percepció que sobre la Justícia es té des de la ciutadania, es ressent. Deia el filòsof Sèneca que "*Res s'assembla tant a la injustícia com la justícia tardana*". Pel que fa a la percepció que es té de l'Administració de Justícia, se'n fa referència de forma específica en l'epígraf "La Justícia en els mitjans de comunicació", per tal d'analitzar alguns dels titulars que han protagonitzat les editorials d'aquest últim any, i el rerefons jurídic que hi ha darrere dels mateixos.

En el mateix sentit, es publica una valoració realitzada per la Comissió de Relacions amb l'Administració i la Justícia (CRAJ), com a resum del Baròmetre d'opinió que aquesta organitza a través d'enquestes publicades a la pròpia pàgina web institucional de l'ICAB, en la que participen els Advocats i les Advocades expressant el seu parer en base a les seves experiències i rutines en els Jutjats.

2. Comparativa entre els quatre ordres jurisdiccionals

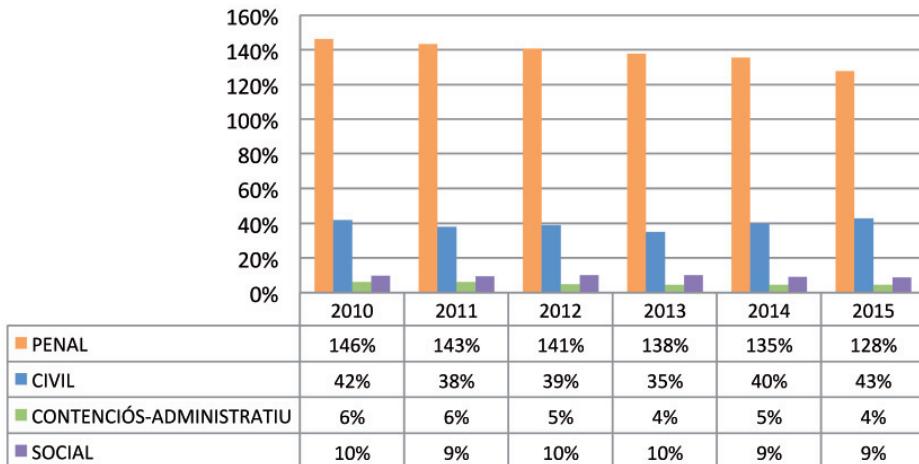
2.1 Litigiositat

Tal i com s'ha referit al llarg del present estudi, la taxa de litigiositat suposa el reflex de la conflictivitat en termes d'activitat judicial, en relació amb la població d'una determinada demarcació o Jurisdicció.

En el Gràfic 1, podem veure una comparativa de la taxa de litigiositat entre les quatre jurisdicccions, al llarg del període comprès entre els anys 2010 i 2015. En aquest, veiem com cadascuna de les Jurisdicccions registra una taxa de litigiositat clarament diferenciada entre si. En efecte, l'àmbit que registra una taxa clarament més elevada al llarg de la seqüència temporal analitzada, és el penal amb un conflictivitat del 128% en l'any 2015. La segona posició, l'ocupen els òrgans jurisdiccionals que s'integren en l'àmbit civil, en els que s'ha registrat una taxa de litigiositat del 43% en aquest últim exercici. Pel que fa als òrgans que s'integren en l'ordre contencios-administratiu i en l'àmbit del social, veiem com a l'any 2015 la taxa de litigació que es registra és del 4% i del 9%, respectivament. La diferència entre els valors ressenyats, es troba en els volums d'assumptes que cada un dels àmbits jurisdiccionals maneja.

D'altra banda, veiem com en termes generals la tendència de la taxa de litigiositat, ha baixat al llarg dels últims anys. La Jurisdicció que ha presentat una major variabilitat en el període 2010-2015, ha estat la contenciosa-administrativa, amb una regressió del 28%. No obstant això, precisament per ser la que major taxa de litigiositat registra, és la Jurisdicció penal la que anota una reducció més visible al llarg de tots aquests anys, ja que passa d'un 146% a l'any 2010 a un 128% a l'any 2015. En aquest últim any, sembla que s'intensifica la tendència a la baixa, a causa de la reducció de la taxa de criminalitat, però sobretot a les importants reformes que s'han aprovat al llarg d'aquest últim exercici, l'impacte de les quals es podrà valorar d'una forma més evident a partir dels propers anys.

Pel que fa a l'àmbit civil, hem de destacar l'augment que aquest ha experimentat durant els últims dos anys, en contrast amb la tendència registrada en els altres ordres jurisdiccionals. Tanmateix, hem destacat com a l'any 2013 es produïx un descens significatiu pel que fa a la taxa de litigiositat. Aquest es deu sens dubte a l'impacte que han tingut les taxes judicials, en la configuració que en fa la *Llei 10/2012, de 20 de novembre, per la qual es regulen determinades taxes en l'àmbit de l'Administració de Justícia i de l'Institut Nacional d' Toxicologia i Ciències Forenses*. El recorregut que ha experimentat aquesta norma es resumeix en diverses reformes legislatives des de la seva aprovació el passat novembre de 2012, i un fort rebuig per part de tots els operadors jurídics i de la ciutadania. D'aquestes reformes hem de destacar la operada pel *RD 1/2015, de 27 de febrer, en virtut del qual se suprimeixen les taxes judicials per a les persones físiques*. El fracàs de les taxes judicials, es completa amb la Sentència del Tribunal Constitucional dictada el 21 de juliol de 2016, en la qual es declara nul·la la quantia de la majoria de les taxes (mantenint-se el concepte de les mateixes) per la seva abusivitat.

Gràfic 1. Comparativa de la taxa de litigiositat per jurisdicccions.

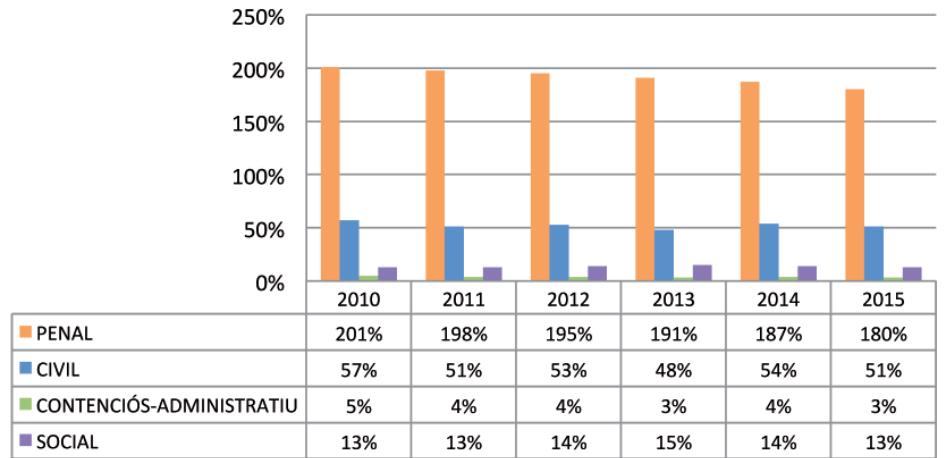
En el Gràfic 2 es recull l'evolució de la taxa de litigiositat, registrada pels òrgans judicials que s'integren en la “demarcació ICAB”, distingint i agrupant-se en funció de l'àmbit jurisdiccional a què pertanyen.

Pel que fa a l'evolució de la mateixa, veiem com es correspon amb la registrada en termes generals, segons vam poder veure a la gràfica anterior. No obstant això, podem destacar els següents matisos. En primer lloc, la taxa de litigiositat registrada en els òrgans que s'integren en la “demarcació ICAB”, és ostensiblement superior a l'anotada en termes generals, tal i com es desprèn del detall numèric de les gràfiques. L'única excepció en aquest sentit la trobem en l'àmbit contenciós-administratiu, en el que la taxa de litigiositat és lleugerament inferior en l'àmbit competencial de l'II·lustre Col·legi de l'Advocacia de Barcelona, respecte la resta d'Espanya.

En segon lloc, en l'àmbit civil veiem que, a diferència del que succeïa en termes generals, en la “demarcació ICAB” es registra un lleuger descens de l'activitat judicial a l'any 2015. Destaca també, com a l'any 2013 es registra un descens significatiu en l'àmbit civil (i també en l'ordre contenciós-administratiu), a causa del desplegament de les taxes judicials.

Informe 2016

Resum executiu

Gràfic 2. Comparativa de la taxa de litigiositat per jurisdicccions. Demarcació ICAB.

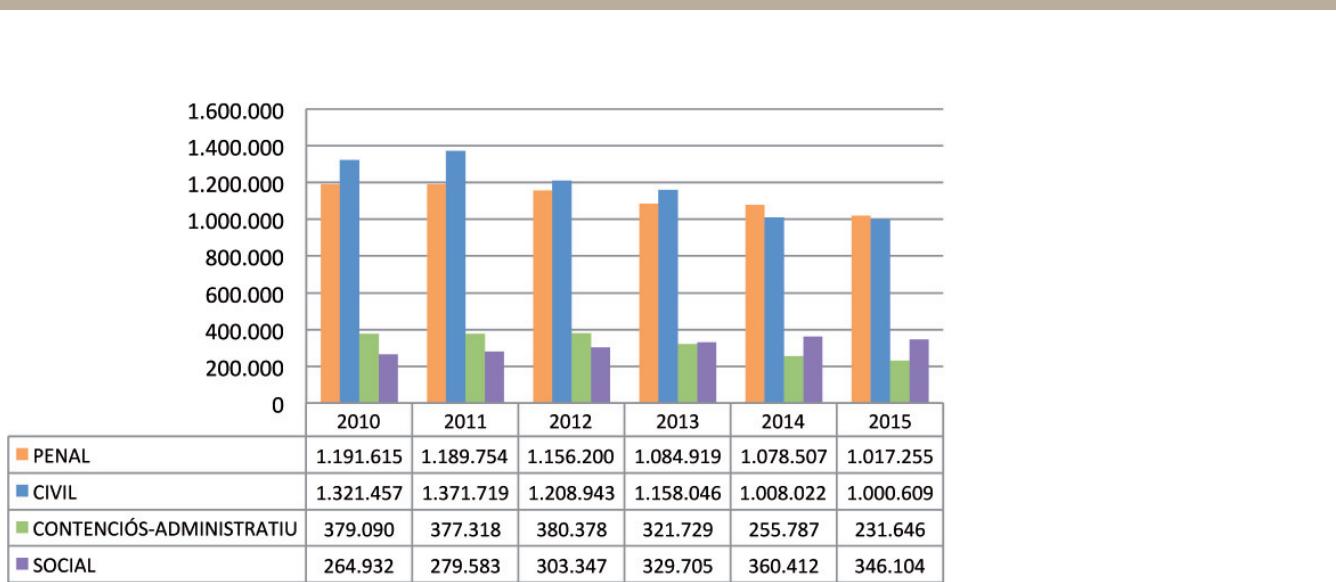
2.2 Moviment d'assumptes

A continuació s'analitzen les dades relatives al moviment dels assumptes tramitats davant els òrgans jurisdiccionals, al llarg dels últims anys, segons les dades publicades pel CGPJ. Seguint la metodologia d'aquest, s'han distingit les següents categories, “pendents a l'inici”, “ingressats”, “resolts i” pendents en finalitzar l'exercici”, la combinació de les quals ens permetrà obtenir unes ràtios per tal de veure quin és l'estat de l'Administració de Justícia.

Comparativa per jurisdicccions

Al Gràfic 3 podem veure l'evolució de l'activitat judicial dels nostres Tribunals, des del punt de vista dels “assumptes pendents a l'inici” de l'exercici.

Pel que fa al volum que es registra en cadascuna de les Jurisdicccions, veiem com es correspon amb el desenvolupament de la taxa de litigiositat, abans comentada. En efecte, els àmbits civil i penal, són els que anoten un major nombre d'assumptes pendents a l'inici, mostrant una clara diferència respecte als altres dos ordres. Si considerem les dades registrades per a cada un dels quatre ordres jurisdiccionals de manera conjunta, veiem que a l'any 2010 es van anotar un total de 3.157.094 assumptes pendents a l'inici, passant a 2.595.614 a l'any 2015, el que suposa una regressió del 18%. Aquesta es correspon amb la tendència de la taxa de litigiositat analitzada en les gràfiques anteriors.

Gràfic 3. Assumptes pends al inici. Comparativa per jurisdicccions.

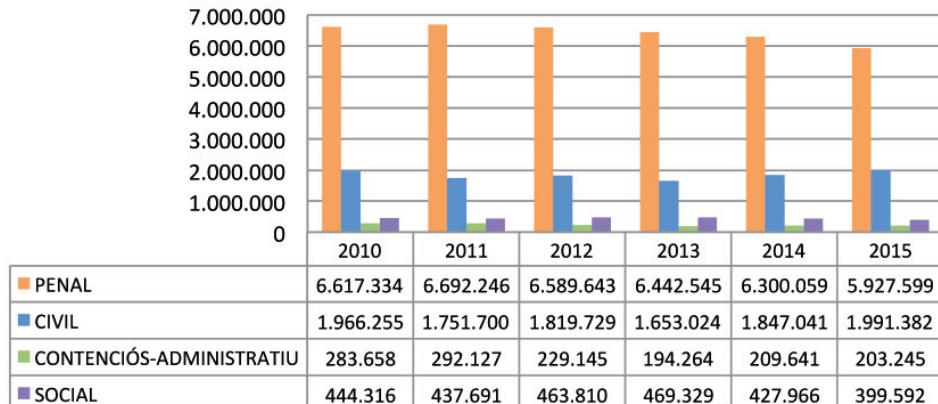
En el Gràfic 4 podem veure el nombre total d'assumptes que han tingut entrada en els Tribunals de cada un dels ordres jurisdiccionals, al llarg dels últims anys.

D'acord amb les dades relatives als “assumptes pends a l'inici”, els valors més elevats referents als “assumptes ingressats”, es corresponen amb els àmbits penal i civil. Hem de destacar el desmesurat volum d'expedients a què s'ha d'enfrontar la Jurisdicció penal, amb un total de 5.927.599 assumptes registrats a l'any 2015. La segona Jurisdicció que major nombre d'assumptes tramita, és la civil amb un total de 1.991.382 expedients. Veiem per tant que la diferència d'assumptes respecte a l'ordre penal, és notable, tot i que el Dret penal ha de ser considerat com l'última ràtio, a causa de la gravetat dels fets que en aquesta Jurisdicció es tramiten.

En tots els àmbits jurisdiccionals a excepció del civil, s'ha registrat un oscil·lant i progressiu descens del nombre total d'assumptes ingressats, al llarg dels últims anys, d'acord amb l'evolució de la taxa de litigiositat. Destaca també com en l'àmbit civil i en el contencios-administratiu, a l'any 2013 es registra un important descens del volum d'assumptes tramitats, a causa de les taxes judicials aprovades el passat novembre de 2012.

Informe 2016

Resum executiu

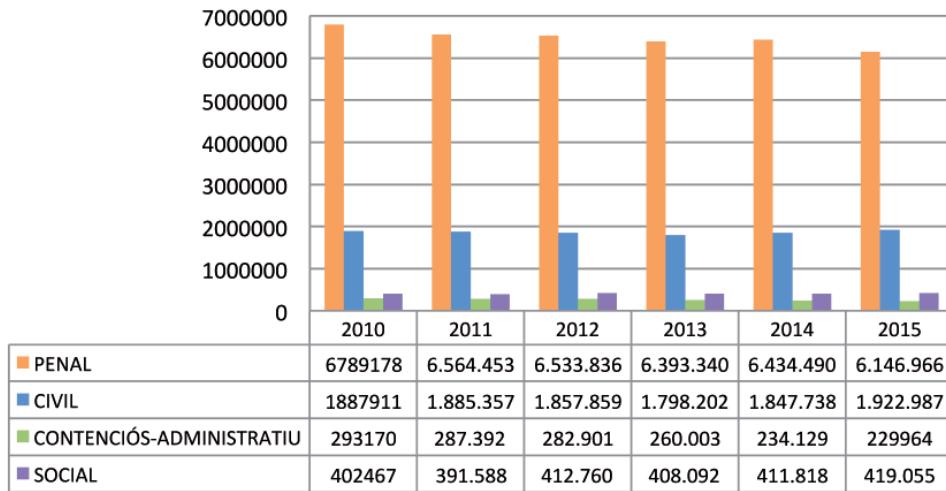

Gràfic 4. Assumptes ingressats. Comparativa per jurisdicccions.

Al Gràfic 5 podem veure l'evolució dels assumptes resolts pels Tribunals que s'integren en cadascuna de les quatre Jurisdicccions.

A l'any 2010 es van resoldre un total de 9.372.726 assumptes, mentre que a l'any 2015 la xifra disminueix fins als 8.718.972 expedients. Si comparem aquestes dades amb les dels assumptes ingressats, veiem que al llarg dels últims anys s'ha resolt un major volum de temes, el que sens dubte es tracta d'una dada positiva, tenint en compte que reflecteix cert descens en l'acumulació de treball a la qual s'han d'enfrontar els Tribunals.

A la Jurisdicció social, veiem com el comentat anteriorment en relació a la resolució d'assumptes al llarg dels últims anys, no s'ha complert. En efecte, en aquest àmbit, el nombre d'assumptes que s'han anat ingressant des de l'any 2010, ha estat superior al volum d'expedients que s'han anat resolent en un mateix període. La Jurisdicció social ha estat la que major càstig ha experimentat en termes d'increment de la càrrega de treball, pel fet que el volum d'assumptes que més importància tenen a nivell de volum, són els relatius a “impugnació d'acomiadaments”, “reclamacions de quantitat “i” demandes en matèria de Seguretat Social “. Un dels efectes més immediats de la crisi a nivell social, ha estat precisament la destrucció de llocs de treball fet que ha provocat el correlatiu augment de l'activitat judicial dels Tribunals d'aquesta Jurisdicció.

Gràfic 5. Assumptes resolts. Comparativa per jurisdicccions.

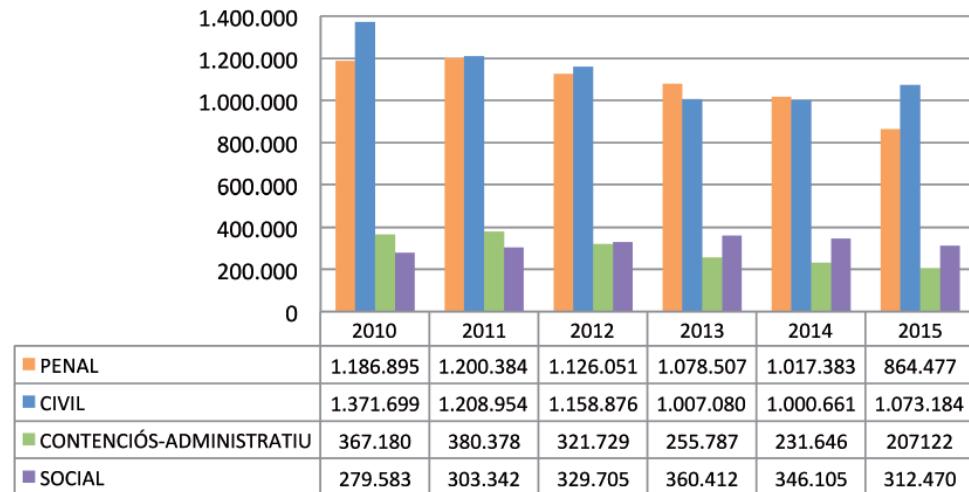
En el Gràfic 6 es fa una comparativa de l'evolució dels assumptes pends al finalitzar entre els quatre ordres jurisdicccionals, al llarg del període comprès entre els anys 2010 i 2015.

En aquest veiem com la tendència pel que fa als volums, es correspon amb la de les altres categories analitzades referides al moviment d'assumptes. Així, d'un total de 3.205.357 assumptes pends en finalitzar a l'any 2010, passem a 2.457.253 expedients a l'any 2015, el que suposa una regressió del 23%.

Una de les coses que ha de cridar-nos l'atenció, és que malgrat que en la Jurisdicció penal sigui la que major volum d'assumptes es tramita anualment, segons vam poder veure en les gràfiques anteriors, el nombre d'expedients que resten per finalitzar és proporcionalment menor en comparació amb la dels altres àmbits. Es tracta d'una dada positiva tenint en compte la gravetat dels assumptes que pels Tribunals de l'esmentat ordre es resolen. Tanmateix, hem de tenir en compte que molts assumptes no passen de la fase d'instrucció, en el sentit que acaben amb una Interlocutòria de sobreseïment a causa de que els fets investigats no són imputables a la persona que apareixia inicialment com encausada, o bé simplement per què es desconeix l'autoria ab initio dels fets apparentment delictius.

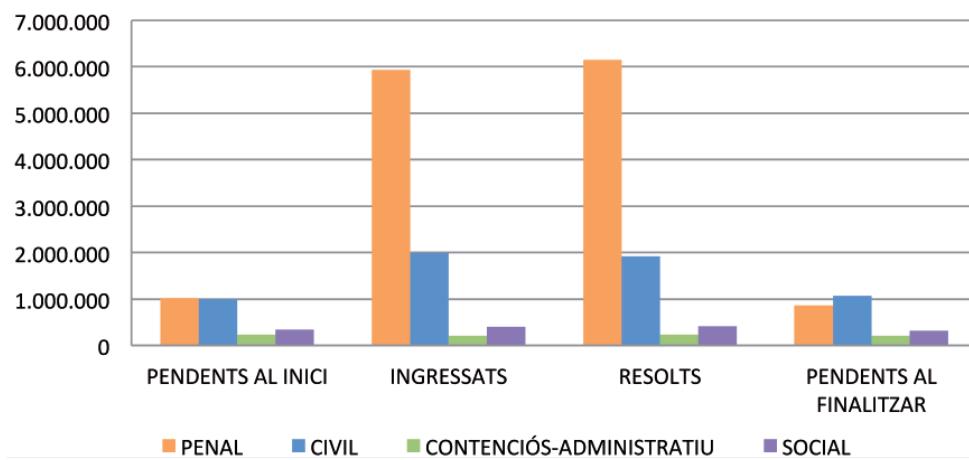
Informe 2016

Resum executiu

Gràfic 6. Assumptes pends al finalitzar. Comparativa per jurisdicccions.

En el Gràfic 7, podem veure un resum del moviment dels assumptes que s'han tramitat davant els tribunals al llarg de l'any 2015, fent distinció de cada un dels quatre ordres jurisdiccionals. Aquí podem veure el que s'ha exposat abans sobre el que succeeix en l'àmbit penal: en aquest es tramita un major nombre d'assumptes, encara que s'inicia / acaba l'exercici amb un volum relativament baix d'expedients, respecte a la resta d'ordres jurisdiccionals.

Gràfic 7. Moviment d'assumptes de totes les jurisdicccions. Any 2015.

Taules resum per òrgans jurisdiccionals

A continuació, es recullen unes taules amb el resum del detall numèric dels assumptes tramitats al llarg de l'any 2015, pels òrgans jurisdiccionals.

En el Gràfic 8, es fa un resum comparatiu del nombre total d'assumptes tramitats en els quatre àmbits jurisdiccionals. D'acord amb el que s'ha manifestat abans, l'àmbit penal és el que concentra el major nombre d'assumptes, mentre que la Jurisdicció contenciosa-administrativa, és la que tramita una menor quantitat d'expedients. Tot i així, els indicadors judicials que s'exposen a continuació, mostren unes millors ràtios en termes de resolució en el primer. I és que tal i com hem tingut l'oportunitat d'analitzar, la Jurisdicció contenciosa-administrativa arrossega un històric problema de congestió, a causa de la creixent complexitat i diversitat dels assumptes que en aquesta es tracten.

RESUM DE TOTES LES JURISDICCIONS. ANY 2015				
MOVIMENT D'ASSUMPTES				
	PENDENTS AL INICI	INGRESSATS	RESOLTS	PENDENTS AL FINALITZAR
PENAL	1.017.255	5.927.599	6.146.966	864.477
CIVIL	1.000.609	1.991.382	1.922.987	1.073.184
CONTENCIÓS-ADMINISTRATIU	231.646	203.245	229.964	207.122
SOCIAL	346.104	399.592	419.055	312.470

Gràfic 8. Taula resum del moviment d'assumptes de totes les jurisdicccions. Any 2015.

En el Gràfic 9, podem veure el detall numèric dels principals òrgans jurisdiccionals que s'integren en l'àmbit penal, en relació al moviment dels assumptes tramitats pels mateixos, al llarg d'aquest últim exercici. En aquest, veiem com els Jutjats d'Instrucció són els que concentren una major quantitat d'expedients, amb un total de 4.976.505 d'assumptes a l'any 2015. Això es deu a la pròpia configuració del procediment penal, dividit en dues grans fases. Una primera d'instrucció en què es porta a terme la investigació de totes les circumstàncies personals i objectives que giren al voltant d'un fet d'aparença delictiva, per tal d'esbrinar si hi ha indicis racionals de criminalitat; i una segona en què es porta a terme l'enjudiciament pròpiament dit, davant d'un òrgan judicial diferent del que va instruir la causa per tal de garantir la imparcialitat en la resolució de l'assumpte.

Després de la instrucció, els assumptes es repartiran entre els Jutjats Penals i l'Audiència Provincial, en funció de la gravetat de la pena en abstracte del fet que ha motivat la causa. D'altra banda, hi ha una sèrie d'òrgans especialitzats en funció de la temàtica com VIDO i Menors, que s'ocupen d'una part important d'assumptes. Quant als Jutjats de Violència sobre la Dona, hem de tenir en compte la nova redacció de l'art. 87 ter de la LOPJ donada per la LO 7/2015, de 21 de juliol, en la qual es produeix una reordenació

Informe 2016

Resum executiu

competencial ampliant les matèries de què coneixeran aquests òrgans. Aquesta reforma incorpora, entre d'altres, el quebrantament de l'art. 468 CP (condemnes, mesures cautelars...) i els delictes lleus que afectin als assumptes propis de VIDO.

RESUM JURISDICCIÓ PENAL. ANY 2015				
MOVIMENT D'ASSUMPTES PER ÒRGANS JUDICIALS				
	PENDENTS AL INICI	INGRESSATS	RESOLTS	PENDENTS AL FINALITZAR
INSTRUCCIÓ	690.199	4.976.505	5.143.775	553.793
J PENAL	203.172	310.101	337.120	186.788
AP	37.525	181.126	184.230	34.031
TSJ	209	3.612	3.670	146
JDO CENTRAL INSTR	609	1.715	1.694	1.010
J CENTRAL PENAL	36	25	27	35
AN	350	2.944	2.978	350
TS	1.554	3.877	3.683	1.758
MENORS	13.385	26.665	28.438	12.698
JDO CENTRAL MENORS	12	16	18	10
VIDO	29.827	152.115	174.128	30.682
VP	35.242	259.125	257.616	37.948
JDO CENTRAL VP	5.054	9.763	9.589	5.228

Gràfic 9. Quadre resum del moviment d'assumptes per òrgans judicials. Jurisdicció penal. Any 2015.

Al Gràfic 10 podem veure una taula amb el detall numèric dels assumptes tramitats davant els òrgans judicials que s'integren en la Jurisdicció civil a l'any 2015.

Els Jutjats de Primera Instància són els que major volum d'assumptes concentren, com no pot ser d'altra manera tenint en compte el repartiment competencial establerts en la *Llei Orgànica 6/1985, d'1 de juliol, del poder judicial* i en la *Llei 1/2000, de 7 de gener, d'enjudiciament civil*. L'Audiència Provincial, a través de les seves seccions civils, s'ocupa d'un volum d'assumptes que suposa aproximadament un 7% respecte als assumptes que es tramiten en primera instància, mitjançant el sistema de recursos d'impugnació establerts en les lleis de procediment.

D'altra banda, hem de destacar com els Jutjats Mercantils i els Jutjats de Família, s'ocupen d'un nombre d'assumptes relativament important, dins de la Jurisdicció civil. Pel que fa a la resolució dels assumptes de família, hem de tenir en compte que en funció del concret partit judicial en què s'hagin de tramitar, es resoldrà bé per un Jutjat de Família especialitzat, per un Jutjat de Primera Instància exclusiu, o per un Jutjat de Primera Instància i Instrucció.

Sense posar en dubte la qualitat de les resolucions de tots i cadascun dels jutges i magistrats que componen la plantilla judicial, entenem que l'especialització dels òrgans jurisdiccionals en determinades matèries (com a familiar i mercantil) contribueix a una major eficàcia resolutiva, possibilitant l'aplicació del Dret d'una forma més integradora d'acord amb la doctrina i jurisprudència que es va creant al voltant dels mateixos.

RESUM JURISDICCIÓ CIVIL. ANY 2015				
MOVIMENT D'ASSUMPTES PER ÒRGANS JUDICIALS				
	PENDENTS AL INICI	INGRESSATS	RESOLTS	PENDENTS AL FINALITZAR
JPI	722.106	1.459.136	1.427.416	751.486
AP	49.918	104.808	108.807	56.442
TSJ	193	552	524	209
TS	4.614	4.284	3.138	5.296
MERCANTIL	80.430	117.112	85.797	111.648
FAMÍLIA	144.348	305.490	297.305	148.103

Gràfic 10. Quadre resum del moviment d'assumptes per òrgans judicials. Jurisdicció civil. Any 2015.

Al Gràfic 11 podem veure les dades relatives als assumptes tramitats davant els òrgans judicials que s'integren en l'àmbit contencios-administratiu, al llarg de l'any 2015.

Tal i com s'ha comentat abans, es tracta de la Jurisdicció davant la qual es tramita un menor volum d'expedients. No obstant això, la complexitat i diversitat dels mateixos fa que la seva resolució es demori més enllà del que seria desitjable, a causa de la falta de mitjans tant materials com humans en aquests òrgans que permetrien acabar amb la congestió acumulada. En efecte, es tracta d'una Jurisdicció que ha arrossegat unes taxes de congestió i pendència al llarg de les últimes dècades, tal i com es va analitzar en el capítol corresponent.

RESUM JURISDICCIÓ CONTENCIÓS-ADMINISTRATIU. ANY 2015				
MOVIMENT D' ASSUMPTES PER ÒRGANS JUDICIALS				
	PENDENTS AL INICI	INGRESSATS	RESOLTS	PENDENTS AL FINALITZAR
JCA	134.588	128.164	150.969	113.845
TSJ	79.807	55.000	63.444	71.553
J CENTRAL	2.149	3.015	3.358	1.813
AN	8.557	8.263	6.306	10.458
TS	6.545	8.803	5.887	9.453

Gràfic 11. Quadre resum del moviment d'assumptes per òrgans judicials. Jurisdicció contencios-administratiu. Any 2015.

Informe 2016

Resum executiu

En el Gràfic 12 es recull una taula amb el moviment dels assumptes tramitats en els òrgans judicials de l'àmbit social, al llarg de l'exercici 2015.

El volum d'assumptes que davant aquesta Jurisdicció es tramiten, és notablement menor que el dels àmbits civil i penal. No obstant això, l'esclat de la crisi econòmica i financera a l'any 2008, es va traduir en un augment de la litigiositat com a reflex de la destrucció de l'ocupació al nostre país. En el capítol en què s'analitza de manera específica l'activitat judicial en l'ordre Social, vam veure com la configuració del nostre Mercat de Treball pateix un problema de caràcter estructural, que descansa en un sistema de contractació amb uns altíssims nivells de temporalitat.

Per això, i sent els principals procediments que es tramiten davant d'aquests Jutjats els que versen sobre “impugnació d'acomiadaments”, “reclamacions de quantitat” i sobre “matèries de la Seguretat Social”, en èpoques de crisi es produeix un augment de la litigiositat que es tradueix en un major volum d'expedients.

RESUM JURISDICCÍO SOCIAL. ANY 2015				
MOVIMENT D'ASSUMPTES PER ÒRGANS JUDICIALS				
	PENDENTS AL INICI	INGRESSATS	RESOLTS	PENDENTS AL FINALITZAR
J SOCIAL	320.777	345.151	364.382	287.455
TSJ	20.787	49.315	50.521	19.545
AN	120	385	351	110
TS	4.420	4.741	3.801	5.360

Gràfic 12. Quadre resum del moviment d'assumptes per òrgans judicials. Jurisdicció social. Any 2015.

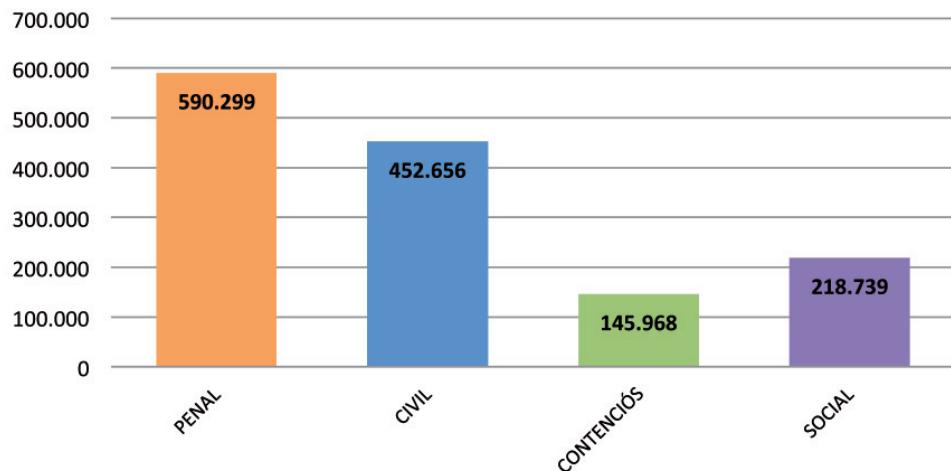
Sentències

En el Gràfic 13 es fa una comparativa del nombre total de Sentències dictades a l'any 2015, per els òrgans jurisdiccionals que s'integren en cada un dels quatre ordres.

D'acord amb el volum d'assumptes que es tramiten en cadascun dels quatre àmbits, veiem com la Jurisdicció penal dicta un major nombre de sentències, amb un total de 590.299. La segona posició en aquest sentit l'ocupa la Jurisdicció civil, amb 452.656 sentències; mentre que en l'àmbit social i contencios-administratiu s'han dictat un total de 218.739 i de 145.968, respectivament.

Una de les circumstàncies que es repeteix en els quatre ordres jurisdiccionals, és que el nombre de sentències és notablement inferior al volum d'assumptes que s'han tramitat, sobretot en l'àmbit penal i en el civil. Això es deu al fet de que no tots els assumptes acaben amb una Sentència, sinó que alguns acaben per desistiment o transacció, quan la naturalesa privada de la matèria ho permet, o bé per arxiu o sobreseïment, segons s'ha comentat abans. D'altra banda, hem de tenir en compte el repartiment competencial que s'ha

anat fent al llarg dels darrers anys, a favor del cos de Lletrats de l'Administració de Justícia, la resolució per excel·lència dels quals és el Decret.

Gràfic 13. Total de sentències per jurisdicccions. Any 2015.

En el Gràfic 14 es recull una taula amb el detall numèric de les sentències dictades per cadascuna de les quatre Jurisdicccions, distingint al seu torn en les següents circumscricions territorials: “Espanya sense Catalunya”, “Catalunya sense demarcació ICAB” i de la “demarcació ICAB”.

Hem de destacar, com en la “demarcació ICAB” es dicten un nombre molt similar, fins i tot superior en alguns casos, de Sentències pel que fa a l'àmbit geogràfic de “Catalunya sense demarcació ICAB”, tot i que aquest últim ocupa una major extensió geogràfica que aquell. Això es deu a l'heterogeneïtat de cada un dels partits judicials que s'integren en aquests territoris, caracteritzant-se els de la “demarcació ICAB”, per congregar una major densitat de població i tenir un activitat econòmica i industrial més intensa, que sens dubte té el seu reflex en l'activitat dels òrgans judicials.

RESUM DE TOTES LES JURISDICCIONS. ANY 2015			
EXECUCIONS DE SENTÈNCIES			
	ESPAÑA SENSE CATALUNYA	CATALUNYA SENSE DEMARCACIÓ ICAB	DEMARCACIÓ ICAB
PENAL	492.952	41.264	56.083
CIVIL	377.060	38.231	37.365
CONTENCIÓS	133.230	7.331	5.407
SOCIAL	187.490	17.350	13.899

Gràfic 14. Comparativa territorial del total de sentències de totes les jurisdicccions. Any 2015.

Informe 2016

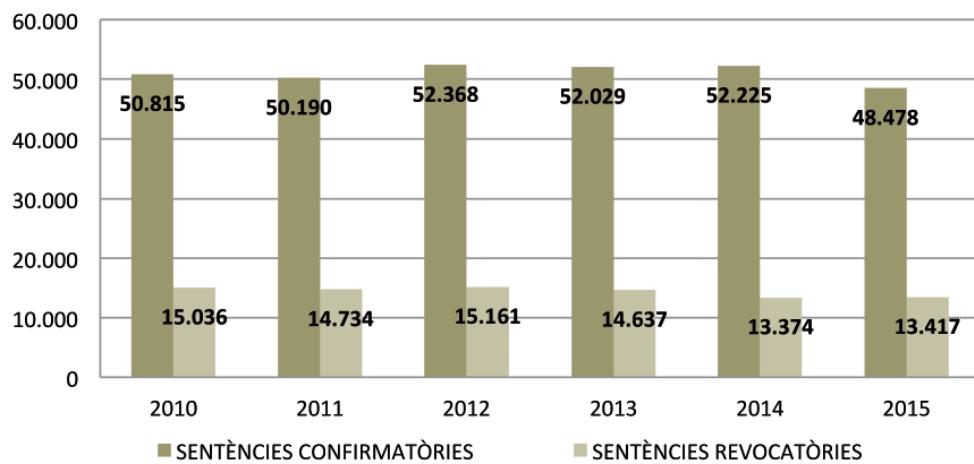
Resum executiu

Comparativa dels recursos d'impugnació de sentències

A continuació es fa una comparativa del sentit de les sentències dels principals recursos (apel·lació i suplicació, segons el cas) que operen en el marc d'una impugnació d'una resolució judicial, dictada en primera instància. Aquesta ens serveix per veure el grau d'encert, des del punt de vista jurídic, de les sentències resoltas en primera instància, i per tenir una visió més global sobre l'estat dels nostres Jutjats i Tribunals.

En el Gràfic 15 es recull una comparativa de l'evolució anual del sentit de les sentències dictades per les seccions penals de l'Audiència Provincial, en el marc d'un recurs d'apel·lació. En primer lloc, veiem com la tendència del nombre total de sentències, reflecteix certa estabilitat, ja que la variabilitat de les mateixes es mou en una forquilla relativament estreta. Tanmateix, si considerem les dues categories ("confirmatòries" i "revocatòries") de forma conjunta, es pot apreciar com en els dos últims anys de la sèrie es registra un lleuger retrocés, d'acord amb l'evolució de la taxa de litigiositat, abans analitzada.

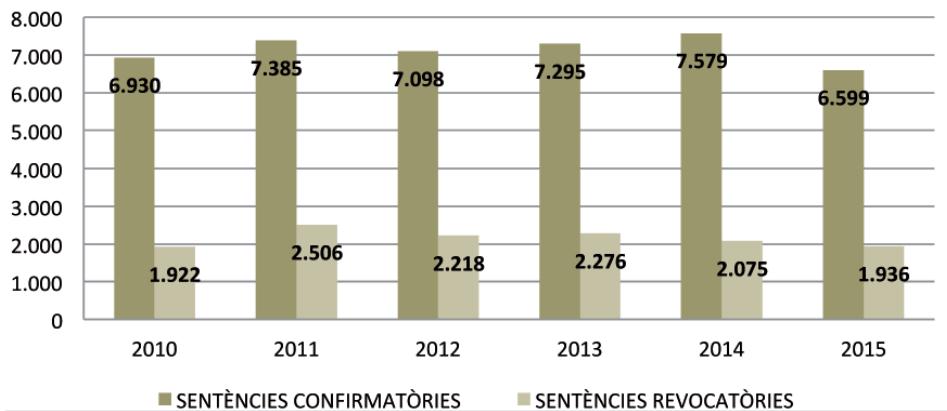
En segon lloc, veiem com el nombre de sentències confirmatòries supera amb escreix a les revocatòries, el que suposa que el nivell d'encert de les resolucions dictades en primera instància, és relativament acceptable. En efecte, a l'any 2015, d'un total de 61.895 sentències dictades, 48.478 ho han estat amb resultat de "confirmatòria", el que suposa un 78% sobre el total.

Gràfic 15. Comparativa de les sentències penals sobre recursos d'apel·lació.

En el Gràfic 16 podem observar la comparativa de les Sentències penals dictades en el marc d'un recurs d'apel·lació, però aquesta vegada centrant-nos en el concret àmbit de la "demarcació ICAB".

Pel que fa a l'evolució de la tendència, veiem com es correspon amb la registrada a la gràfica anterior, pel que ens remetem al que ja s'ha exposat. No obstant això, sí destacar que el descens en els dos últims anys que comentàvem abans, s'intensifica en els òrgans jurisdiccionals que s'integren en la "demarcació ICAB", especialment en l'últim exercici.

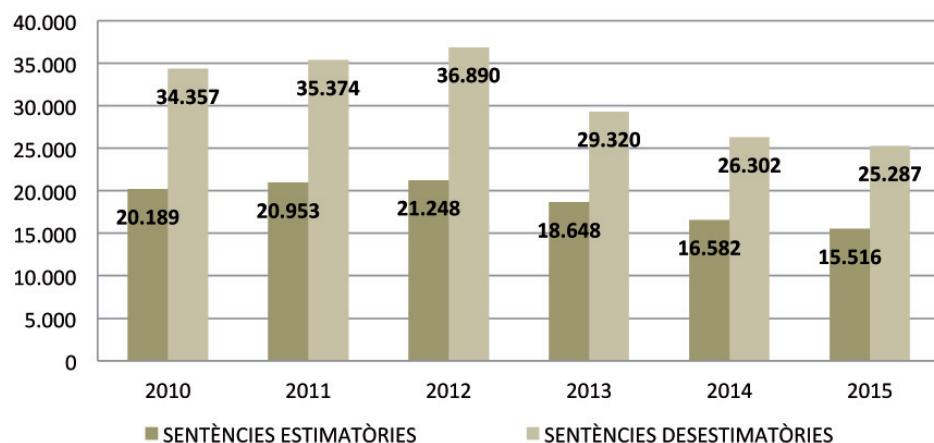

Gràfic 16. Comparativa de les sentències penals sobre recursos d'apel·lació. Demarcació ICAB.

En el Gràfic 17 podem veure el curs de les sentències dictades per les seccions civils de l'Audiència Provincial, en el període comprès entre els anys 2010 i 2015.

D'una banda, veiem com la tendència de la gràfica experimenta un increment del nombre total de resolucions dictades durant els tres primers anys de la sèrie, produint-se un canvi de rumb a partir de l'any 2013, moment a partir del qual el volum de Sentències es redueix de forma progressiva. A l'any 2010, es van dictar un total de 54.546 resolucions, reduint-se fins les 40.803 a l'any 2015, d'acord amb l'evolució de la taxa de litigiositat. En aquest punt, hem de tenir en compte que la taxa de conflictivitat judicial registrada en un determinat any, tindrà el seu efecte reflex en les audiències amb un any de retard, ja que el gruix dels assumptes que aquests òrgans tramiten, consisteix en la resolució dels recursos que davant els mateixos es plantegen.

D'altra banda, de la mateixa manera que succeïa en l'àmbit penal, un major nombre de sentències d'instàncies són confirmades en la resolució del recurs, ja que tal i com podem veure a la gràfica, el sentit de les sentències desestimatòries (de l'esmentat recurs) és superior al de les estimatòries.

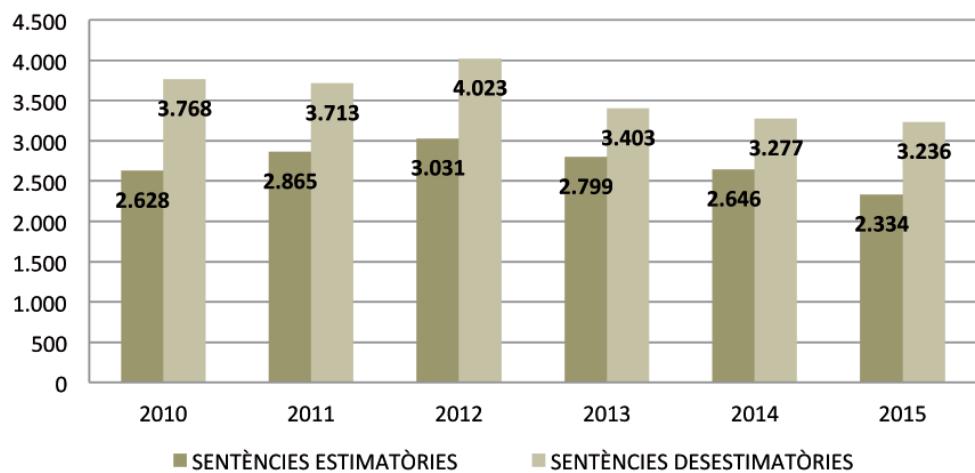

Gràfic 17. Comparativa de les sentències civils sobre recursos d'apel·lació.

Informe 2016

Resum executiu

En el Gràfic 18, veiem l'evolució de les sentències civils dictades per les seccions de l'Audiència Provincial de Barcelona, al llarg dels últims anys. Pel que fa a la tendència de la mateixa, veiem com es correspon amb la registrada a la gràfica anterior, pel que ens remetem al que ja s'ha exposat.

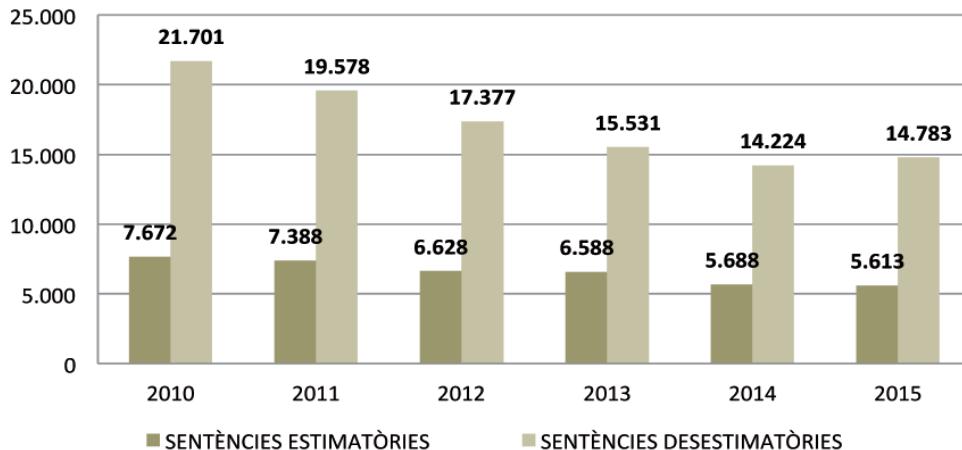

Gràfic 18. Comparativa de les sentències civils sobre recursos d'apel·lació. Demarcació ICAB.

En el Gràfic 19, podem veure el desenvolupament dels recursos d'apel·lació resolts per la sala del contencios-administratiu del Tribunal Superior de Justícia, en el període comprès entre els anys 2010 i 2015.

En aquest, veiem com la tendència es mostra regressiva a mesura que se succeeixen els anys, ja que d'un total de 29.373 sentències dictades a l'any 2010, passem a 20.396 a l'any 2015, el que suposa una reducció del 31%. Això es deu al descens de la taxa de litigiositat en l'àmbit contencios-administratiu, segons vam poder analitzar al Gràfic 1.

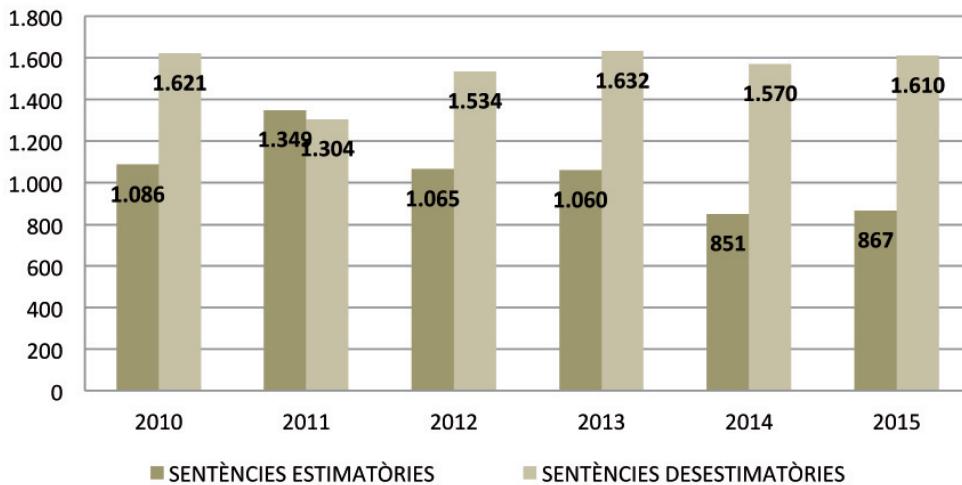
Es repeteix la tendència en el fet que es dicten un major nombre de Sentències desestimatòries i, per tant, confirmant la resolució donada pel Tribunal d'instància.

Gràfic 19. Comparativa de recursos d'apel·lació. Jurisdicció contenciosa-administrativa.

En el Gràfic 20, podem observar una comparativa entre les sentències estimatòries i les desestimatòries, dictades en el marc d'un recurs d'apel·lació pels òrgans judicials que s'integren en la "demarcació ICAB".

En termes generals, veiem com es desestimen un major nombre de recursos, amb l'excepció de l'any 2011, en què es dicten més sentències estimatòries. D'altra banda, a diferència del que passa a nivell estatal, la distància entre ambdós tipus de sentències no és tan alta.

Gràfic 20. Comparativa de recursos d'apel·lació. Jurisdicció contenciosa-administrativa. Demarcació ICAB.

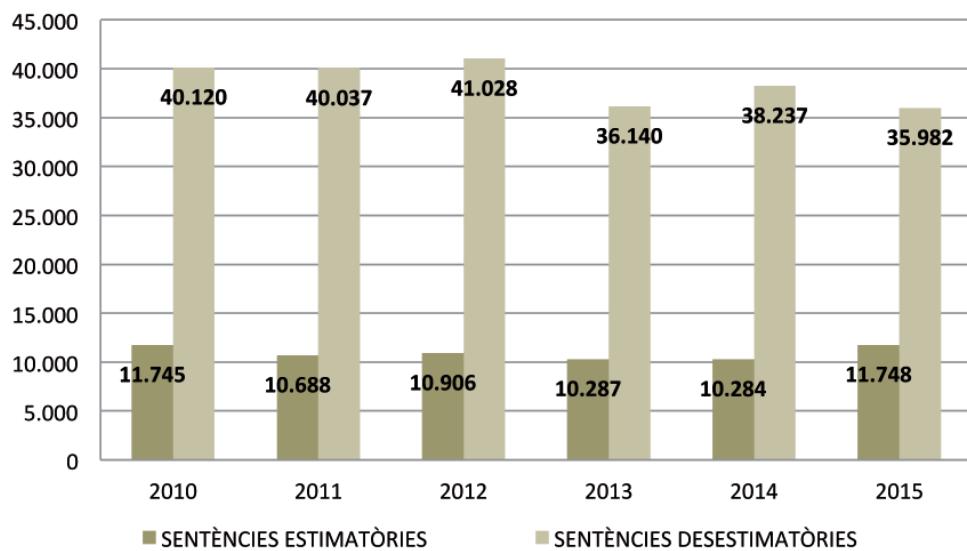
Informe 2016

Resum executiu

En el Gràfic 21 podem veure l'evolució anual dins el període 2010-2015 dels recursos de suplicació plantejats davant les sales del social dels Tribunals Superiors de Justícia.

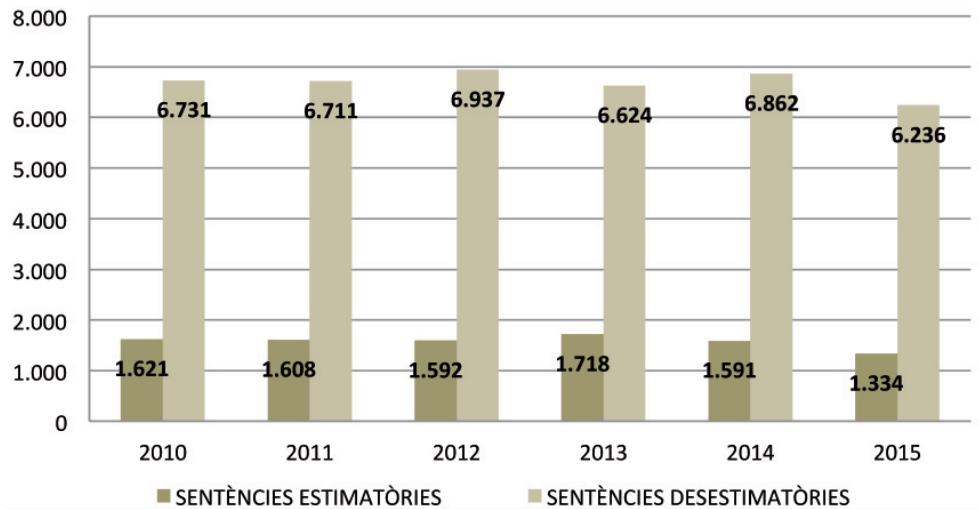
En termes generals s'aprecia una certa regressió, que va d'acord amb l'evolució de la taxa de litigiositat, registrada al llarg dels últims anys. A l'any 2013, veiem com el descens s'accentua, motivat per la posada en marxa de les taxes judicials a partir del novembre passat del 2012. En efecte, a l'any 2010 es van dictar un total de 51.865 sentències resolent un recurs de suplicació, mentre que les resoltes en l'any 2015 han estat d'un total de 47.730, el que suposa una reducció del 8%.

De la mateixa manera que succeïa amb els altres ordres jurisdiccionals, el nombre de sentències que desestimen un recurs és clarament superior al de les que l'estimen; el que significa que hi ha un grau d'encert en el resolt pel tribunal d'instància, relativament acceptable.

Gràfic 21. Comparativa de recursos de suplicació. Jurisdicció social.

En el Gràfic 22, es recullen les dades relatives als recursos de suplicació tramitats davant els òrgans judicials que s'integren en la "demarcació ICAB". En aquest, veiem com es reproduceix la tendència registrada a la gràfica anterior, encara que amb els valors propis d'aquest territori.

Gràfic 22. Comparativa de recursos de suplicació. Jurisdicció social. Demarcació ICAB.

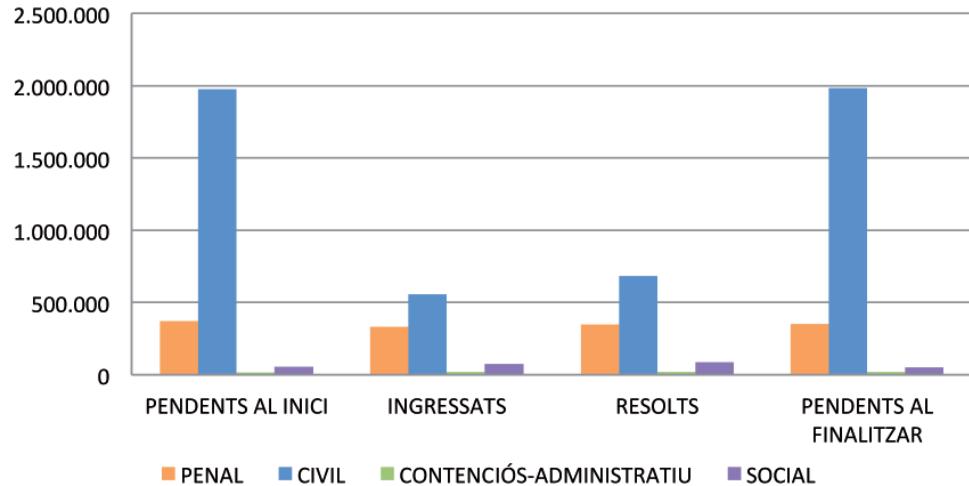
Execucions

Quan el subjecte passiu d'un pronunciament de condemna no accedeix de forma voluntària al compliment del mateix, el creditor té dret a instar el pertinent procediment d'execució. A continuació, es recullen les dades relatives a les "execucions" practicades al llarg dels últims anys.

En el Gràfic 23, podem veure una representació gràfica del moviment de les execucions instades, davant els òrgans jurisdiccionals de cada un dels quatre ordres. En aquest, podem veure com en la Jurisdicció civil es registra una acumulació d'assumptes important, que s'evidencia en la diferència existent entre els assumptes que s'ingressen i resolen, amb els expedients que resten per finalitzar / iniciar l'any. Això es deu al fet que en els processos d'execució civil, on les condemnes i el seu consegüent realització pecuniària, dependrà de la solvència del deutor. Moltes vegades un subjecte que ha estat afavorit per un Sentència s'ha d'enfrontar a la desgràcia que el deutor no pugui (deixem de banda les pràctiques delictives amb vista a l'ocultació del patrimoni) satisfer el que preceptua la resolució de torn, ni tan sols a través d'un procediment d'execució. Això fa que els procediments d'execució es demorin al llarg de diversos anys, fins que la Sentència es veu completament satisfeta i complerta en els seus propis termes.

Informe 2016

Resum executiu

Gràfic 23. Moviment de les execucions de totes les jurisdicccions. Any 2015.

En el Gràfic 24, tenim una taula en la qual es recull una comparativa de l'activitat judicial referida als procediments d'execució, amb el detall numèric de cada un dels quatre àmbits jurisdiccionals.

RESUM DE TOTES LES JURISDICCIONS. ANY 2015				
MOVIMENT D'EXECUCIONS				
	PENDENTS AL INICI	INGRESSATS	RESOLTS	PENDENTS AL FINALITZAR
PENAL	371.551	329.804	346.654	349.155
CIVIL	1.976.988	555.061	681.990	1.984.874
CONTENCIÓS	16.872	18.708	18.197	17.650
SOCIAL	53.872	73.601	85.530	51.730

Gràfic 24. Quadre resum del moviment d'execucions de totes les jurisdicccions. Any 2015.

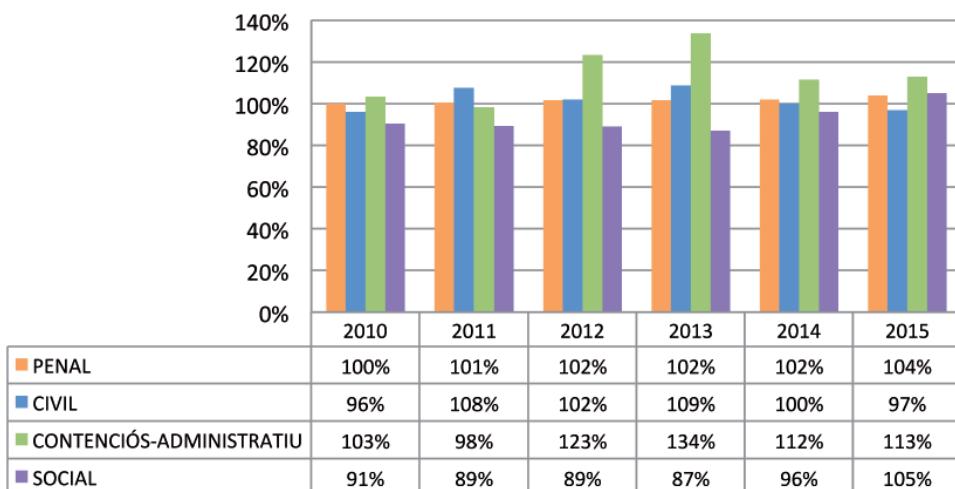
2.3 Principals indicadors judiciais

Analitzat a mode de conclusió el detall numèric del moviment dels assumptes que s'han tramitat davant els Tribunals del nostre país, procedim a l'exposició gràfica dels principals indicadors judiciais que, aplicats sobre els mateixos, ens revelen quin és l'estat de l'Administració de Justícia, en termes de saturació i resolució.

Taxa de resolució

En el Gràfic 25 podem veure el desenvolupament de la taxa de resolució comparativament entre els quatre àmbits jurisdiccionals, al llarg del període comprès entre l'any 2010 i 2015. Recordem que, com més gran sigui el valor resultant d'aquesta taxa, en millor situació es trobarà la Jurisdicció o Tribunal en qüestió.

En conjunt, veiem com la capacitat resolutiva dels Tribunals avança de forma oscil·lant encara que marcant una lleugera progressió, a mesura que es van succeint els anys. L'àmbit jurisdiccional que experimenta una major progressió és el social, ja que d'una taxa del 91% a l'any 2010, vam passar a una altra del 105% a l'any 2015, fet que suposa un augment del 16%. Pel que fa a l'àmbit civil, és la que menys progressió ha registrat en el període 2010-2015.

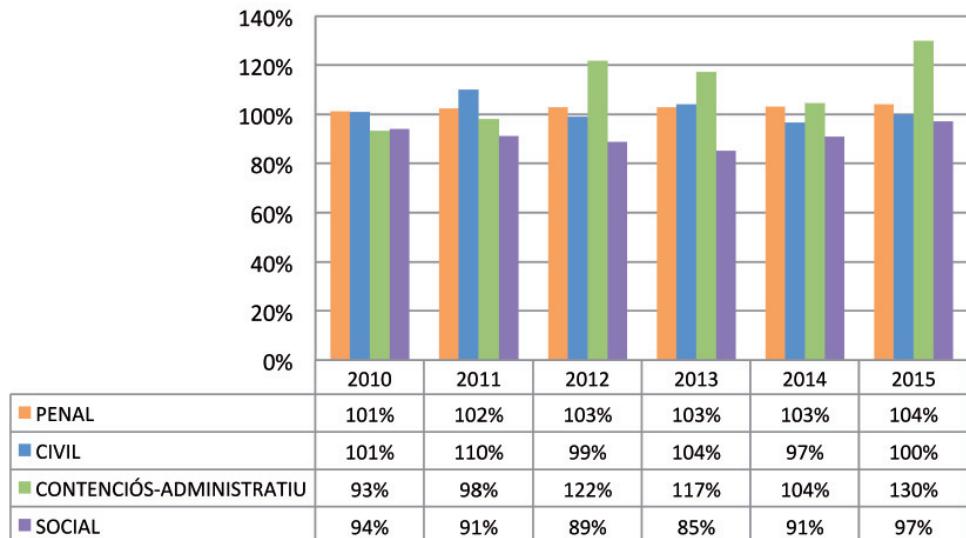

Gràfic 25. Comparativa per jurisdicccions. Taxa de resolució.

En el Gràfic 26, podem contemplar una comparativa per Jurisdicccions de la taxa de resolució en el davant citat període 2010-2015, però referit al concret àmbit geogràfic de la "demarcació ICAB". En aquest, veiem com es reproduceix la tendència comentada a la gràfica anterior, amb uns valors relativament propers en tots dos casos.

Informe 2016

Resum executiu

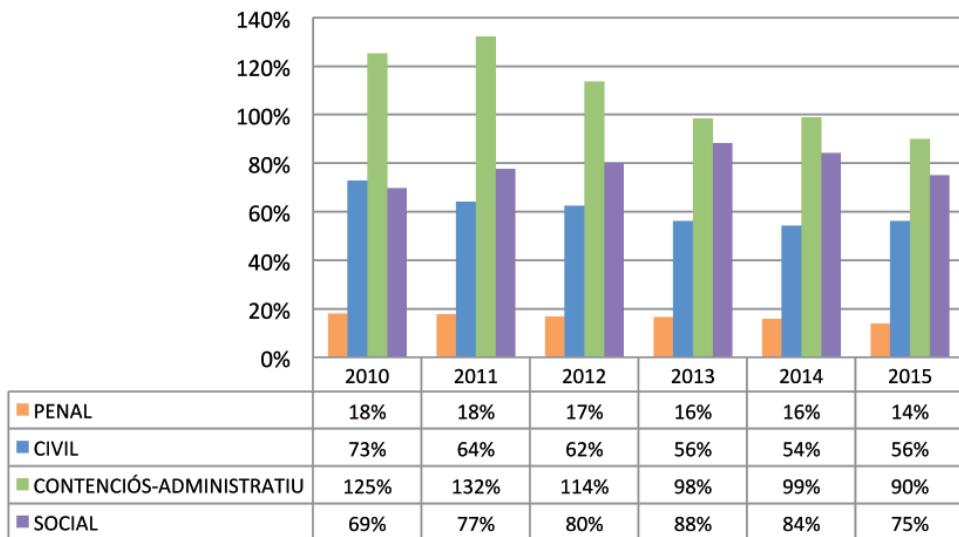
Gràfic 26. Comparativa per jurisdicccions. Taxa de resolució. Demarcació ICAB.

Taxa de pendència

En el Gràfic 27, es recull una comparativa per Jurisdicccions de l'evolució de la taxa de pendència a nivell estatal, en el període comprès entre els anys 2010 i 2015. Com més baixa sigui la xifra expressada per aquest indicador, menor serà l'acumulació de treball a la qual s'han d'enfrontar els Tribunals.

D'una banda, veiem com al llarg dels últims anys, la taxa de pendència ha baixat de forma progressiva, considerant les quatre Jurisdicccions conjuntament. Aquesta regressió es concentra sobretot en els àmbits penal, civil i contencios-administratiu, amb una variabilitat en el referit període d'un -20% aproximadament. Pel que fa a la taxa de pendència registrada en l'ordre social, veiem com aquesta augmenta lleugerament al llarg de la seqüència, passant d'un 69% a l'any 2010 a un 75% a l'any 2015, un 8% més. Aquest augment, es deu a l'evolució conjuntural del Mercat de Treball a casa nostra al llarg dels últims anys, unit a la situació de crisi econòmica i financera que va esclatar l'any 2008.

D'altra banda, malgrat que a mesura que es van succeint els anys es va reduint la distància entre cadascuna de les Jurisdicccions, veiem com la contenciosa-administrativa és la que registra uns nivells de pendència més elevats. En el capítol relatiu a aquest àmbit jurisdiccional, vam tenir ocasió de veure l'històric col·lapse que dit ordre arrossega, a causa d'una banda dels importants i profunds canvis que ha experimentat el Dret Administratiu al llarg de les últimes dècades; i d'altra banda, de la complexitat i diversitat dels assumptes que davant aquest es dirimeixen.

Gràfic 27. Comparativa per jurisdicccions. Taxa de pendència.

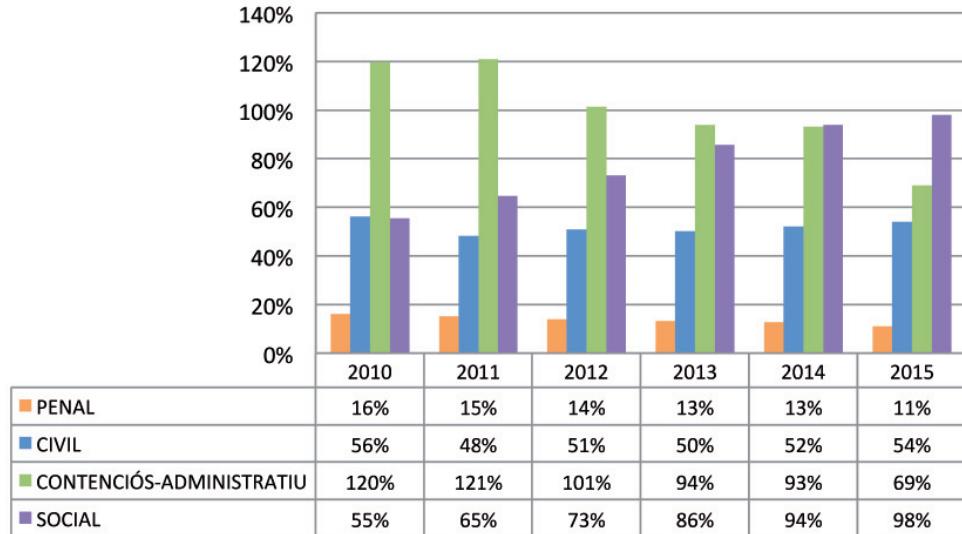
En el Gràfic 28 podem veure una comparativa de la taxa de pendència a nivell jurisdiccional, registrada pels Tribunals que s'integren en la “demarcació ICAB”.

Pel que fa a l'evolució de la mateixa, veiem com es correspon amb la registrada a la gràfica anterior, encara que amb els següents matisos. D'una banda, veiem com els nivells de pendència anotats pels Tribunals de la “demarcació ICAB”, són per norma lleugerament inferiors als registrats a nivell general. D'altra banda, la taxa de pendència registrada en els òrgans judicials de l'ordre social, registren uns nivells de saturació ostensiblement superiors. Això es deu al fet que la “demarcació ICAB” està integrada per una sèrie de partits judicials, que es caracteritzen per tenir una densitat de població i una activitat econòmica i industrial molt intensa, motiu pel qual l'activitat dels òrgans judicials en el territori és més elevada, el que repercuteix en els valors anotats dels principals indicadors judicials.

També, veiem com a l'any 2015 es regista un descens significatiu en la taxa de pendència de la jurisdicció contenciosa-administrativa, passant d'un 93% a l'any 2014 a un 69% en aquest últim exercici. Tal i com es publica al “Annex a la Memòria del TSJ 2015 elaborada pel Jutjat Degà de Barcelona”, per tal de reduir els nivells de dependència i oferir una Justícia de major qualitat en termes d'eficàcia i resolució, s'ha creat una comissió per a l'estudi de l'especialització dels Jutjats del Contenció-Administratiu. En els propers exercicis podrem veure les conclusions d'aquesta Comissió, i els seus resultats sobre l'activitat dels òrgans jurisdiccionals expressada a través dels principals indicadors judicials.

Informe 2016

Resum executiu

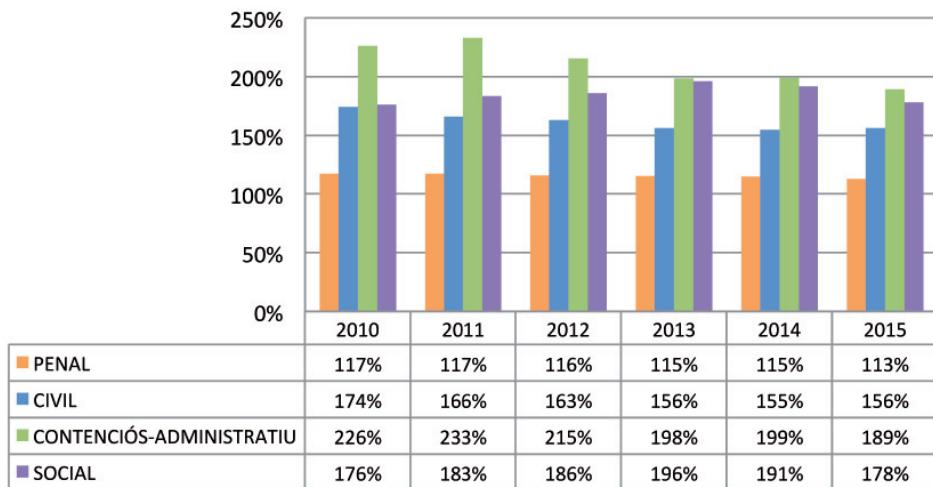
Gràfic 28. Comparativa per jurisdicccions. Taxa de pendència. Demarcació ICAB.

Taxa de congestió

En el Gràfic 29 podem veure l'evolució de la taxa de congestió al llarg dels últims anys, comparativament entre les quatre Jurisdicccions. Com més baix és el valor que per aquest indicador es registri, en millor situació es trobarà l'àmbit o el Tribunal analitzat. No en va, la taxa de congestió suposa el reflex dels nivells de saturació que pateix un determinat òrgan judicial o Jurisdicció.

En aquest, veiem com la tendència de la gràfica es desenvolupa de forma correlativa a la taxa de pendència, abans analitzada. Així, a mesura que es van succeint els anys, la taxa de congestió experimenta una regressió progressiva, d'aproximadament un 8% considerant els quatre ordres de forma conjunta.

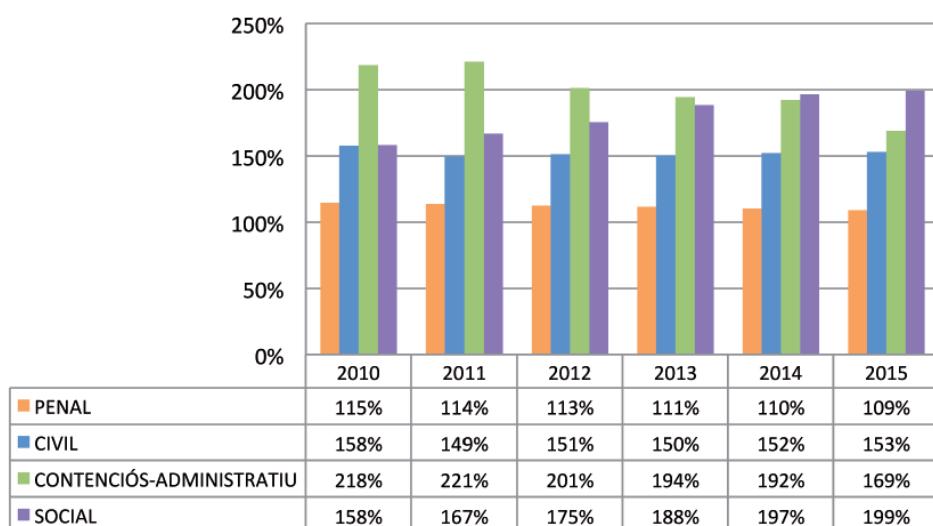
A l'any 2015, veiem com es registren algunes diferències en relació a la taxa de pendència abans analitzada. D'una banda, tot i que al llarg de la sèrie, la taxa de congestió registrada a la jurisdicció social es mostrava alcista, en aquest últim exercici la mateixa registra una lleugera regressió. Malgrat que encara estem en nivells molt alts (un 178%) tenint en compte que el citat indicador expressa, una reducció en els nivells de saturació sempre s'ha d'entendre com una bona notícia. D'altra banda, hem de destacar com en l'àmbit civil, la taxa de congestió registra una petita pujada en aquest últim any respecte a l'any 2014, tot i que es tracta de tot just un punt percentual.

Gràfic 29. Comparativa per jurisdicccions. Taxa de congestió.

En el Gràfic 30 es recullen les dades relatives a la taxa de congestió anotada pels òrgans judicials que s'integren en cadascun dels quatre àmbits jurisdiccionals, en el concret territori de la “demarcació ICAB”.

Pel que fa al comportament de la taxa, veiem com es correspon a la registrada a nivell general, encara que amb els següents matisos. D'una banda, veiem com els valors anotats referits als òrgans de la “demarcació ICAB”, són lleugerament superiors a les registrades en la gràfica anterior. D'altra banda, els nivells de saturació registrats a la Jurisdicció social, són més intens que fa a la taxa de congestió anotada a nivell nacional. Aquests fenòmens també es produueixen en la taxa de pendència, abans analitzada.

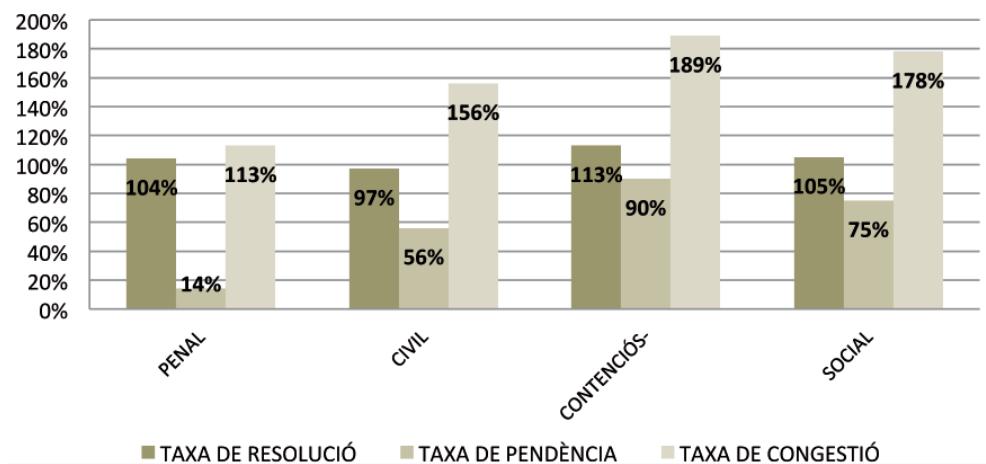

Gràfic 30. Comparativa per jurisdicccions. Taxa de congestió. Demarcació ICAB.

Informe 2016

Resum executiu

En el Gràfic 31, podem veure una comparativa a manera de resum, dels principals indicadors judicials entre els quatre ordres jurisdiccionals estudiats, al llarg de l'any 2015. Sobre el resultat dels mateixos, ens remetem al que s'ha exposat anteriorment.

Gràfic 31. Indicadors judicials de totes les jurisdiccions. Any 2015.

En el Gràfic 32 tenim una taula amb el resum dels principals indicadors judicials i la seva comparativa en els quatre ordres jurisdiccionals, a l'any 2015.

RESUM DE TOTES LES JURISDICCIONS. ANY 2015			
INDICADORS JUDICIALS			
	TAXA DE RESOLUCIÓ	TAXA DE PENDÈNCIA	TAXA DE CONGESTIÓ
PENAL	104%	14%	113%
CIVIL	97%	56%	156%
CONTENCIOS-ADMINISTRATIU	113%	90%	189%
SOCIAL	105%	75%	178%

Gràfic 32. Quadre resum dels indicadors judicials per jurisdiccions.

2.4 Durada mitjana dels procediments

Tal i com hem apuntat a l'inici d'aquest Capítol, una de les principals preocupacions tant dels operadors jurídics com dels mateixos administrats, és la durada que ocupa la tramitació d'un determinat assumpte. Per això, al llarg del present epígraf, exposarem unes taules amb la durada estimada (en mesos) que ocupa la resolució dels assumptes distingint entre les quatre grans Jurisdiccions.

Jurisdicció penal

En el Gràfic 33 podem veure la durada estimada (en mesos) dels procediments en cadascun dels òrgans judicials que s'integren en la Jurisdicció penal, així com la seva evolució anual en el període comprès entre els anys 2010 i 2015. En termes generals, veiem com la durada mitjana que ocupa la tramitació dels procediments en cadascun dels òrgans jurisdiccionals, ha augmentat al llarg dels últims anys. En efecte, considerant tots els òrgans judicials de manera conjunta, veiem com a l'any 2010 el temps de durada mitjana en la tramitació d'un assumpte, se situa en 4,22 mesos, mentre que a l'any 2015 el temps de resolució s'incrementa lleugerament fins als 4,31.

No obstant això, el temps de mitjana que s'estén la tramitació i resolució d'un assumpte, varia de forma notable en funció del concret òrgan a què ens referim. Per exemple, la durada d'un assumpte tramitat davant el Jutjat penal, o davant la sala penal del TSJ, ha augmentat a mesura que s'han anat succeint els anys. Mentre que en els Jutjats de Primera Instància i Instrucció, o els Jutjats de Menors, entre d'altres, el temps estimat de resolució dels assumptes, ha disminuït en els últims exercicis.

DURADA MITJANA DELS PROCEDIMENTS. JURISDICCIÓ PENAL							
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	VARIABILITAT 2010-2015
JUT. 1^aINSTÀNCIA I INSTRUCCIÓ I JUT. INSTRUCCIÓ	1,9	1,9	1,8	1,7	1,6	1,5	-21%
JUTJATS VIOLENCIA SOBRE LA DONA	2,7	2,5	2,4	2,2	2,1	2,1	-22%
JUTJATS DE MENORS	7,5	6,9	6,1	5,7	5,7	5,6	-25%
JUTJATS DE VIGILÀNCIA PENITENCIÀRIA	1,3	1,3	1,1	1,2	1,7	1,7	31%
JUTJATS PENALS	9,3	10	10,4	10,6	10,9	10,8	16%
AUDIÈNCIES PROVINCIALS	2,7	2,6	2,6	2,7	2,6	2,4	-11%
TSJ SALA CIVIL I PENAL	2,1	2,1	0,9	1,9	2,4	0,7	-67%
JUT. CENTRALS D'INSTRUCCIÓ	4,5	5,3	5,8	5,8	5,7	5,3	18%
JUT. CENTRALS PENALS	6,5	8,1	8	5,9	5,8	11,1	71%
AUDIÈNCIA NACIONAL SALA PENAL	2,2	2,4	2,3	1,5	1,3	1,2	-45%
TRIBUNAL SUPREM SALA 2^a	5,8	5,3	6	6	5,1	5,1	-12%

Gràfic 33. Taula amb la durada mitjana dels procediments en la Jurisdicció penal.

Jurisdicció civil

En el Gràfic 34 podem contemplar l'evolució anual de la durada mitjana dels procediments civils tramitats en primera instància, en el període comprès entre els anys 2010 i 2015.

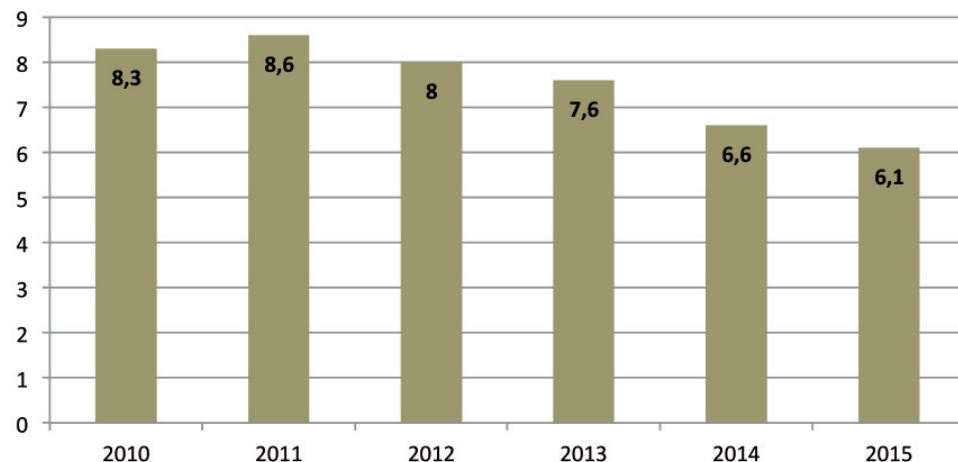
Informe 2016

Resum executiu

En aquest, veiem com en termes generals es registra una reducció del temps mitjà emprat en la resolució dels assumptes. En efecte, a l'any 2010 s'anota una durada estimada de 8,3 mesos, reduint-se fins als 6,1 mesos a l'any 2015. Pel que fa a les causes que han contribuït a la millora en els temps de resolució, hem de fer referència a la pròpia evolució de la taxa de litigiositat en l'àmbit civil que, tal i com hem pogut veure en el Gràfic 1, s'ha mostrat regressiva. Especialment en els anys 2012 i 2013, en els que major impacte ha causat la implantació de les taxes judicials a partir del novembre de 2012. No obstant això, recordem que l'activitat judicial dels òrgans jurisdiccionals civils, en termes de taxa de litigació, es mostra alcista des de l'any 2014.

Tal i com apuntàvem en el Capítol dedicat a l'àmbit civil, en aquest ordre la permeabilitat de la crisis econòmica ha estat especialment intensa, manifestant-se en el augment de determinats tipus de procediments, como ara els referits a les execucions hipotecàries i als desnonaments arrendaticis. També, s'ha de fer referència al increment de la litigiositat derivada dels assumptes relatius a la contractació de productes financers, como a clàusules sòl i de IRPH. La resolució d'aquest tipus de procediments, fa necessari un cert "període d'aprenentatge o adaptació" per part dels operadors jurídics implicats, ja que es tracta de productes de certa complexitat i que requereixen un treball d'anàlisis de la norma. Un cop assolit aquest, la resolució dels mateixos es fa d'una manera més eficient, el que sens dubte afecta de manera directa en la durada mitjana dels procediments civils, considerats de forma conjunta.

Per tant, la reducció del temps mitjà es deu també al desplegament de la Nova Oficina Judicial, que poc a poc es va implantant en més partits judicials, repercutint en l'eficàcia de la tramitació dels assumptes. D'altra banda, la redistribució competencial a favor del cos de Lletrats de l'Administració de Justícia, ha fet que en determinats procediments s'aconsegueixi millorar els nivells d'eficàcia resolutiva reduint amb això la saturació dels òrgans judicials.

Gràfic 34. Durada mitjana dels procediments civils (en mesos). Total primera instància.

En el Gràfic 35 tenim una taula amb la durada mitjana dels procediments en els principals òrgans que resolen assumptes en primera instància: Jutjats de Primera Instància, Jutjats de Família i Jutjats de Primera Instància i Instrucció.

Els òrgans que millors ràtios registren en termes de durada estimada de tramitació dels procediments, són els Jutjats especialitzats en Dret de família. Mentre que els que anoten les xifres més altes són els Jutjats de Primera Instància i Instrucció. Aquests últims, s'encarreguen de la tramitació d'assumptes civils, incloent els que versen sobre matèries pròpies de Dret de família, però també sobre matèries pròpies de la Jurisdicció penal, el que sens dubte fa que la manca d'especialització repercuta en els temps mitjà de tramitació segons es pot observar a la taula.

DURADA MITJANA DELS PROCEDIMENTS. JURISDICCÍÓ CIVIL							
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	VARIABILITAT 2010-2015
JUTJATS PRIMERA INSTÀNCIA	7,7	8	7,2	7,1	6,2	5,6	-27%
JUTJATS DE FAMÍLIA	4	4,4	4,5	4,6	4,5	4,5	13%
JUTJATS PRIMERA INSTÀNCIA I INSTRUCCIÓ	9,3	9,9	9,2	8,8	7,6	7,0	-25%

Gràfic 35. Taula amb la durada mitjana dels procediments en la Jurisdicció civil.

En el Gràfic 36, tenim una taula en la qual es recull l'evolució del temps de tramitació mitjana d'un expedient judicial tramitat davant l'Audiència Provincial, distingint entre els processos coneguts en única instància, d'aquells que dimanen d'un recurs. Quant als primers, veiem com es registra una reducció de la durada mitjana, passant de 4,1 mesos a l'any 2010 a 2,7 a l'any 2015; mentre que en els segons, veiem com es registra un increment del temps mig, doncs de 5,8 mesos emprats a l'any 2010, passem a 6,5 a l'any 2015.

DURADA MITJANA DELS PROCEDIMENTS. AUDIÈNCIES PROVINCIALS COMPETÈNCIA CIVIL							
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	VARIABILITAT 2010-2015
PROCESSOS EN ÚNICA INSTÀNCIA	4,1	3,6	3,2	2,8	2,4	2,7	-34%
RECURSOS	5,8	6	6,5	7,5	7,1	6,5	12%
TOTAL AP CIVILS	5,7	5,9	6,3	7	6,6	6,1	7%

Gràfic 36. Taula amb la durada mitjana dels procediments en les Audiències Provincials civils.

Informe 2016

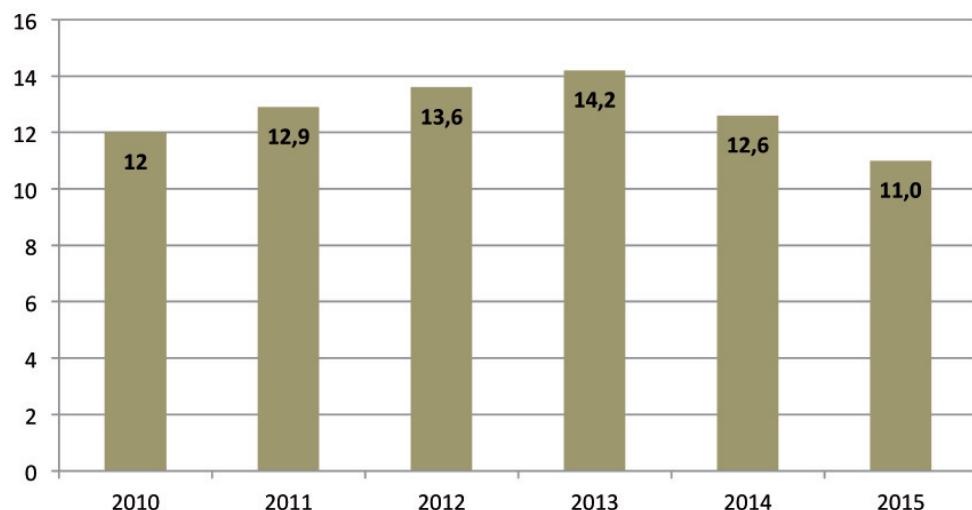
Resum executiu

Jurisdicció contenciosa-administrativa

En el Gràfic 37, podem veure l'evolució de la durada mitjana dels procediments tramitats davant els Jutjats del Contenciós-Administratiu, en el període comprès entre els anys 2010 i 2015.

Durant els primers anys de la sèrie, veiem com el temps mitjà que ocupava la tramitació d'un expedient registra un augment, passant dels 12 mesos a l'any 2010 als 14,2 mesos a l'any 2013, la xifra més alta de la sèrie. A partir d'aquí, veiem com es produeix un canvi en la tendència, reduint-se la xifra de manera significativa. En efecte, a l'any 2015 el temps de durada dels procediments tramitats en els Jutjats del Contenciós-Administratiu, se situa en una mitjana de 11 mesos.

La taula reflexa de forma evident la incidència que han tingut les taxes judicials a partir de novembre de l'any 2012, segons hem tingut ocasió de posar de manifest al llarg del present informe. En efecte, en reduir les càrregues de treball a les que s'han d'enfrontar els òrgans jurisdiccionals, milloren els seus temps de resposta. No obstant això, considerem que les mesures dissuasòries de l'exercici d'un dret, no compensen les possibles reduccions dels temps mitjans de resolució, ja que això es fa en detriment d'una tutela judicial efectiva. Entenem que la reducció del temps estimat dels procediments, s'ha de fer a través del desplegament efectiu de la Nova Oficina Judicial i l'ús de les noves tecnologies al servei de l'Administració de Justícia, en compliment del que disposa la *Llei 18/2011, de 5 de juliol, reguladora de l'ús de les tecnologies de la informació i la comunicació en l'Administració de Justícia*.

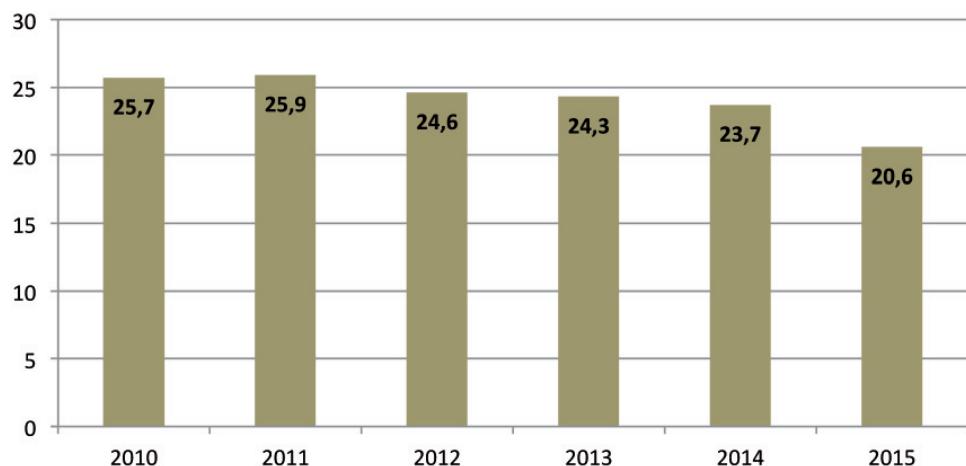

Gràfic 37. Durada mitjana dels procediments en els Jutjats Contenciós-administratiu.

En el Gràfic 38, es recullen les dades relatives a la durada estimada del temps de tramitació dels assumptes davant la sala del contenciós-administratiu del TSJ, en el període comprès entre els anys 2010 i 2015.

En primer lloc, veiem com la durada mitjana dels assumptes es dilata bastant en el temps, en comparació als valors registrats fins ara relativs a altres òrgans judicials. En efecte, la durada mitjana d'un procediment tramitat davant aquest òrgan, considerant la seqüència temporal 2010-2015 de forma conjunta, supera els 24 mesos, temps que sens dubte, és excessiu per a qualsevol administrat que espera del seu cas una tutela judicial efectiva.

En segon lloc, veiem com la durada mitjana es mostra regressiva, a mesura que es van succeint els anys. Així, a l'any 2010 la durada estimada si situava en 25,7 mesos, mentre que la mateixa es redueix fins als 20,6 a l'any 2015. Aquest descens, es deu fonamentalment a la regressió de la taxa de litigiositat en els últims anys, les causes explicatives es van exposar en el capítol relatiu a l'àmbit contencios-administratiu.

Gràfic 38. Durada mitjana dels procediments en el TSJ Sala contenciosa-administrativa.

En el Gràfic 39, tenim una taula amb la durada estimada dels principals procediments el coneixement i resolució, és competència de la Jurisdicció contenciosa-administrativa, prenen com a referència l'any 2015. En aquest, veiem com la durada varia de forma ostensible en funció del concret procediment a què es refereix, situant-se la mitjana de tots ells en 11,7 mesos.

DURADA MITJANA PRINCIPALS PROCEDIMENTS. JURISDICCIÓ CONTENCIOSA	
URBANISME I ORDENACIÓ TERRITORI	14,5
EXPROPIACIÓ FORÇOSA	16
CONTRACTES ADMINISTRATIUS	14,8
DOMINI PÚBLIC I PROP. ESPECIALS	12,8
ADMINISTRACIÓ TRIBUTÀRIA	12,7
MEDI AMBIENT	16

Informe 2016

Resum executiu

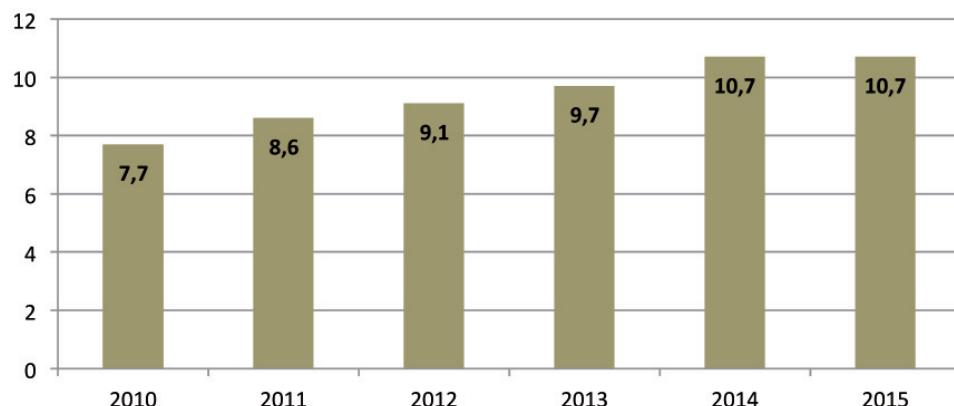
FUNCIÓ PÚBLICA	11,4
ADMINISTRACIÓ LABORAL	11,9
ESTRANGERIA	8,4
ACTIVITAT ADMINISTRATIVA SANCIONADORA	11,4
ELECTORAL	13,3
AUTORITZACIÓ ENTRADES DOMICILI	2,5
RESPONSABILITAT PATRIMONIAL	12,8
DISCIPLINA DEPORTIVA EN MATÈRIA DE DOPATGE	5,8

Gràfic 39. Taula amb la durada mitjana dels principals procediments en la Jurisdicció contenciosa. Any 2015.

Jurisdicció social

En el Gràfic 40, es recullen les dades relatives a la durada mitjana dels procediments que es tramiten en el marc de la Jurisdicció social.

D'acord amb el que s'ha manifestat al analitzar les taxes de pendència i congestió, així com a la creixent evolució de la taxa de litigiositat al llarg dels últims anys, veiem com el temps de durada mitjana experimenta un creixement progressiu a mesura que es van succeint els exercicis. En efecte, a l'any 2010 el temps de durada mitjana va ser de 7,7 mesos, augmentant fins als 10,7 a l'any 2015. Veiem però, que en l'últim any la tendència alcista s'atura, ja que es registra una mitjana igual a l'anotada a l'any 2014. No obstant això, haurem d'esperar als pròxims exercicis, per veure si no es tracta només d'un estancament, sinó d'un canvi en el sentit de la tendència, que suposi el reflex d'un increment en l'eficàcia resolutiva i un descens en els nivells de col·lapse registrats a la jurisdicció social.

Gràfic 40. Durada mitjana dels procediments en els Jutjats socials.

En el Gràfic 41, podem observar una taula amb l'evolució de la durada mitjana dels procediments tramitats abans els principals òrgans jurisdiccionals que s'integren en l'ordre social, a excepció dels Jutjats Socials, les dades dels quals van ser analitzades de forma individualitzada en la gràfica anterior.

Malgrat que cada òrgan registra uns nivells de durada clarament diferenciat, veiem com coincideixen en l'evolució a l'alça del temps mitjà emprat en la resolució dels procediments. No obstant això, hem d'assenyalar com a la sala Social del TSJ i en la de l'Audiència Nacional, el temps de tramitació mitjà ha baixat de forma ostensible en l'últim exercici, tot i que en conjunt continua sent més alt que l'any 2010. Circumstància que no s'ha produït en el TS, on el temps mitjà de resolució d'un expedient, se situa en 12,7 mesos en l'any 2015, la xifra més alta de la sèrie.

DURADA MITJANA DELS PROCEDIMENTS. JURISDICCIÓ SOCIAL							
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	VARIABILITAT 2010-2015
TSJ SALA SOCIAL	6,8	6,7	6,7	6,8	5,6	4,9	-28%
AUDIÈNCIA NACIONAL SALA SOCIAL	2,1	2,2	1,9	3,2	4,8	4,1	95%
TRIBUNAL SUPREM SALA 4^a	10,1	9,8	10,6	10,7	11,1	12,7	26%

Gràfic 41. Taula amb la durada mitjana dels procediments en la Jurisdicció social.

En el Gràfic 42, tenim una taula amb l'evolució mitjana dels principals procediments, el coneixement i resolució dels quals és competència de la Jurisdicció social. En concret, s'ha analitzat la durada mitjana dels procediments de: "conflictes col·lectius", "acomiadaments", "quantitat"s i de "seguretat social". A la taula veiem com cada procediment suposa un temps de tramitació mitjà propi. No obstant això, i d'acord amb el manifestat anteriorment, a mesura que es van succeint els anys, la tendència es mostra a l'alça, derivada de la pròpia evolució de la litigiositat en aquest àmbit, segons vam poder analitzar en el capítol relatiu a la Jurisdicció social .

DURADA MITJANA PRINCIPALS PROCEDIMENTS. JURISDICCIÓ SOCIAL							
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	VARIABILITAT 2010-2015
CONFICTES COL·LECTIUS	4,4	4,9	6,3	6,7	10,3	12,7	189%
ACOMIADAMENTS	3,5	3,8	4,7	6,5	7,6	7,2	106%
QUANTITATS	10	11,2	11,8	12,2	12,5	12	20%
SEGURETAT SOCIAL	9,1	10,3	11,2	11,6	12,6	13,2	45%

Gràfic 42. Taula amb la durada mitjana dels principals procediments en la Jurisdicció social.

3. La Justícia en els mitjans de comunicació

En el present apartat es fa una reflexió de la percepció que es té de la Justícia a través dels mitjans de comunicació, i l'impacte que el tractament de la informació pot tenir en la mateixa. L'escriptor i polític Edmund Burke (1729-1797), va qualificar als mitjans de comunicació, com una mena de “quart poder”, per la força i influència que els mateixos poden exercir sobre els altres tres, legislatiu, executiu i judicial.

El tractament de la informació que es fa al voltant d'un determinat assumpte que està sent sotmès a la consideració d'un Tribunal, s'ha de fer sempre amb la responsabilitat i les cauteles necessàries, per tal d'evitar que es generi a la ciutadania un “judici paral·lei”. En ocasions és una tasca certament complicada, a causa dels interessos comercials subjacents en alguns mitjans de comunicació, que es tradueixen en un tractament de la informació, sota un prisma innecessàriament sensacionalista, ja que saben que això es tradueix en uns majors índexs de audiència. Lamentablement, el seguiment que es fa de determinats assumptes que estan sent judicialitzats, contribueix a que dels mateixos es faci un “reality show”, contribuint a la creació d'aquests “judicis paral·lels”. Aquests, com molt bé defineix el magistrat Juan Ramón RODRÍGUEZ LLAMOSÍ en la seva recensió “Ètica judicial i mitjans de comunicació”, consisteixen en “*un judici de valor absent de rigor professional i ètic sobre els elements d'un procés al marge d'aquest, i que desemboca generalment en un sentiment de desconfiança cap a l'Administració de Justícia i en un alarmisme de la societat davant la creença d'una sensació d'inseguretat ciutadana, que la porta a reaccionar demandant la reforma de les lleis*”.

Sense ànim d'exhaustivitat, ja que és impossible reflectir la realitat succeïda en un any en unes poques pàgines, a continuació es recullen alguns dels titulars que han protagonitzat algunes de les qüestions que, de manera directa o indirecta, ha incidit en l'activitat judicial dels nostres Tribunals. Es tracta de tenir una visió més completa del context socioeconòmic en el qual s'insereix i desenvolupa l'activitat jurisdiccional, i el tractament que es fa de la mateixa des del punt de vista dels mitjans de comunicació.

En efecte, com a col·lectiu professional, és el nostre deure analitzar si la realitat que es presenta en els mitjans de comunicació es correspon, en primer lloc, amb l'estadística judicial que gira al voltant de la mateixa i, en segon lloc, amb el rerefons jurídic subjacent en el titular. Per a això, s'han agrupat alguns d'aquests titulars que, sense ànim d'exhaustivitat insistim, ens han cridat l'atenció, en funció del concret ordre jurisdiccional en què s'emmarquen, destacant-se les incidències més ressenyables dels mateixos.

Jurisdicció civil

Una de les qüestions més importants que ha estat protagonista de nombrosos titulars de premsa, ha estat la problemàtica que gira entorn del **dret de l'habitge**. A continuació es ressalten alguns titulars que exemplifiquen la preocupació que existeix sobre la mateixa.

- “*El 90% dels desnonaments a Barcelona són per impagament dels lloguers*”, publicada a “El Periódico de Catalunya”, el 29 de març del 2016.

- o El tema de l'habitatge ha suposat una de les cares més dramàtiques i visibles de la crisi econòmica que va esclarir al nostre país a l'any 2008. Sobre això s'ha fet una anàlisi sota l'epígraf “Afectació de la crisi econòmica en les execucions hipotecàries”, dins el Capítol dedicat a l'àmbit civil.
- o Hem de destacar que l'estadística judicial corrobora el que s'exposa en aquest titular. També que la pressió social i les reformes legislatives impulsades arran de les Sentències del TJUE, ha posat de manifest les deficiències d'un procediment de desnonament que contravé al dret de consum europeu.
- o Finalment, tal com s'apunta en l'esmentat epígraf, hi ha un problema amb el dret a l'habitatge a Espanya.
- “*Un de cada tres nens viu en precari*”, publicada a “El Periódico de Catalunya”, el 29 de març del 2016.
 - o La pèrdua de l'habitatge familiar s'agreua quan hi ha familiars a càrrec, com és el cas de nens i ancians.
 - o Un desallotjament no sempre va acompanyat d'una alternativa habitacional adequada, i més quan hi ha persones vulnerables. En el cas dels menors, és evident que el pelegrinatge forçat per les circumstàncies de la unitat familiar dels mateixos per diversos habitatges, no contribueix al seu desenvolupament integral en un entorn adequat i estable.
 - o Els serveis socials no donen l'abast i les situacions qualificades com de risc, s'han multiplicat al llarg dels últims anys. És tan sols el reflex d'un problema de caràcter estructural que gira entorn del dret de l'habitatge, ja que a través d'aquest es poden desenvolupar altres múltiples drets que en definitiva, completen el significat del que s'ha d'entendre com “viure amb dignitat”.
- “*El Govern recorre la Llei catalana contra els desnonaments afavorides per la PAH*”, publicada al diari “Expansión”, el passat 30 d'abril del 2016.
 - o Es tracta de la *Llei 24/2015, de 29 de juliol, de mesures urgents per fer front a l'emergència en l'àmbit de l'habitatge i la pobresa energètica*, que ha estat objecte de recurs davant el Tribunal Constitucional, en nombrosos preceptes que afecten el dret de l'habitatge.
- “*Les dàctions d'immobles en pagament es redueixen un 22%*”, publicada al diari “El País”, el passat 15 de març del 2016.

Jurisdicció penal

És en la jurisdicció penal, on es corre el risc de protagonitzar els titulars més sensacionalistes, alimentant els anomenats “**judicis paral·lels**” que poden desembocar en una alarma social i en una falsa sensació d'inseguretat i impunitat.

- “*14 mesos de presó per assetjar a una treballadora pel fet de ser lesbiana*”, publicada per “Diari Ara”, el 9 de març del 2016.
 - o D'una banda, la notícia destaca l'important retard que s'ha produït en la resolució del present procediment (com en tants altres), derivat del “*excés de càrrega de treball que pateixen els jutjats penals de Barcelona, especialment els més antics.*” això va donar lloc al fet que s'apreciés un atenuant per dilacions indegudes.

- o D'altra banda, a més del retard, la notícia parla de llibertat per a l'assetjador, sota el subtítol “*Retard i Llibertat*”. En haver estat una condemna inferior a dos anys de presó, la llei preveu que la mateixa pugui quedar en suspens, quan es compleixen determinats requisits. En aquest tipus d'assumptes, la manca d'una breu explicació en aquest sentit, pot crear la sensació de certa impunitat, tot i la gravetat dels fets jutjats. Però no hem d'oblidar que un dels principis que informen el nostre sistema penitenciari, és el de la reinserció social, i mesures encaminades a la suspensió de la pena en determinats supòsits, contribueixen a la realització de l'esmentat principi.

Una justícia que és lenta no mereix ser qualificada com a tal. El **retard en la tramitació dels assumptes** i l'acumulació dels expedients, és una cosa que sens dubte preocupa i afecta els justiciables, i més en una Jurisdicció com la penal, a causa de la gravetat i sensibilitat dels temes que a través d'aquesta s'enjudicien.

- “*La Fiscalia veu possible revisar a temps totes les causes penals*”, publicada por “El País”, el passat 19 de maig de 2016.
 - o Impossibilitat de revisar totes les causes en el termini legal (que va finalitzar el 6 de juny de 2016), que preveu la reforma de la LECrim.
 - o Ens estem referint al temps ordinari de 6 mesos que a partir de l'entrada en vigor de la reforma ha de durar una instrucció, llevat que aquesta sigui declarada complexa en el qual la mateixa ocuparà 18 mesos.

Jurisdicció contenciosa-administrativa

L'evolució de la taxa de litigiositat com a reflex de l'activitat judicial de l'Administració de Justícia, és una cosa que interessa també als mitjans de comunicació.

- “*Els assumptes en tràmit als jutjats i tribunals espanyols es van reduir gairebé un 6% el 2015*”, publicada al “Diari La Llei”, el 9 de març del 2016.
 - o Baixen els assumptes ingressats en totes les jurisdicccions excepte en l'àmbit civil.
- “*Lesmes demana mesures urgents a un Congrés amb el mandat acabat, el president del poder judicial denuncia la pèssima situació de la Justícia*”, publicada al “El País”, el passat 30 d'abril del 2016.
 - o En aquest es posa de manifest que les càrregues de treball que suporten els jutjats són desmesurades en almenys un 50% dels mateixos, circumstància que hem pogut corroborar amb les dades extretes del propi CGPJ, analitzades en el cos del present informe.
 - o D'altra banda, hi ha una necessitat d'un canvi profund i urgent en l'Administració de Justícia, que es concreti en:
- Una reorganització territorial de la Justícia, ja que la que tenim prové del S. XIX.
- Una nova Llei d'enjudiciament criminal.
- Una harmonització dels mitjans materials i personals a fi d'una millora de l'eficàcia amb que s'administra aquest Servei Públic.

Jurisdicció social

Dos són els principals temes que ocupen les línies dels mitjans de premsa: el retard en els òrgans judicials, que ja ha estat comentat; i **l'evolució dels procediments d'acomiadament** al llarg dels últims anys.

- “*Les demandes per acomiadament cauen a nivells de fa 7 anys*”, publicada a “La Vanguardia”, el passat 5 de març del 2016.
 - o Tot i que el titular pot semblar positiu, fent una anàlisi més profunda de la situació (cosa que s'ha fet en el capítol dedicat a l'àmbit social, en l'epígraf “Conjuntura socioeconòmica del Mercat de Treball”), la veritat és que Espanya té un problema de caràcter estructural pel que fa a la configuració de l'Ocupació.
 - o Les reformes laborals operades per la *Llei 35/2010, de 17 de setembre, de mesures urgents per a la reforma del mercat de treball* i el *Reial decret Llei 3/2012, de 10 de febrer, de mesures urgents per a la reforma del mercat laboral*, no només no han aconseguit els seus objectius sinó que han accelerat la destrucció d'ocupació.

El sector de l'Advocacia

Les notícies no només es dirigeixen a l'Administració de Justícia, sinó que també es posa l'accent en els principals operadors o col·laboradors que interactuen amb ella. En aquest sentit, destaquem alguns titulars de com perceben els mitjans de comunicació l'activitat pròpia dels despatxos d'advocats i advocades.

- “*La comunicació s'obre pas en els despatxos com a element diferenciador*”, publicada al “Diari La Llei”, el passat 15 de març del 2016.
 - o La comunicació guanya protagonisme amb el pas dels anys en els bufets, que veuen com a través de la mateixa poden millorar les seves ràtios de reputació.
 - o Tot i que segueix sent encara un sector titllat de conservador, la veritat és que les noves formes de fer al mercat, també han de ser assumides pels bufets, i més tenint en compte l'enorme competitivitat que existeix.
 - o Sobre aquest tema cal tenir especial cura ja que una de les restriccions deontològiques que hi ha a la professió, és la de no incitar al litigi. D'altra banda, un error de càlcul comès o mal interpretat a l'entorn de les xarxes socials i els mitjans digitals, pot tenir unes greus conseqüències en termes de credibilitat, confiança i reputació, per una firma d'advocats.

4. La rutina de l'Advocacia als jutjats

Tal i com es va exposar en el Capítol introductori, en la present edició de l'Informe sobre l'estat de la Justícia elaborat per l'ICAB, s'ha volgut posar l'accent en l'opinió dels col·legiats sobre el funcionament dels òrgans jurisdiccionals. En primer lloc, hem de posar de manifest que la realització del present apartat, ha estat possible gràcies a la col·laboració dels companys i companyes que, d'una manera o altra han participat en

Informe 2016

Resum executiu

la confecció d'una mostra d'opinió, que es desplega de diferents formes al llarg de les següents pàgines. Per aquest motiu i abans d'avançar, hem de mostrar la nostra gratitud, ja que a través de les seves impressions podem obtenir una visió més completa sobre la realitat que gira entorn a l'Administració de Justícia.

En segon lloc, el present epígraf s'ha dut a terme sota la supervisió i col·laboració de la Comissió de Relacions amb l'Administració i la Justícia (CRAJ). Aquesta, funciona d'enllaç entre els col·legiats i les diferents administracions amb les que de manera directa o indirecta es relacionen en la seva rutina professional. D'una banda, la CRAJ té com a finalitat garantir que la intervenció dels Advocats i les Advocades en tot procediment administratiu o judicial, es faci d'acord amb les normes de deontologia i lleialtat que inspiren l'exercici de la professió. D'altra banda, canalitza les queixes i disfuncions posades de manifest pels col·legiats, relatives al funcionament de les diferents administracions incloent, per descomptat, la de Justícia. També té per objecte la consecució d'acords de col·laboració amb diferents institucions, com el Tribunal Superior de Justícia de Catalunya, la Fiscalia o els representants dels Mossos d'Esquadra; així com dur a terme actuacions amb l'Agència Tributària, diferents registres públics, els organismes de la Seguretat Social, entre d'altres. Així mateix, la CRAJ porta a terme una funció informativa, a través de l'actualització regular de les dades dels Jutjats i Tribunals, calendaris de guàrdies anuals, així com altres novetats d'interès per a l'exercici de la professió.

Per al desenvolupament i consecució de totes les funcions i objectius exposats, la CRAJ tracta d'obtenir informació sobre el funcionament de les diferents administracions amb les que el col·legiat tracta professionalment, amb la finalitat última d'ofrir un servei públic de qualitat al ciutadà, d'acord amb aquesta projecció social que emana de l'exercici propi de l'Advocacia.

4.1 El Baròmetre de la CRAJ

Un dels principals canals mitjançant el qual la Comissió recull l'opinió de l'Advocacia és el "Baròmetre de la CRAJ", que des del 7 de juny de l'any 2011 es publica a la pròpia web institucional de l'ICAB. Des d'aquest moment, el Baròmetre s'ha convertit en una eina molt útil per al coneixement i difusió, de les impressions i preocupacions de l'Advocacia que giren al voltant de la rutina del seu exercici professional. A través del mateix, l'ICAB té l'oportunitat d'apropar-se al col·legiat per conèixer de primera mà les seves necessitats i interessos, mitjançant la realització d'una enquesta dinàmica sobre diversos temes d'actualitat jurídica i sobre el funcionament de l'Administració de Justícia.

Durant els últims anys, el "Baròmetre de la CRAJ" s'ha anat consolidant de manera clara i directa, permetent la immediatesa de l'ICAB respecte als seus col·legiats i col·legiades.

D'una banda, les consultes plantejades poden estar incloses dins d'un conjunt d'accions dirigides a l'anàlisi demoscòpic d'una determinada matèria, o bé formar part d'una sonda amb el propòsit de mesurar i detectar situacions en què es faci aconsellable la intervenció de l'Advocacia com a col·lectiu. D'altra banda, en relació a determinades qüestions, es pretén fer un seguiment mitjançant la seqüènciació de determinades preguntes, per tal d'analitzar l'evolució de la mateixa. En aquest sentit, el "Baròmetre de la CRAJ" suposa un indicador de gran valor, tenint en compte les opinions dels professionals de l'advocacia que s'hi reflecteixen.

No és objecte d'aquest informe recopilar-les totes, cosa que seria molt difícil, ja que la CRAJ ha elaborat més de 130 enquestes al llarg de tots aquests anys. A continuació es recullen algunes de les preguntes més rellevants recopilades al llarg de l'exercici 2015, que completen l'anàlisi que en el present Informe es realitza sobre l'evolució del funcionament de l'Administració de Justícia, al llarg dels últims anys. Pel seu interès, s'han agrupat en les següents temàtiques:

L'ús de les noves tecnologies

El Pla de Modernització de la Justícia que s'ha anat desplegant de forma progressiva al llarg dels últims anys, ha girat al voltant de la nova oficina judicial com a forma de reorganitzar els recursos disponibles amb l'objectiu últim d'assolir uns nivells d'eficiència òptims i millorar els temps de resposta en termes de resolució.

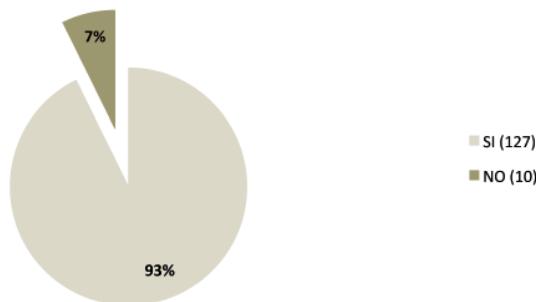
El desplegament de la NOJ ha d'anar acompanyat necessàriament de la implantació i desenvolupament de les noves tecnologies de la informació i la comunicació, en l'àmbit de l'Administració de Justícia. Així es desprèn de l'exposició de motius de la *Llei 18/2011, de 5 de juliol, reguladora de l'ús de les tecnologies de la informació i la comunicació en l'Administració de Justícia*, que té per objecte obligar que les relacions amb l'Administració per part dels professionals i els ciutadans, es digitalitzin en la mesura del possible.

En aquest sentit podem destacar el sistema de comunicació i notificacions “Lexnet” i el “E-Justícia”, l'obligatorietat per als professionals es va concretar en la reforma de la LEC operada per la *Llei 42/2015, de 5 d'octubre*. Malgrat que l'esmentada obligació va entrar en vigor el passat 1 de gener de 2016, el cert és que la utilització del sistema es troba encara en una fase relativament embrionària, mitjançant el desplegament progressiu del mateix.

Un altre dels sistemes que s'ha desplegat al llarg dels últims anys, ha estat el conegut com “Arconte 2”, implementat per obtenir els enregistraments de les actuacions realitzades en seu judicial (Vistes i compareixences), substituint el suport en CD per un codi generat de forma individualitzada per a cada procediment, permetent la descàrrega en línia de aquella. Un cop s'avanci en la signatura digital, quedarà superada la necessitat de remetre aquests codis per part dels òrgans judicials, facilitant amb això la comunicació digital entre l'Administració de Justícia i els professionals.

No obstant això, la implantació del sistema en tota la seva extensió no ha estat del tot satisfactoria, segons es desprèn del Gràfic 43, en el qual veiem com un 93% dels enquestats fan referència a l'existència d'incidències amb els indicats codis d'accés al sistema “Arconte 2”.

TOTS ELS JUTJATS FACILITEN SENSE INCIDÈNCIES ELS CODIS NECESSARIS PER ACCEDIR AL SISTEMA ARCONTE 2?

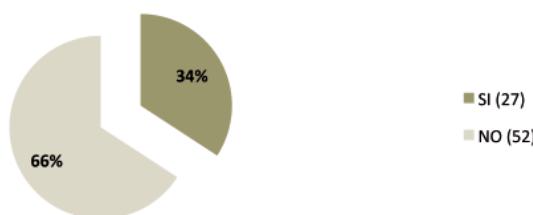
Gràfic 43. Enquesta Baròmetre de la CRAJ.

Protecció de menors

L'àmbit de la protecció del menor, ha ocupat una presència important en les consultes realitzades a través del Baròmetre de la CRAJ al llarg d'aquest últim exercici.

A la consulta realitzada als Advocats i a les Advocades sobre si el SATAF habitualment realitza l'exploració dels menors per a realitzar els seus informes, en el Gràfic 44 veiem com durant l'any 2015 només un 34% ha contestat afirmativament, el que suposa una reducció respecte l'any anterior, en què un 51% dels enquestats van dir que si.

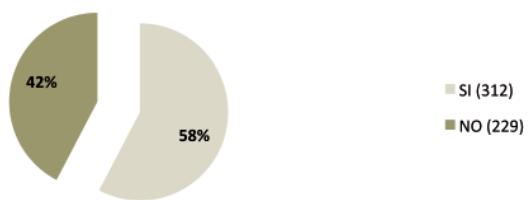
EL SATAF HABITUALMENT FA EXPLORACIONS DELS MENORS PER REALITZAR ELS SEUS INFORMES?

Gràfic 44. Enquesta Baròmetre de la CRAJ.

En el Gràfic 45 podem veure l'opinió de l'Advocacia relativa al funcionament dels Punts de Trobada Familiar. Aquests suposen un mecanisme que ha de ser utilitzat amb caràcter excepcional, amb l'objectiu de facilitar la recuperació de les relacions entre els menors i els seus progenitors, sota la supervisió d'un equip d'especialistes, i sempre sota la prèvia autorització judicial.

CONSIDERES QUE ELS PUNTOS DE TROBADA FAMILIAR FUNCIONEN ADEQUADAMENT?

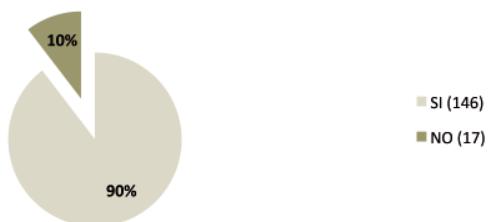
Gràfic 45. Enquesta Baròmetre de la CRAJ.

En un dels apartats del Capítol dedicat a l'àmbit civil, s'ha fet referència a les dades relatives als nens tutelats. En efecte, quan es produueix una situació de desemparament la Generalitat a través de la DGAIA ha d'assumir la tutela dels menors, amb la finalitat de procurar-los un recurs familiar alternatiu. Es tracta d'un tema summament delicat ja que en moltes ocasions el vincle amb els progenitors no afavoreix a l'interès superior del menor, per la qual cosa ha de ser apartat dels mateixos fins que els pares acreditin que tenen la capacitat suficient per al desenvolupament de la responsabilitat parental amb plenes garanties.

No obstant això, s'ha d'actuar amb cautela i evitar els automatismes, ja que no oblidem que el menor té el dret de relacionar-se amb els seus progenitors i que aquests tenen envers el mateix una funció de caràcter inexcusable, com ho és la responsabilitat parental. Per això és tan important la tasca dels Serveis Socials i de tots els professionals relacionats, en la detecció de situacions de risc que poden i han de corregir-se, per evitar que el menor arribi a un desemparament que obligui a la DGAIA a actuar.

La tasca dels Advocats i Advocades en el seguiment i suport d'una família que es troba en aquesta desagradable situació, resulta cabdal. Per això ens sorprèn i hem de posar de manifest, les dificultats que hi ha per accedir a la informació relativa als expedients de la DGAIA, en el sentit exposat en el Gràfic 46.

CONSIDERES QUE HI HA DIFICULTATS PER ACCEDIR A LA INFORMACIÓ RELATIVA ALS EXPEDIENTS DE LA DGAIA?

Gràfic 46. Enquesta Baròmetre de la CRAJ.

Assistència al detingut

La preocupació per la garantia dels drets en l'assistència al detingut ha estat, un any més, un aspecte rellevant tractat amb l'amplitud que es mereix des de la CRAJ, al llarg de diverses enquestes publicades en el Baròmetre.

Les modificacions legals introduïdes a partir de les Directives Europees en la Llei d'enjudiciament criminal i la recent jurisprudència del Tribunal Europeu, s'han traduït en canvis que han afectat els drets d'assistència al detingut, encara que no exempts d'incidències, segons es desprèn dels Gràfics següents.

Tres són les Directives Europees que han tingut incidència directa en aquest àmbit:

- La Directiva 2010/64/UE relativa a la interpretació i la traducció en els procediments penals.
- La Directiva 2012/13/UE relativa al dret d'informació en els processos penals.
- I la Directiva 2013/48/UE relativa al dret a l'assistència lletrada en els processos penals i en els procediments relatius a l'ordre de detenció europea, dret a que s'informi a un tercer en el moment en què es produeix la privació de llibertat i a comunicar-se amb tercers i amb autoritats consulars mentre duri la mateixa.

A l'any 2015 es va publicar la *Llei Orgànica 5/2015, de 27 d'abril*, per la qual es modifica la LeCrim i la LOPJ, contemplant dos terminis diferents per a la transposició de les directives 2010/64 / UE i 2012/13 / UE. Per tant, havent estat un tema d'especial transcendència al llarg d'aquest últim exercici, s'han desenvolupat diverses enquestes entorn del mateix, així com unes conclusions relatives als criteris en l'assistència al detingut a partir de les conclusions recollides per una taula d'experts en la matèria celebrada a l'ICAB. En aquest seminari es van tractar aspectes com el dret a la realització d'una entrevista prèvia amb la persona detinguda (Gràfic 49), l'accés a l'atestat policial (Gràfic 50) o les incidències relatives a l'assistència dels intèrprets en seu policial (Gràfic 48).

**CONSIDERES QUE, ENCARA QUE NO ES FACILITI
L'ATESTAT, S'HA AMPLIAT LA INFORMACIÓ QUE ES
FACILITA EN COMISSÀRIA SOBRE ELS FETS RELATIUS A LA
DETENCIÓ?**

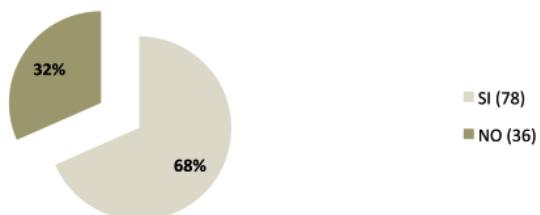
Gràfic 47. Enquesta Baròmetre de la CRAJ.

ELS INTÈRPRETS S'ESTAN DESPLAÇANT A LES COMISSÀRIES A LA NIT PER INTERVENIR EN LES ENTREVISTES?

Gràfic 48. Enquesta Baròmetre de la CRAJ.

HAS TINGUT PROBLEMES A COMISSÀRIA PER REALITZAR L'ENTREVISTA PRÈVIA AMB EL CLIENT DETINGUT?

Gràfic 49. Enquesta Baròmetre de la CRAJ.

S'ESTÀ FACILITANT L'ACCÉS AL ATESTAT POLICIAL A COMISSÀRIA?

Gràfic 50. Enquesta Baròmetre de la CRAJ.

Trasllat dels Jutjats Socials

Amb el trasllat dels Jutjats Socials a la Ciutat de la Justícia, s'aconsegueix unificar en un únic espai tots els Tribunals que, dins les seves respectives jurisdiccions, resolen en primera instància la gran majoria dels assumptes d'acord amb les normes de competència, en un dels partits amb una activitat judicial més intensa d'Espanya.

El trasllat a l'Edifici S va tenir lloc el passat mes de setembre de 2015. Amb motiu d'aquest, l'ICAB ha dut a terme un seguit d'actuacions, com l'organització d'una visita prèvia a la inauguració de la nova seu, la difusió d'informació relativa a la seva ubicació i formes d'accés i la realització de diverses preguntes a través del Baròmetre de la CRAJ, amb l'objectiu de veure com estava sent l'adaptació a aquestes noves instal·lacions, des del punt de vista de l'Advocacia.

Les consultes han anat dirigides a conèixer l'opinió dels Advocats i les Advocades, sobre si consideraven adequades aquestes noves instal·lacions. En el Gràfic 51 veiem com els col·legiats consideren que els espais d'aquestes, tant per a l'espera com per poder negociar amb els clients, no és l'adequat. En efecte, es troba a faltar la manca d'espai, sobretot per a la negociació, mitjançant la qual es resolen una part substancial dels assumptes que es tramiten davant aquesta jurisdicció.

ELS JUTJATS SOCIALS DISPOSEN D'UN ESPAI ADEQUAT PER ESPERAR I NEGOCIAR?

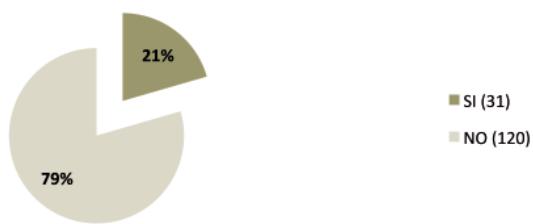
Gràfic 51. Enquesta Baròmetre de la CRAJ.

En resum, l'opinió dels col·legiats laboralistes de Barcelona, és que les instal·lacions no són adequades, tal i com es desprèn del Gràfic 52 en què s'observa el descontentament en aquest sentit d'un 79% dels enquestats.

Les noves instal·lacions han estat objecte de queixa per part de l'Advocacia, a causa de la concentració d'òrgans i serveis (entre ells la seu del Col·legi), en un espai més reduït en comparació al que es disposava en les anteriors dependències d'aquests Jutjats. Per tal de pal·liar aquesta situació, el Deganat Social es va instal·lar des d'un inici en el mateix lloc que el Deganat Civil, canvi que va motivar també la modificació de la seu principal de l'ICAB a la Ciutat de la Justícia.

La CRAJ ha dut a terme diferents accions que s'han concretat en la realització de diverses reunions amb els representants de la judicatura i del Departament de Justícia, amb la finalitat de buscar solucions de millora tenint en compte l'espai disponible d'aquests Jutjats.

CONSIDERES QUE LES INSTAL·LACIONS DELS JUTJATS SOCIALS SÓN ADEQUADES?

Gràfic 52. Enquesta Baròmetre de la CRAJ.

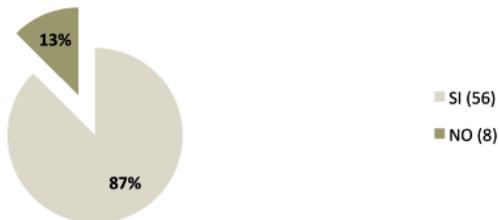
Portal de conciliacions

Una altra de les qüestions plantejades que afecta la Jurisdicció social és la referida al funcionament del Portal de Conciliacions.

Davant les incidències recollides per la CRAJ a través dels col·legiats, es va efectuar una consulta mitjançant el Baròmetre, amb un resultat prou significatiu. En efecte, en el Gràfic 53, veiem com un 87% dels col·legiats ha manifestat haver tingut problemes per accedir al Portal de Conciliacions. A la vista de les dades, es va procedir a realitzar les reunions pertinents amb els responsables d'aquest servei, detectant que la problemàtica derivava majoritàriament de la utilització de l'última versió del sistema operatiu dels usuaris (el Windows 10), i la manca de actualització del mateix per part de l'Administració.

Un exemple més de la necessitat de desplegar les noves tecnologies, però amb les dotacions pressupostàries suficients per tal d'aconseguir que el seu ús es faci de la manera més efectiva possible.

HAS DETECTAT PROBLEMES PER ACCEDIR AL PORTAL DE CONCILIACIONS LABORALS?

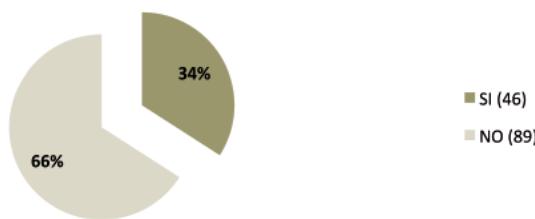
Gràfic 53. Enquesta Baròmetre de la CRAJ.

Informe 2016

Resum executiu

En el Gràfic 54 veiem com un 66% dels col·legiats considera que el temps de tramitació de les conciliacions laborals no ha millorat.

CONSIDERES QUE EL TEMPS DE TRAMITACIÓ DE LES CONCILIACIONS LABORALS HA MILLORAT?

Gràfic 54. Enquesta Baròmetre de la CRAJ.

Registre Civil

En el Gràfic 55 es recull una enquesta publicada al Baròmetre de la CRAJ, en la qual es pregunta als col·legiats si han detectat incidències en l'atenció en el Registre Civil, respondent de forma afirmativa un 88% dels enquestats.

El Registre Civil juga un important paper en els procediments d'estrangeria, o en aquells que versen sobre l'estat o la capacitat de les persones. De manera que un bon funcionament de totes les administracions que giren al voltant d'un assumpte judicial o administratiu, contribueix en definitiva a la realització dels drets per part dels ciutadans.

El 4 de juliol passat de 2015 es va publicar al BOE la *Llei 19/2015, de mesures de reforma administrativa en l'àmbit de l'Administració de Justícia i del Registre Civil*, que va prorrogar l'entrada en vigor de la *Llei 20/2011, de 21 de juliol, del Registre civil, fins al 30 de juny de 2017*, amb excepció de les disposicions addicionals 7a i 8a, i les disposicions finals 3a i 6a, que van entrar en vigor l'endemà de la publicació.

HAS DETECTAT RECENTMENT INCIDÈNCIES O RETARDS EN L'ATENCIÓ AL REGISTRE CIVIL?

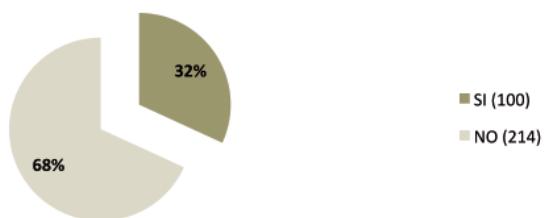
Gràfic 55. Enquesta Baròmetre de la CRAJ.

Modificacions legals

Sense ànim d'exhaustivitat, ja que és impossible ni tan sols plantejar-s'ho a causa del furor legislatiu experimentat al llarg dels darrers anys, s'han recollit algunes de les opinions de l'Advocacia sobre algunes de les modificacions legislatives més importants en aquest últim exercici, entre aquestes una molt concreta (la presó permanent revisable) i una genèrica (la reforma del Codi Penal).

Des del Baròmetre s'ha plantejat una consulta sobre l'adequació de la pena de presó permanent revisable, introduïda a l'any 2015 com una pena de presó greu, que comporta el compliment íntegre de la condemna imposta. Aquest tema va generar un important debat social, havent estat desaprovada per un 68% dels Advocats i Advocades, segons es desprèn del Gràfic 56. En la realització d'aquesta consulta, destaca l'elevat nombre de participants (amb un total de 314), estant aquesta xifra ostensiblement per sobre del volum de participació registrada a la resta d'enquestes.

CONSIDERES ADEQUADA LA PENA DE PRESÓ PERMANENT REVISABLE?

Gràfic 56. Enquesta Baròmetre de la CRAJ.

Finalment, en el Gràfic 57 veiem com l'Advocacia considera en un 58%, que la reforma del Codi Penal no suposarà una disminució del nombre de les denúncies. Els esdeveniments dels pròxims exercicis confirmaran o no aquestes apreciacions. No obstant això, el conjunt de les mateixes contribueix sens dubte, a una millor comprensió del funcionament de l'Administració de Justícia.

AMB MOTIU DE LA REFORMA DEL CODI PENAL, CONSIDERES QUE HI HAURÀ UNA DISMINUCIÓ DE LES DENÚNCIES?

Gràfic 57. Enquesta Baròmetre de la CRAJ.

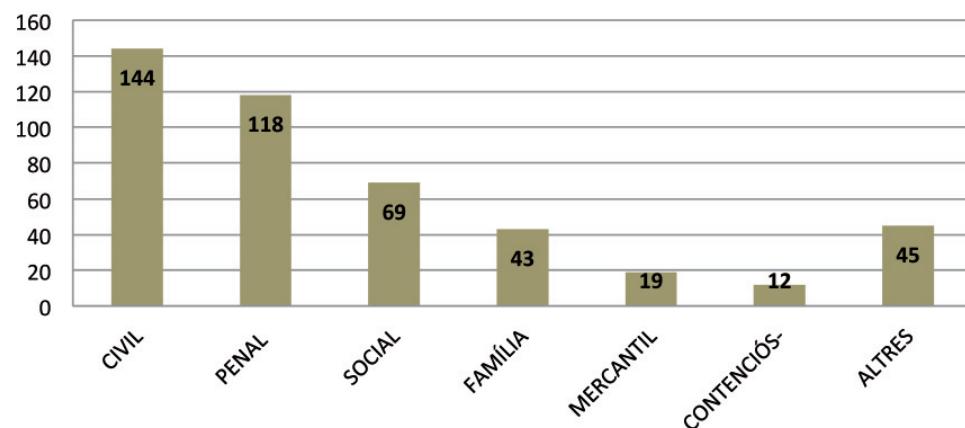
4.2 L'opinió de l'Advocacia a “peu de toga”

Tal i com es va apuntar en el Capítol introductori, en la present edició de l'Informe, com a novetat respecte a anys anteriors, hem posat el focus en l'opinió de l'Advocacia de Barcelona sobre el funcionament dels nostres Jutjats i Tribunals, per tal d'ofrir una visió més completa de l'anàlisi realitzada en el cos de la present obra.

Per a això, des de l'ICAB s'ha llançat una enquesta, tant en la pròpia web institucional com a “peu de toga” a la Ciutat de la Justícia, a través de la qual els companys i companyes han tingut l'oportunitat de reflectir les seves impressions. L'objectiu no és altre que el de personalitzar en certa mesura l'anàlisi realitzada en aquestes línies, des del punt de vista dels Advocats i Advocades de l'ICAB.

En total s'han pogut recollir més de 450 enquestes, el que, tenint en compte que l'univers sobre el que es realitza és de uns 16.500 col·legiats, dona una marge d'error en torn al 0,05.

En el Gràfic 58 podem observar les àrees de dedicació preferent dels companys i companyes que han atès l'enquesta. En el mateix veiem com destaquen de forma significativa els àmbits civil, penal i social. A més, dins de la jurisdicció civil encara que de forma diferenciada per la seva especialitat, veiem com les àrees relatives al Dret de família i al Dret mercantil, ocupen una posició important, en comparació amb la resta de disciplines. Dins de la categoria “altres”, s'han agrupat àrees com Estrangeria, Menors, Penitenciari o Violència sobre la Dona.

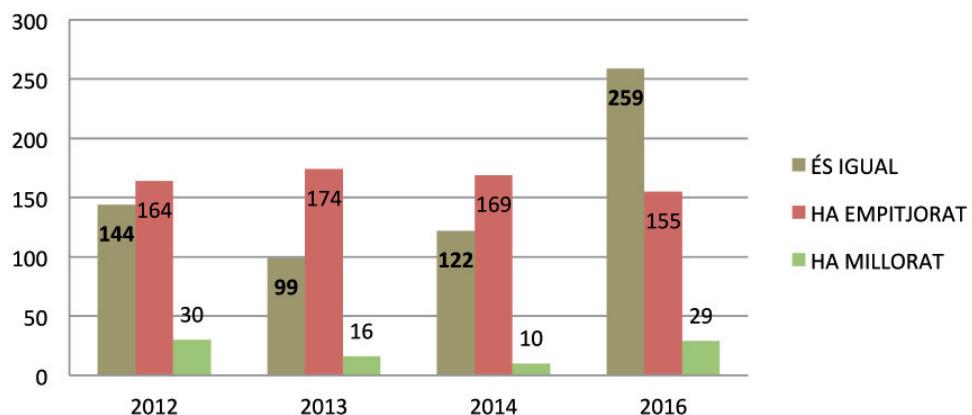
Gràfic 58. Àrea de dedicació preferent dels enquestats.

En el Gràfic 59 veiem com en opinió de l'Advocacia de Barcelona, la situació dels Jutjats respecte a l'últim any, no ha estat positiva malgrat que s'ha produït un canvi de tendència a la resposta si la comparem amb anteriors edicions. En efecte, dels 450 enquestats, un total de 259, és a dir, més del 57%, consideren que la situació de l'Administració de Justícia s'ha mantingut igual que a l'any anterior. Però, aquesta resposta posada en relació amb les respostes d'anys anteriors que parlaven d'un empitjorament, no pot portar-nos a

conclusions optimistes. A més, també són un percentatge molt alt, el 34%, els que opinen que la mateixa ha empitjorat. Tan sols 29 (6,54%) consideren que el funcionament dels Tribunals ha experimentat una millora respecte a l'exercici precedent. Aquesta visió pessimista de l'Estat de la Justícia encaixa amb les dades registrades al llarg del present Informe, i amb l'opinió d'altres operadors jurídics en el sentit que hi ha una necessitat de reforma que es concreta en:

- L'adecuació dels recursos que es destinen a l'Administració de Justícia a la litigiositat real del moment.
- Un desplegament decidit de la Nova Oficina Judicial i la instauració de sistemes de treball basats en una distribució eficaç dels recursos disponibles.
- L'impuls de les TIC en l'àmbit de l'Administració de la Justícia, així com l'expedient judicial electrònic.
- Revisió de la planta judicial cap a un sistema que permeti flexibilitzar els efectius disponibles per adaptar-los a les diferents càrregues de treball en funció de les necessitats.
- Especialització dels òrgans judicials per a la resolució d'aquells assumptes que, per la seva naturalesa i pel seu volum, aconsellin la seva atribució a uns Tribunals específics d'acord amb unes normes de repartiment o de competència, per tal d'obtenir unes millors ràtios resolutives i una interpretació més homogènia i coherent de la llei en termes doctrinals i jurisprudencials.

En definitiva, no hem d'oblidar que el caràcter instrumental de l'Administració (incloent la de Justícia) cap a la consecució dels objectius que per l'ordenament jurídic se li encomanen, exigeix una adequació pressupostària suficient, per poder parlar d'un Servei Públic de qualitat.

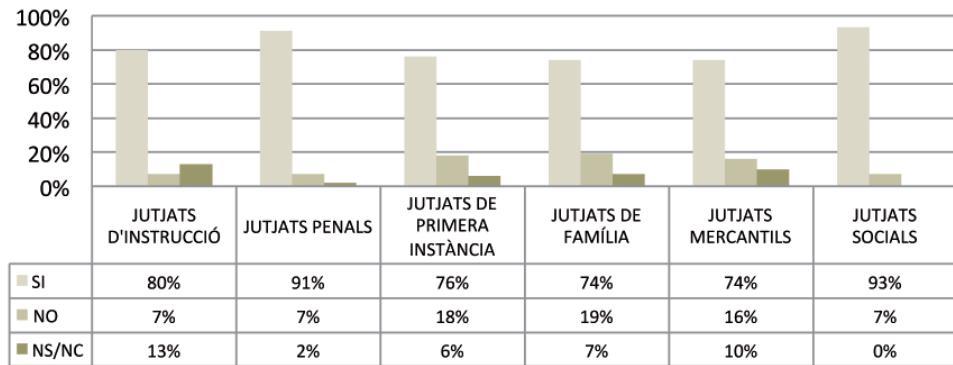

Gràfic 59. Situació dels jutjats respecte a l'últim any.

Una de les queixes dels enquestats que reflecteix d'una manera clara aquesta visió pessimista abans comentada, es centra en l'existència d'un habitual retard a l'hora de celebrar el primer assenyalament. Circumstància que, com veiem en el Gràfic 60, és comú en tots els òrgans judicials independentment de la Jurisdicció o la tipologia d'assumptes sobre els quals resolen.

Informe 2016

Resum executiu

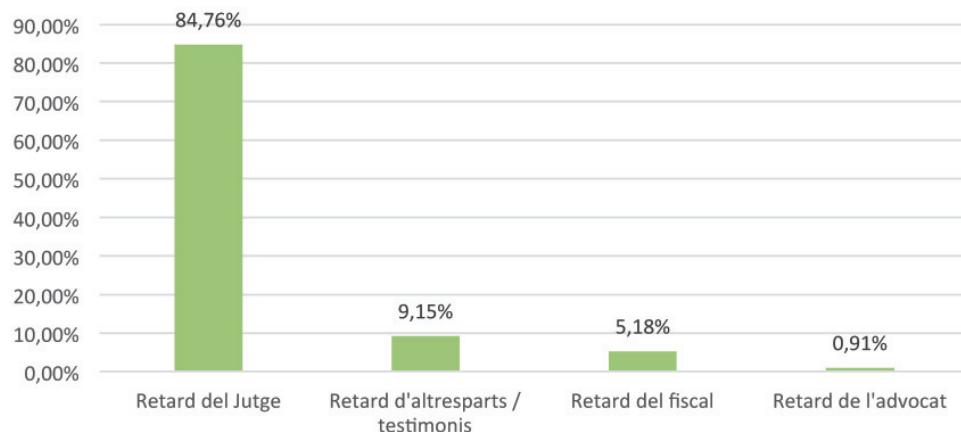

Gràfic 60. Retard en la celebració del primer assenyalament en funció del Jutjat.

En efecte, la mitjana dels enquestats que han respondut de manera afirmativa respecte a l'existència d'un retard habitual a la celebració del primer assenyalament, se situa en un 79%. La impuntualitat és més intensa en la Jurisdicció social amb un 93% en els Jutjats Socials; seguida de la penal amb un 80% en els Jutjats d'Instrucció i un 91% en els Jutjats Penals. Mentre que la jurisdicció civil és lleugerament més puntual segons l'opinió dels enquestats, tal i com es reflecteix en la gràfica.

Cal tenir en compte que la pregunta específica sobre el primer assenyalament és molt important atès que si bé tothom pot entendre que al llarg del matí, sigui molt difícil fer una previsió acurada de la durada de les vistes per evitar les llargues esperes al passadissos, ja no és tan fàcil d'entendre per què fins i tot el primer assenyalament ha de partir aquests endarreriments.

I, els advocats no dubten en assenyalar la causa (Gràfic 61), centrant-la de manera aclaparadorament majoritària en la demora d'algun dels que han d'intervenir en la vista, especialment del propi Jutge o Magistrat i, en menor mesura, d'alguna de les parts o testimonis.

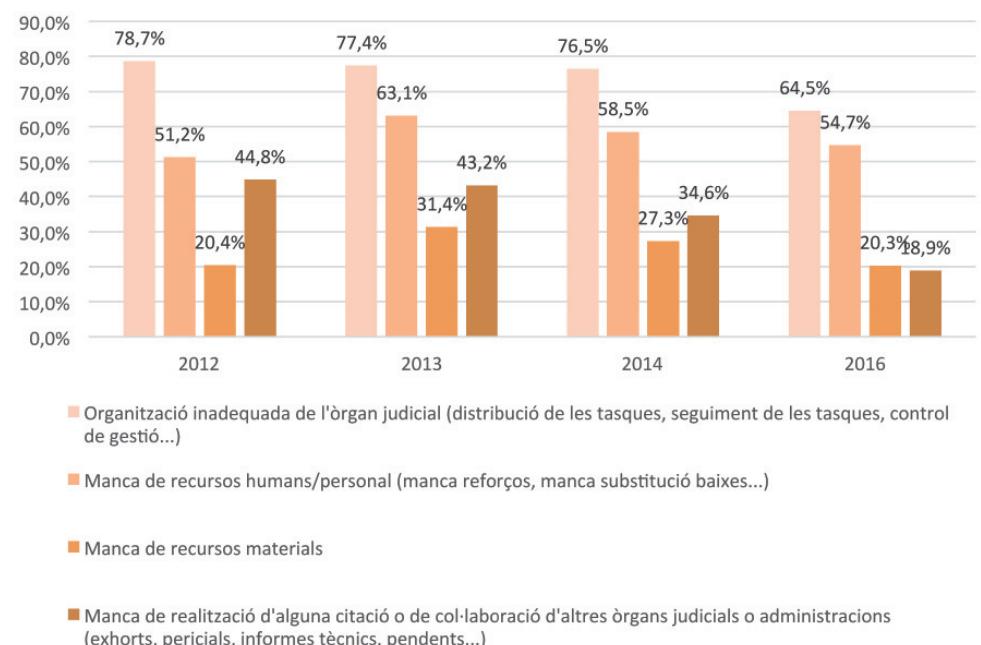

Gràfic 61. Causes del retard per iniciar-se el primer dels judicis assenyalats.

Els enquestats, han manifestat que hi ha un retard generalitzat en la tramitació dels procediments. Aquesta circumstància encaixa amb les dades que s'han analitzat al llarg d'aquest Informe, tant en termes absoluts, segons vam poder veure en el moviment dels assumptes diferenciant entre "ingressats", "resolts" i "pendents en finalitzar l'exercici", com a través dels principals indicadors judicials. En efecte, la Justícia es troba en una situació de col·lapse que requereix l'atenció tant de les Autoritats competents com de tots els operadors jurídics directa o indirectament implicats.

Hi ha una multitud de causes que han motivat el retard en la tramitació d'un expedient judicial.

Ara bé, la que es considera la causa principal és l'organització inadequada de l'òrgan judicial en totes les vessant del que seria les eines de gestió de qualsevol entitat, bastants punts per sobre d'altres causes com: la manca de recursos humans o personals, la manca de recursos materials o la manca de col·laboració d'altres òrgans judicials i administracions (exhort, pericials, informes tècnics, etc...)

Gràfic 62. Causes del retard en la tramitació del procediment.

Així mateix, en relació a les causes que han motivat la suspensió d'un assenyalament (i per tant un retard en la tramitació del procés), són variades i diverses, segons assenyalen els enquestats. Les més importants són:

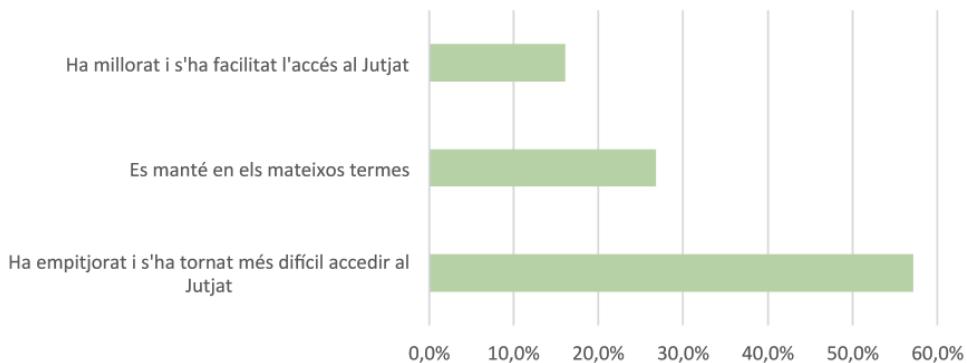
- La manca d'alguna notificació o citació per realitzar.
- Inassistència d'algun dels intervinguts en el procés, especialment testimoni o part.
- Manca de recursos humans/personal.
- Mala organització i falta de previsió.

Informe 2016

Resum executiu

Tot i així, els canvis més localitzats o generals que han volgut posar-se en marxa per pal·liar alguna de les tradicionals mancances que l'Administració de Justícia, tampoc generen cap confiança entre els advocats i les advocades.

Així, per exemple, al 2015 es va produir el trasllat dels Jutjats del Social a les instal·lacions de la Ciutat de la Justícia amb la intenció d'unificar tots els òrgans judicials en un mateix espai que havia d'aconseguir uns efectes positius en el ritme de treball, en la metodologia i en l'organització. Malgrat això, l'opinió de l'advocacia no és gens motivadora com es pot veure al Gràfic 63.

Gràfic 63. Atenció als professionals als Jutjats del Social a la Ciutat de la Justícia.

Tampoc hi confien gaire en altres canvis molt més genèrics, com seria el que s'està produint com a conseqüència de la modificació de la LEC i l'obligatorietat d'utilitzar sistemes de comunicació electrònica (LEXNET o EJUSTICIA).

Així es desprèn de les respostes poc confiades que apareixen.

	Gens d'acord					Totalment d'acord
	1	2	3	4	5	
El canvi podrà agilitzar l'Administració de Justícia	25,57%	15,75%	23,74%	17,81%	17,12%	
El canvi ajudarà als advocats en la immersió a les TIC	23,74%	15,07%	25,57%	19,86%	13,24%	
El canvi facilitarà la tasca de l'Advocat	28,77%	15,30%	23,97%	16,21%	15,07%	

Gràfic 64. Efectes de l'obligatorietat d'utilitzar sistemes de comunicació electrònica.

Efectivament, tot i què, com s'ha vingut comentant, un dels elements que servirien per a la millora del funcionament dels tribunals, és l'impuls de les TIC's en l'àmbit de l'Administració de la Justícia, així com l'expedient judicial electrònic, l'ús que realitza l'advocacia en general i la de Barcelona en particular de tots aquests elements no és excessivament alt en freqüència.

En el Gràfic 65 tenim un taula amb alguns dels ítems tecnològics que tenen o poden tenir certa rellevància en l'exercici diari de la professió.

ÚS DE LES TECNOLOGIES, AMB QUINA FREQÜÈNCIA UTILITZES...?						
	DIÀRIA	1 O 2 VEGADES PER SETMANA	1 VEGADA CADA 15 DIES	1 VEGADA AL MES	ESPORÀDICAMENT O QUASI MAI	TOTAL RESPUESTES
FIRMA DIGITAL	65	71	40	27	222	425
GRAVACIÓ DE JUDICIS	45	78	94	100	102	419
UTILITZACIÓ DE WIFI	325	18	9	7	72	431
COPIAS DE SEGURETAT BACKUP	116	94	52	63	98	423

Gràfic 65. Freqüència d'ús de les TIC's.

L'ús de les tecnologies comporta grans avantatges en termes d'eficàcia i aprofitament dels recursos disponibles, en el dia a dia de la professió. Però també suposa una obligació, que es concreta en les següents normes:

- La Llei 18/2011, de 5 de juliol, reguladora de l'ús de les tecnologies de la informació i la comunicació en l'Administració de Justícia.
- La Llei 42/2015, de 5 d'octubre, de reforma de la Llei 1/2000, de 7 de gener, d'enjudiciament civil.

No obstant això, malgrat que l'ús de les noves tecnologies i la implantació de l'expedient electrònic sempre suposa un avenç, l'opinió recollida per part dels enquestats reflecteix cert pessimisme. Potser perquè aquesta obligatorietat es fa en un moment de contracció pressupostària i perquè el desplegament de tots aquests sistemes s'està fent mostrant evidents deficiències. A més, no hi ha un únic sistema de comunicació i notificacions, sinó diferents plataformes repartides al llarg de diverses comunitats autònombes, la qual cosa no resulta del tot lògic, ja que això suposa operar amb diverses plataformes el que generarà més problemes de compatibilitat (i practicitat). I això, sense tenir en compte, que la majoria de Jutjats i Tribunals encara usen mitjans com el fax per citar o notificar als professionals.

Informe 2016

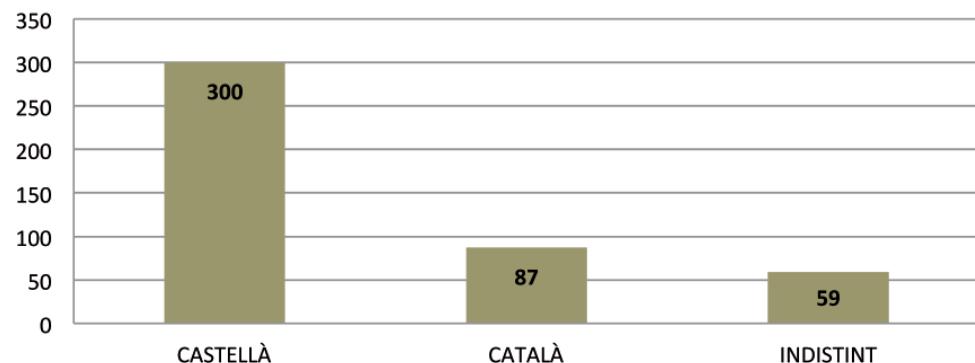
Resum executiu

Esperem però que el ritme en el canvi que es requereix per introduir aquest element tecnològic en la comunicació amb l'Administració de Justícia no sigui tant lent i tan poc optimista com el que s'està donant en l'ús del català.

Efectivament, al Gràfic 66 podem veure el idioma utilitzat pels enquestats en el seu dia a dia davant de l'Administració de Justícia. En aquest, veiem com el idioma més utilitzat amb diferència és el castellà.

Majoritàriament, els advocats justifiquen aquest us en preferències pròpies (33,18 %) però no és gens menyspreable, el 30,47% que diuen fer-ho per costum, el 25,73% que consideren que és l'idioma de l'Administració o el 15,34% que ho fa per considerar que l'ús d'un determinat idioma serà positiu per la gestió del resultat, el que és força indicatiu.

I és que, si posem aquesta dada en relació amb la recent enquesta realitzada sobre el perfil dels advocats, els seus despatxos i els clients als que atenen, podrem veure que el català guanya terreny, en la mida que un 61 % manifesta parlar amb el seu client en l'idioma que aquest esculli però un 33% ho fa majoritàriament en català.

Gràfic 66. Quin idioma utilitza per dirigir-se a l'Administració?

Finalment, també s'ha preguntat sobre les principals disfuncions amb les que es troben els advocats i advocades quan es troben davant de les Comissaries o centres de detenció.

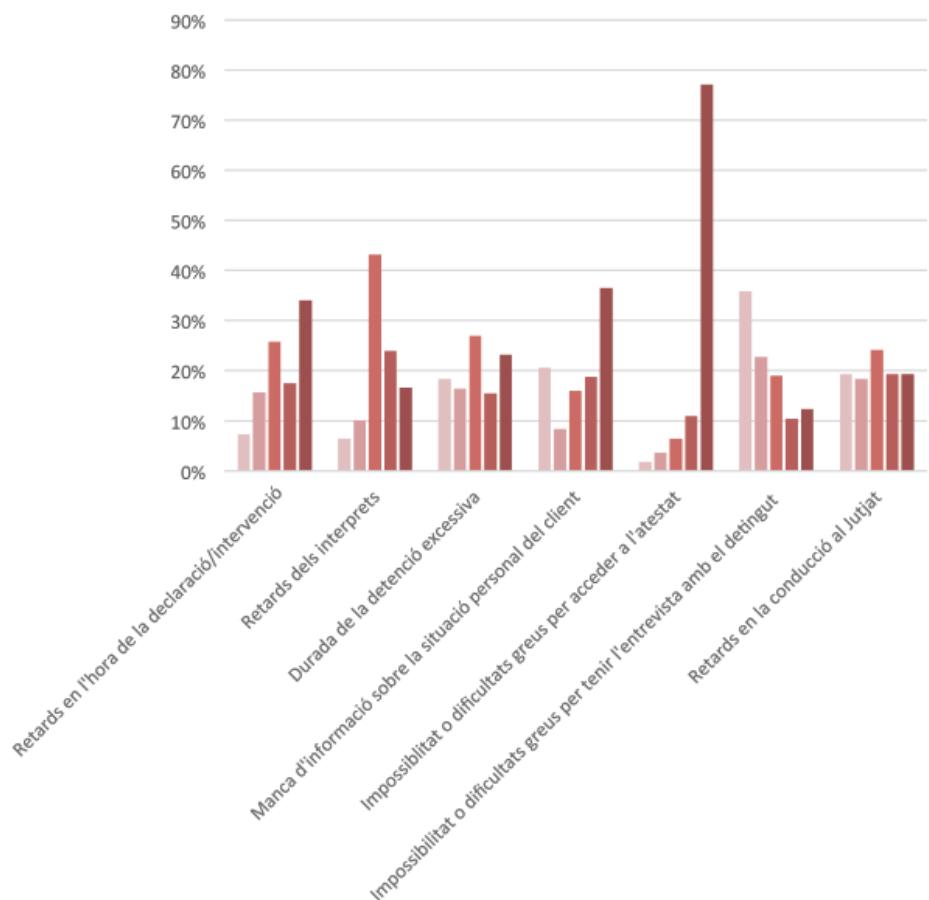
De manera aclaparadora (Gràfic 67) es pot veure com les dificultats per accedir al atestat policial, destaquen per sobre d'altres qüestions tot i que no és menyspreable la falta d'informació sobre la situació personal del client o els retards per prestar declaració.

L'accés a l'atestat policial és bàsic per a una bona i correcta defensa del detingut. El contrari, és portar a l'advocat a una actuació absurdament inútil. Com pot l'advocat actuar en defensa del client quan desconeix els fets i detalls de l'acusació que es realitza o el motiu de la detenció?

Els Mossos d'Esquadra a Barcelona, reticents al seu lliurament, van posar en marxa l'existència d'un formulari (l'anomenat N01) que pretendria substituir l'accés a l'atestat, però, això no només és insuficient si no que, a més, no s'està realitzant amb la deguda diligència i per tant la informació facilitada sobre els fets segueix a través del "Formulari N01", sent insuficient en opinió de l'Advocacia de Barcelona.

Per això, i a fi de poder oferir un servei públic de qualitat i amb totes les garanties envers el ciutadà, és fonamental la col·laboració de tots els operadors i sectors que s'incardinen en l'àmbit de l'Administració de Justícia. I en aquest sentit s'han d'adreçar tots els nostres esforços.

A major intensitat més important la disfunció davant les Comissaries

Gràfic 67. Disfuncions en l'assistència al detingut en comissaries i centres de detenció.

Informe 2016

Resumen ejecutivo

1. Introducción

Tras haber analizado de forma separada los datos relativos a la actividad judicial de los órganos jurisdiccionales que se integran en cada uno de los cuatro grandes órdenes, y con el fin de obtener una visión de conjunto sobre cuál es el estado de la Administración de Justicia, cerramos el presente Informe con un Capítulo relativo a las conclusiones generales que de los mismos se han podido extraer.

Para ello, se han elaborado una serie de gráficas a través de las cuales se hace una comparativa de los datos más relevantes de la actividad judicial registrada a lo largo de los últimos años, expresada a través de los principales indicadores judiciales, así como en el movimiento de los asuntos, con los datos actualizados al año 2015, por ser este el último ejercicio del cual se tienen datos completos, según el CGPJ.

Por otro lado, bajo el epígrafe de “duración media de los procedimientos”, se recoge una estimación del tiempo que ocupa la tramitación de los asuntos, de forma comparativa en cada uno de los ámbitos jurisdiccionales estudiados. Una de las preocupaciones tanto de los operadores jurídicos como de la propia ciudadanía, es el coste temporal que le va a suponer la tramitación y resolución de una controversia. Uno de los indicadores más importantes a la hora de valorar la calidad de la Justicia en términos de eficacia y resolución, es la duración media de los procedimientos. Sin duda, este supone un reflejo claro de la adecuación o falta de esta, de los recursos que se destinan a la Administración de Justicia, de acuerdo con la litigiosidad real del momento.

Si no existe una adecuada relación entre los medios que se destinan a la conflictividad judicial del momento, la percepción que sobre la Justicia se tiene desde la ciudadanía se resiente. Decía el filósofo Séneca que “*Nada se parece tanto a la injusticia como la justicia tardía*”. En cuanto a la percepción que se tiene de la Administración de Justicia, se hace referencia a ello de forma específica en el epígrafe “La Justicia en los medios de comunicación”, con el fin de analizar algunos de los titulares que han protagonizado las editoriales de este último año, y el trasfondo jurídico que subyace detrás de los mismos.

En el mismo sentido, se publica una valoración realizada por la Comisión de Relaciones con la Administración y la Justicia (CRAJ), como resumen del Barómetro de opinión que esta organiza a través de encuestas publicadas en la propia página web institucional del ICAB, en la que participan los Abogados y las Abogadas expresando su parecer en base a sus experiencias y rutinas en los Juzgados.

Informe 2016

Resumen ejecutivo

2. Comparativa entre los cuatro órdenes jurisdiccionales

2.1 Litigiosidad

Tal y como se ha referido a lo largo del presente estudio, la tasa de litigiosidad supone el reflejo de la conflictividad en términos de actividad judicial, en relación con la población de una determinada demarcación o Jurisdicción.

En el Gráfico 1, podemos ver una comparativa de la tasa de litigiosidad entre las cuatro jurisdicciones, a lo largo del periodo comprendido entre los años 2010 y 2015. En este, vemos como cada una de las Jurisdicciones registra una tasa de litigiosidad claramente diferenciada entre sí. En efecto, el ámbito que registra una tasa claramente más elevada a lo largo de la secuencia temporal analizada, es el penal con un conflictividad del 128% en el año 2015. La segunda posición, la ocupan los órganos jurisdiccionales que se integran en el ámbito civil, habiéndose registrado una tasa de litigiosidad del 43% en este último ejercicio. En cuanto a los órganos que se integran en el orden contencioso-administrativo y en el ámbito de lo social, vemos como en el año 2015 la tasa de litigación que se registra es del 4% y del 9%, respectivamente. La diferencia entre los valores reseñados, se encuentra en los volúmenes de asuntos que cada uno de los ámbitos jurisdiccionales maneja.

Por otro lado, vemos como en términos generales la tendencia de la tasa de litigiosidad, ha descendido a lo largo de los últimos años. La jurisdicción que ha presentado una mayor variabilidad en el periodo 2010-2015, ha sido la contenciosa-administrativa, con una regresión del 28%. No obstante, precisamente por ser la que mayor tasa de litigiosidad registra, es la Jurisdicción penal la que anota una reducción más visible a lo largo de todos estos años, pues pasa de un 146% en el año 2010 a un 128% en el año 2015. En este último año, parece que se intensifica la tendencia a la baja, debido a la reducción de la tasa de criminalidad, pero sobre todo a las importantes reformas que se han aprobado a lo largo de este último ejercicio, y cuyo impacto se podrá valorar de una forma más evidente a partir de los próximos años.

En cuanto al ámbito civil, debemos destacar el aumento que este ha experimentado durante los últimos dos años, en contraste con la tendencia registrada en los otros órdenes jurisdiccionales. No obstante, debemos destacar como en el año 2013 se produce un descenso significativo en cuanto a la tasa de litigiosidad se refiere. Este se debe sin duda al impacto que han tenido las tasas judiciales, en su configuración dada por la *Ley 10/2012, de 20 de noviembre, por la que se regulan determinadas tasas en el ámbito de la Administración de Justicia y del Instituto Nacional de Toxicología y Ciencias Forenses*. El recorrido que ha experimentado esta norma se resume en varias reformas legislativas desde su aprobación el pasado noviembre de 2012, y un fuerte rechazo por parte de todos los operadores jurídicos y de la ciudadanía. De dichas reformas debemos destacar la operada por el *RD 1/2015, de 27 de febrero*, en virtud del cual se suprimen las tasas judiciales para las personas físicas. El fracaso de las tasas judiciales, se completa con la Sentencia del Tribunal Constitucional dictada el pasado 21 de julio de 2016, en la que se declara nula la cuantía de la mayoría de las tasas (manteniéndose el concepto de las mismas) por su abusividad.

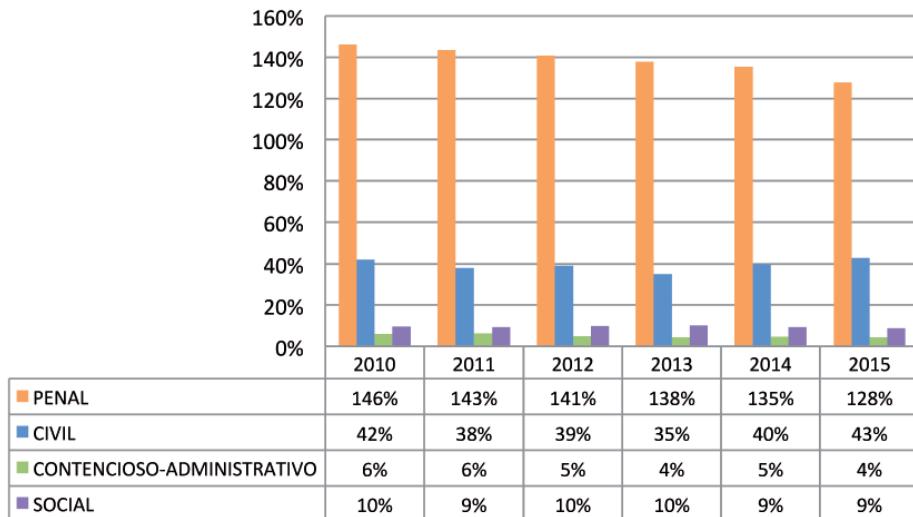

Gráfico 1. Comparativa de la tasa de litigiosidad por jurisdicciones.

En el Gráfico 2, se recoge la evolución de la tasa de litigiosidad, registrada por los órganos judiciales que se integran en la “demarcación ICAB”, distinguiéndose y agrupándose en función del ámbito jurisdiccional al que pertenecen.

En cuanto a la evolución de la misma, vemos como se corresponde con la registrada en términos generales, según pudimos ver en la gráfica anterior. No obstante, podemos destacar los siguientes matices. En primer lugar, la tasa de litigiosidad registrada en los órganos que se integran en la “demarcación ICAB”, es ostensiblemente superior a la anotada en términos generales, tal y como se desprende del detalle numérico de las gráficas. La única excepción en ese sentido la encontramos en el ámbito contencioso-administrativo, en el que la tasa de litigiosidad es ligeramente inferior a la anotada en el ámbito competencial del Ilustre Colegio de la Abogacía de Barcelona, respecto al resto de España.

En segundo lugar, en el ámbito civil vemos que, a diferencia de lo que sucedía en términos generales, en la “demarcación ICAB” se registra un ligero descenso de la actividad judicial en el año 2015. Destaca también, como en el año 2013 se registra un descenso significativo en el ámbito civil (y también en el orden contencioso-administrativo), debido al despliegue de las tasas judiciales.

Informe 2016

Resumen ejecutivo

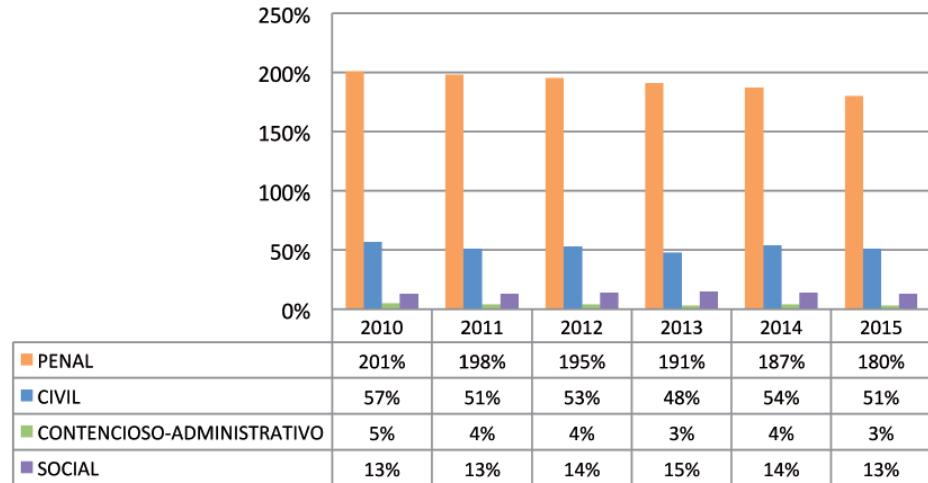

Gráfico 2. Comparativa de la tasa de litigiosidad por jurisdicciones. Demarcación ICAB.

2.2 Movimiento de asuntos

A continuación se analizan los datos relativos al movimiento de los asuntos tramitados ante los órganos jurisdiccionales, a lo largo de los últimos años, según los datos publicados por el CGPJ. Siguiendo la metodología de este, se han distinguido las siguientes categorías, "pendientes al inicio", "ingresados", "resueltos" y "pendientes al finalizar el ejercicio", cuya combinación nos permitirá obtener unas ratios con el fin de ver cuál es el estado de la Administración de Justicia.

Comparativa por jurisdicciones

En el Gráfico 3, podemos ver la evolución de la actividad judicial de nuestros Tribunales, desde el punto de vista de los "asuntos pendientes al inicio" del ejercicio.

En cuanto al volumen que se registra en cada una de las Jurisdicciones, vemos como se corresponde con el desarrollo de la tasa de litigiosidad, antes comentada. En efecto, los ámbitos civil y penal, son los que anotan un mayor número de asuntos pendientes al inicio, mostrándose una clara diferencia respecto a los otros dos órdenes. Si consideramos los datos registrados por cada uno de los cuatro órdenes jurisdiccionales de forma conjunta, vemos que en el año 2010 se anotaron un total de 3.157.094 asuntos pendientes al inicio, pasando a 2.595.614 en el año 2015, lo que supone una regresión del 18%. Esta se corresponde con la tendencia de la tasa de litigiosidad analizada en las gráficas anteriores.

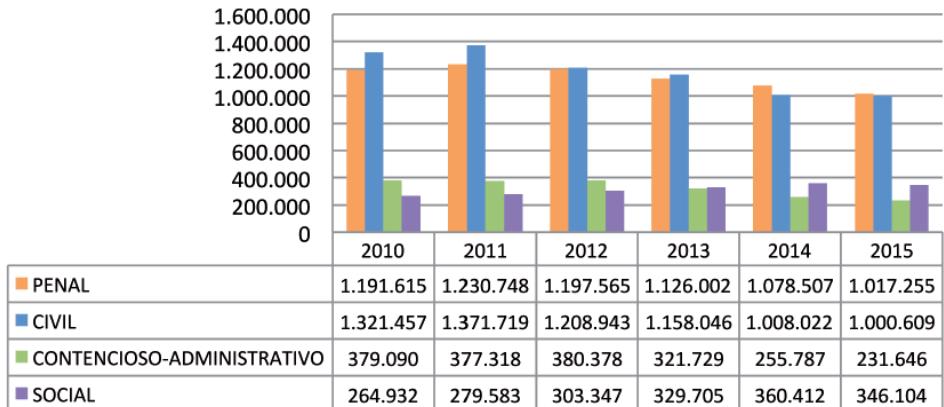

Gráfico 3. Asuntos pendientes al inicio. Comparativa por jurisdicciones.

En el Gráfico 4, podemos ver el número total de asuntos que han tenido entrada en los Tribunales de cada uno de los órdenes jurisdiccionales, a lo largo de los últimos años.

En consonancia con los datos relativos a los "asuntos pendientes al inicio", los valores más elevados referentes a los "asuntos ingresados", se corresponden con los ámbitos penal y civil. Debemos destacar el desmesurado volumen de expedientes al que se tiene que enfrentar la Jurisdicción penal, con un total de 5.927.599 asuntos registrados en el año 2015. La segunda Jurisdicción que mayor número de asuntos tramita, es la civil con un total de 1.991.382 expedientes. Vemos por tanto que la diferencia de asuntos respecto al orden penal, es notable, y eso a pesar de que el Derecho penal debe ser considerado como la última ratio, debido a la gravedad de los hechos que en dicha Jurisdicción se tramitan.

En todos los ámbitos jurisdiccionales a excepción del civil, se ha registrado un oscilante y progresivo descenso del número total de asuntos ingresados, a lo largo de los últimos años, en consonancia con la evolución de la tasa de litigiosidad. Destaca también como en el ámbito civil y en el contencioso-administrativo, en el año 2013 se registra un importante descenso del volumen de asuntos tramitados, debido a las tasas judiciales aprobadas el pasado noviembre de 2012.

Informe 2016

Resumen ejecutivo

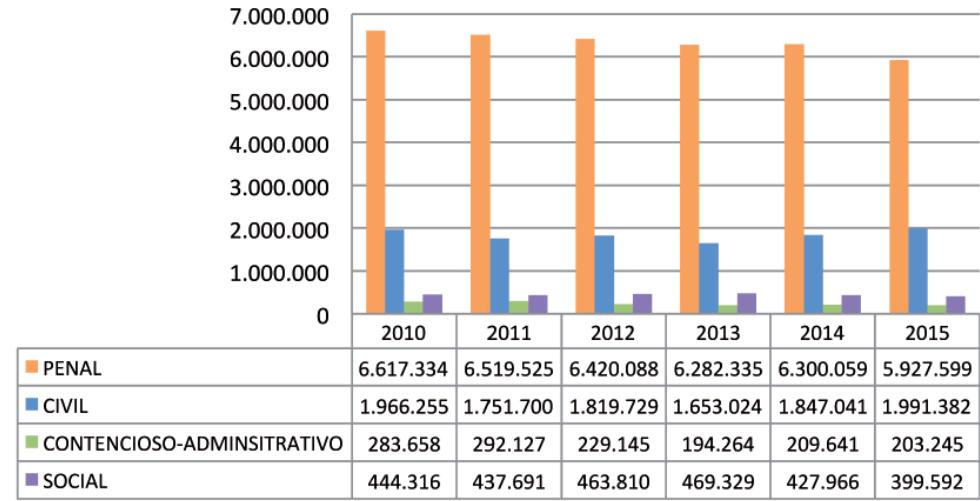

Gráfico 4. Asuntos ingresados. Comparativa por jurisdicciones.

En el Gráfico 5, podemos ver la evolución de los asuntos resueltos por los Tribunales que se integran en cada una de las cuatro Jurisdicciones.

En el año 2010 se resolvieron un total de 9.372.726 asuntos, mientras que en el año 2015 la cifra disminuye hasta los 8.718.972 expedientes. Si comparamos estos datos con los de los asuntos ingresados, vemos que a lo largo de los últimos años se ha resuelto un mayor volumen de temas, lo que sin duda se trata de un dato positivo, habida cuenta de que refleja cierto descenso en la acumulación de trabajo a la que se tienen que enfrentar los Tribunales.

En la Jurisdicción social, vemos como lo comentado anteriormente en relación a la resolución de asuntos a lo largo de los últimos años, no se ha cumplido. En efecto, en dicho ámbito, el número de asuntos que se han ido ingresando desde el año 2010, ha sido superior al volumen de expedientes que se han ido resolviendo en un mismo periodo. La Jurisdicción social ha sido la que mayor castigo ha experimentado en términos de incremento de la carga de trabajo, debido a que el volumen de asuntos que mayor importancia tienen a nivel de volumen, son los relativos a "impugnación de despidos", "reclamaciones de cantidad" y "demandas en materia de Seguridad Social". Uno de los efectos más inmediatos de la crisis a nivel social, ha sido precisamente la destrucción de puestos de trabajo lo que ha provocado el correlativo aumento de la actividad judicial de los Tribunales de esta Jurisdicción.

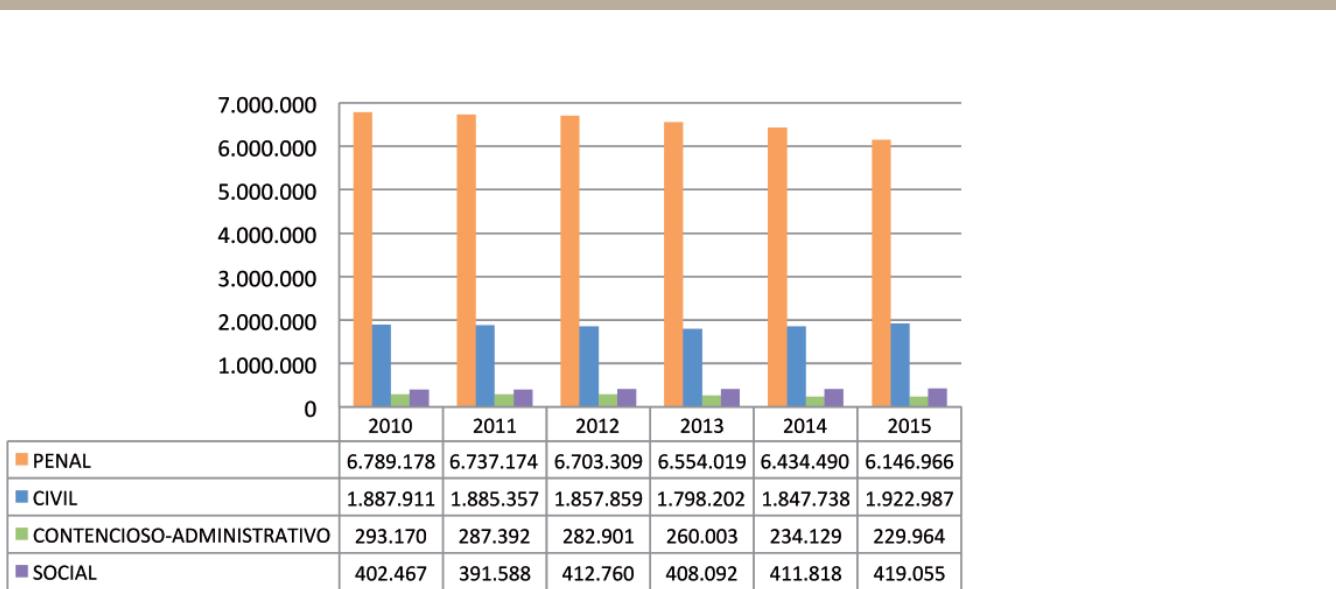

Gráfico 5. Asuntos resueltos. Comparativa por jurisdicciones.

En el Gráfico 6, se hace una comparativa de la evolución de los asuntos pendientes al finalizar entre los cuatro órdenes jurisdiccionales, a lo largo del periodo comprendido entre los años 2010 y 2015.

En este vemos como la tendencia en cuanto a los volúmenes se refiere, se corresponde con la de las otras categorías analizadas referidas al movimiento de asuntos. Así, de un total de 3.205.357 asuntos pendientes al finalizar el año 2010, pasamos a 2.457.253 expedientes en el año 2015, lo que supone una regresión del 23%.

Una de las cosas que debe llamarnos la atención, es que pese a que en la Jurisdicción penal sea la que mayor volumen de asuntos se tramita anualmente, según pudimos ver en las gráficas anteriores, el número de expedientes que restan por finalizar es proporcionalmente menor en comparación con la de los otros ámbitos. Se trata de un dato positivo habida cuenta de la gravedad de los asuntos que por los Tribunales de dicho orden se resuelven. No obstante, debemos tener en cuenta que muchos asuntos no pasan de la fase de instrucción, en el sentido de que terminan con un Auto de sobreseimiento debido a que los hechos investigados no son imputables a la persona que aparecía inicialmente como encausada, o bien simplemente por qué se desconoce la autoría ab initio de los hechos aparentemente delictivos.

Informe 2016

Resumen ejecutivo

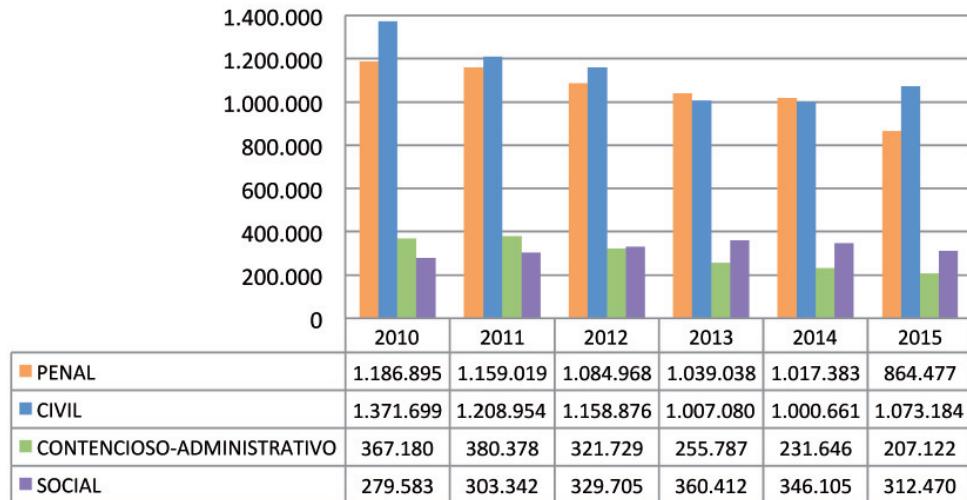

Gráfico 6. Asuntos pendientes al finalizar. Comparativa por jurisdicciones.

En el Gráfico 7, podemos ver un resumen del movimiento de los asuntos que se han tramitado ante los Tribunales a lo largo del año 2015, haciendo distinción de cada uno de los cuatro órdenes jurisdiccionales. Aquí podemos ver lo expuesto antes sobre lo que sucede en el ámbito penal: en este se tramita un mayor número de asuntos, aunque se inicia/termina el ejercicio con un volumen relativamente bajo de expedientes, respecto al resto de órdenes jurisdiccionales.

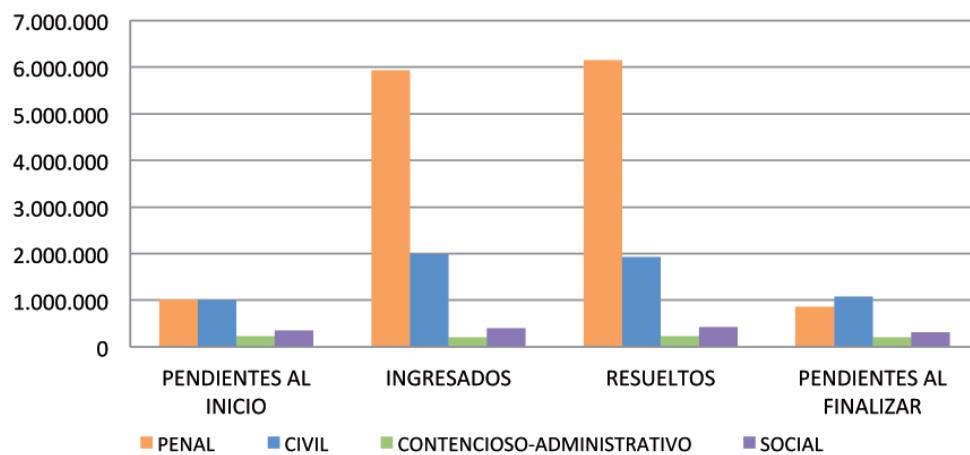

Gráfico 7. Movimiento de asuntos de todas las jurisdicciones. Año 2015.

Tablas resumen por órganos jurisdiccionales

A continuación, se recogen unas tablas con el resumen del detalle numérico de los asuntos tramitados a lo largo del año 2015, por los órganos jurisdiccionales.

En el Gráfico 8, se hace un resumen comparativo del número total de asuntos tramitados en los cuatro ámbitos jurisdiccionales. En consonancia con lo manifestado antes, el ámbito penal es el que concentra el mayor número de asuntos, mientras que la Jurisdicción contenciosa-administrativa, es la que tramita una menor cantidad de expedientes. Aún así, los indicadores judiciales que se exponen a continuación, muestran unas mejores ratios en términos de resolución en el primero. Y es que tal y como hemos tenido la oportunidad de analizar, la Jurisdicción contenciosa-administrativa arrastra un histórico problema de congestión, debido a la creciente complejidad y diversidad de los asuntos que en esta se tratan.

RESUMEN DE TODAS LAS JURISDICCIONES. AÑO 2015				
MOVIMIENTO DE ASUNTOS				
	PENDIENTES AL INICIO	INGRESADOS	RESUELtos	PENDIENTES AL FINALIZAR
PENAL	1.017.255	5.927.599	6.146.966	864.477
CIVIL	1.000.609	1.991.382	1.922.987	1.073.184
CONTENCIOSO	231.646	203.245	229.964	207.122
SOCIAL	346.104	399.592	419.055	312.470

Gráfico 8. Tabla resumen del movimiento de asuntos de todas las jurisdicciones. Año 2015.

En el Gráfico 9, podemos ver el detalle numérico de los principales órganos jurisdiccionales que se integran en el ámbito penal, en relación al movimiento de los asuntos tramitados por los mismos, a lo largo de este último ejercicio. En este, vemos como los Juzgados de Instrucción son los que concentran una mayor cantidad de expedientes, con un total de 4.976.505 de asuntos en el año 2015. Esto se debe a la propia configuración del procedimiento penal, dividido en dos grandes fases. Una primera de instrucción en la que se lleva a cabo la investigación de todas las circunstancias personales y objetivas que giran en torno a un hecho de apariencia delictiva, con el fin de averiguar si existen indicios racionales de criminalidad; y una segunda en la que se lleva a cabo el enjuiciamiento propiamente dicho, ante un órgano judicial distinto al que instruyó la causa con el fin de garantizar la imparcialidad en la resolución del asunto.

Tras la instrucción, los asuntos se repartirán entre los Juzgados de lo Penal y la Audiencia Provincial, en función de la gravedad de la pena en abstracto del hecho que ha motivado la causa. Por otra parte, existen una serie de órganos especializados en función de la temática como VIDO y Menores, que se ocupan de una parte importante de asuntos. En cuanto a los Juzgados de Violencia sobre la Mujer, debemos tener en cuenta la nueva redacción del art. 87 ter de la LOPJ dada por la LO 7/2015, de 21 de julio, en la que se produce un reordenación competencial ampliándose las materias de las que conocerán estos órganos. Esta reforma

Informe 2016

Resumen ejecutivo

incorpora, entre otros, el quebrantamiento del art. 468 CP (condenas, medidas cautelares...) y los delitos leves que afecten a los asuntos propios de VIDO.

RESUMEN JURISDICCIÓN PENAL. AÑO 2015				
MOVIMIENTO DE ASUNTOS POR ÓRGANOS JUDICIALES				
	PENDIENTES AL INICIO	INGRESADOS	RESUELTO	PENDIENTES AL FINALIZAR
INSTRUCCIÓN	690.199	4.976.505	5.143.775	553.793
J PENAL	203.172	310.101	337.120	186.788
AP	37.525	181.126	184.230	34.031
TSJ	209	3.612	3.670	146
JDO CENTRAL INSTR	690	1.715	1.694	1.010
J CENTRAL PENAL	36	25	27	35
AN	350	2.944	2.978	350
TS	1.554	3.887	3.683	1.758
MENORES	13.385	26.665	28.438	12.698
JDO CENTRAL MENORES	12	16	18	10
VIDO	29.827	152.115	174.128	30.682
VP	35.242	259.125	257.616	37.948
JDO CENTRAL VP	5.054	9.763	9.589	5.228

Gráfico 9. Cuadro resumen del movimiento de asuntos por órganos judiciales. Jurisdicción penal. Año 2015.

En el Gráfico 10, podemos ver una tabla con el detalle numérico de los asuntos tramitados ante los órganos judiciales que se integran en la Jurisdicción civil en el año 2015.

Los Juzgados de Primera Instancia son los que mayor volumen de asuntos concentran, como no puede ser de otra manera habida cuenta del reparto competencial establecidos en la Ley Orgánica 6/1985, de 1 de julio, del Poder Judicial y en la Ley 1/2000, de 7 de enero, de Enjuiciamiento Civil. La Audiencia Provincial, a través de sus distintas secciones civiles, se ocupa de un volumen de asuntos que supone aproximadamente un 7% respecto a los asuntos que se tramitan en primera instancia, a través del sistema de recursos impugnatorios establecidos en las leyes de procedimiento.

Por otro lado, debemos destacar como los Juzgados de lo Mercantil y los Juzgados de Familia, se ocupan de un número de asuntos relativamente importante, dentro de la Jurisdicción civil. En cuanto a la resolución de los asuntos de familia, debemos de tener en cuenta que en función del concreto partido judicial en el que se tengan que tramitar, se resolverá bien por un Juzgado de Familia especializado, por un Juzgado de Primera instancia exclusivo, o por un Juzgado de Primera Instancia e Instrucción.

Por supuesto sin poner en duda la calidad de las resoluciones de todos y cada uno de los Jueces y Magistrados que componen la plantilla judicial, entendemos que la especialización de los órganos jurisdiccionales en determinadas materias (como familia y mercantil) contribuye a una mayor eficacia resolutiva, posibilitando la aplicación del Derecho de una forma más integradora conforme a la doctrina y jurisprudencia que se va creando en torno a los mismos.

RESUMEN JURISDICCIÓN CIVIL. AÑO 2015				
MOVIMIENTO DE ASUNTOS POR ÓRGANOS JUDICIALES				
	PENDIENTES AL INICIO	INGRESADOS	RESUELTO	PENDIENTES AL FINALIZAR
JPI	722.106	1.459.136	1.427.416	751.486
AP	49.918	104.808	108.807	56.442
TSJ	193	552	524	209
TS	4.614	4.284	3.138	5.296
MERCANTIL	80.430	117.112	85.797	111.648
FAMILIA	144.348	305.490	297.305	148.103

Gráfico 10. Cuadro resumen del movimiento de asuntos por órganos judiciales. Jurisdicción civil. Año 2015.

En el Gráfico 11, podemos ver los datos relativos a los asuntos tramitados ante los órganos judiciales que se integran en el ámbito contencioso-administrativo, a lo largo del año 2015.

Tal y como se ha comentado antes, se trata de la Jurisdicción ante la que se tramita un menor volumen de expedientes. No obstante, la complejidad y diversidad de los mismos hace que su resolución se demore más allá de lo que sería deseable, debido a la falta de medios tanto materiales como humanos en estos órganos que permitirían acabar con la congestión acumulada. En efecto, se trata de una Jurisdicción que ha arrastrado unas tasas de congestión y pendencia a lo largo de las últimas décadas, tal y como se analizó en el Capítulo correspondiente.

RESUMEN JURISDICCIÓN CONTENCIOSO-ADMINISTRATIVO. AÑO 2015				
MOVIMIENTO DE ASUNTOS POR ÓRGANOS JUDICIALES				
	PENDIENTES AL INICIO	INGRESADOS	RESUELTO	PENDIENTES AL FINALIZAR
JCA	134.588	128.164	150.969	113.845
TSJ	79.807	55.000	63.444	71.553
J CENTRAL	2.149	3.015	3.358	1.813
AN	8.557	8.263	6.306	10.458
TS	6.545	8.803	5.887	9.453

Gráfico 11. Cuadro resumen del movimiento de asuntos por órganos judiciales. Jurisdicción contencioso-administrativa. Año 2015.

Informe 2016

Resumen ejecutivo

En el Gráfico 12, se recoge una tabla con el movimiento de los asuntos tramitados antes los órganos judiciales del ámbito social, a lo largo del ejercicio 2015.

El volumen de asuntos que ante dicha Jurisdicción se tramitan, es notablemente menor que el de los ámbitos civil y penal. No obstante, el estallido de la crisis económica y financiera en el año 2008, se tradujo en un aumento de la litigiosidad como reflejo de la destrucción del empleo en nuestro país. En el Capítulo en el que se analiza de forma específica la actividad judicial en el orden Social, vimos como la configuración de nuestro Mercado de Trabajo adolece de un problema de carácter estructural, que descansa en un sistema de contratación con unos altísimos niveles de temporalidad.

Por eso, y siendo los principales procedimientos que se tramitan ante estos juzgados los que versan sobre "impugnación de despidos", "reclamaciones de cantidad" y sobre "materias de la Seguridad Social", en épocas de crisis se produce un aumento de la litigiosidad que se traduce en un mayor volumen de expedientes.

RESUMEN JURISDICCIÓN SOCIAL. AÑO 2015				
MOVIMIENTO DE ASUNTOS POR ÓRGANOS JUDICIALES				
	PENDIENTES AL INICIO	INGRESADOS	RESUELTO	PENDIENTES AL FINALIZAR
JUZ SOCIAL	320.777	345.151	364.382	287.455
TSJ	20.787	49.315	50.521	19.545
AN	120	385	351	110
TS	4.420	4.741	3.801	5.360

Gráfico 12. Cuadro resumen del movimiento de asuntos por órganos judiciales. Jurisdicción social. Año 2015.

Sentencias

En el Gráfico 13, se hace una comparativa del número total de Sentencias dictadas en el año 2015, por los órganos jurisdiccionales que se integran en cada uno de los cuatro órdenes.

En consonancia con el volumen de asuntos que se tramitan en cada uno de los cuatro ámbitos, vemos como la Jurisdicción penal dicta un mayor número de Sentencias, con un total de 590.299. La segunda posición en ese sentido la ocupa la Jurisdicción civil, con 452.656 Sentencias; mientras que en el ámbito social y contencioso-administrativo se han dictado un total de 218.739 y de 145.968, respectivamente.

Una de las circunstancias que se repiten en los cuatro órdenes jurisdiccionales, es que el número de Sentencias es notablemente inferior al volumen de asuntos que se han tramitado, sobre todo en el ámbito penal y en el civil. Esto se debe a que no todos los asuntos terminan con una Sentencia, sino que algunos terminan por desistimiento o transacción, cuando la naturaleza privada de la materia lo permite, o bien por archivo o sobreseimiento, según se ha comentado antes. Por otra parte, debemos tener en cuenta el reparto

competencial que se ha ido haciendo a lo largo de los últimos años, a favor del cuerpo de Letrados de la Administración de Justicia, cuya resolución por excelencia es el Decreto.

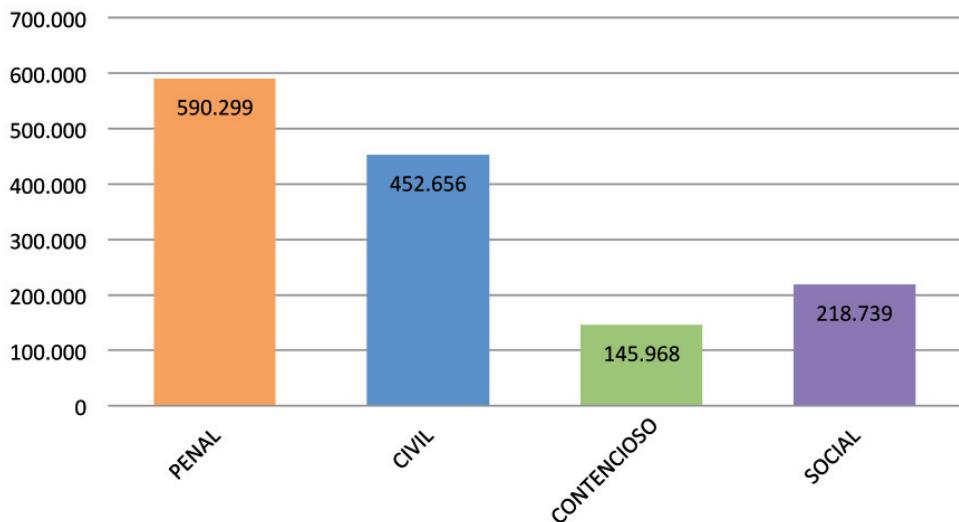

Gráfico 13. Total de sentencias por jurisdicciones. Año 2015.

En el Gráfico 14, se recoge una tabla con el detalle numérico de las Sentencias dictadas por cada una de las cuatro Jurisdicciones, distinguiéndose a su vez en las siguientes circunscripciones territoriales: "España sin Cataluña", "Cataluña sin demarcación ICAB" y de la "demarcación ICAB".

Debemos destacar, como en la "demarcación ICAB" se dictan un número muy similar, incluso superior en algunos casos, de Sentencias respecto al ámbito geográfico de "Cataluña sin demarcación ICAB", a pesar de que este último ocupa una mayor extensión geográfica que aquel. Ello se debe a la heterogeneidad de cada uno de los partidos judiciales que se integran en dichos territorios, caracterizándose los de la "demarcación ICAB", por congregar a una mayor densidad de población y tener un actividad económica e industrial más intensa, que sin duda tiene su reflejo en la actividad de los órganos judiciales.

COMPARATIVA TERRITORIAL DE TODAS LAS JURISDICCIONES. AÑO 2015			
TOTAL DE SENTENCIAS			
	ESPAÑA SIN CATALUÑA	CATALUÑA SIN DEMARCACIÓN ICAB	DEMARCACIÓN ICAB
PENAL	492.952	41.264	56.083
CIVIL	377.060	38.231	37.365
CONTENCIOSO	133.230	7.331	5.407
SOCIAL	187.490	17.350	13.899

Gráfico 14. Comparativa territorial del total de sentencias de todas las jurisdicciones. Año 2015.

Informe 2016

Resumen ejecutivo

Comparativa de los recursos de impugnación de sentencias

A continuación se hace una comparativa del sentido de las sentencias de los principales recursos (apelación y suplicación, según el caso) que operan en el marco de una impugnación de una resolución judicial, dictada en primera instancia. Esta nos sirve para ver el grado de acierto, desde el punto de vista jurídico, de las sentencias resueltas en primera instancia, y para tener una visión más global sobre el estado de nuestros juzgados y tribunales.

En el Gráfico 15, se recoge una comparativa de la evolución anual del sentido de las Sentencias dictadas por las secciones penales de la Audiencia Provincial, en el marco de un recurso de apelación. En primer lugar, vemos como la tendencia del número total de Sentencias, refleja cierta estabilidad, pues la variabilidad de las mismas se mueve en una horquilla relativamente estrecha. No obstante, si consideramos ambas categorías ("confirmatorias" y "revocatorias") de forma conjunta, se puede apreciar como en los dos últimos años de la serie se registra un ligero retroceso, en consonancia con la evolución de la tasa de litigiosidad, antes analizada.

En segundo lugar, vemos como el número de Sentencias confirmatorias supera con creces a las revocatorias, lo que supone que el nivel de acierto de las resoluciones dictadas en primera instancia, es relativamente aceptable. En efecto, en el año 2015, de un total de 61.895 Sentencias dictadas, 48.478 lo han sido con resultado de "confirmatoria", lo que supone un 78% sobre el total.

Gráfico 15. Comparativa de las sentencias penales sobre recursos de apelación.

En el Gráfico 16, podemos observar la comparativa de las Sentencias penales dictadas en el marco de un recurso de apelación, pero esta vez centrándonos en el concreto ámbito de la "demarcación ICAB".

En cuanto a la evolución de la tendencia, vemos como se corresponde con la registrada en la gráfica anterior, por lo que nos remitimos a lo ya expuesto. No obstante, sí destacar que el descenso en los dos últimos años que comentábamos antes, se intensifica en los órganos jurisdiccionales que se integran en la "demarcación ICAB", especialmente en el último ejercicio.

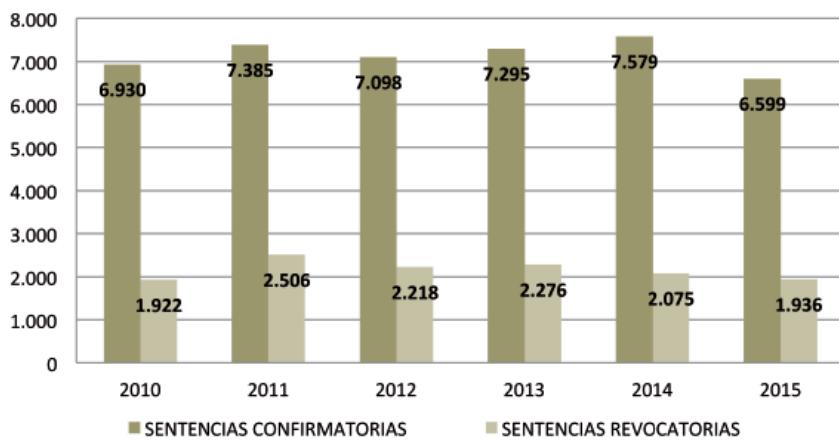

Gráfico 16. Comparativa de las sentencias penales sobre recursos de apelación. Demarcación ICAB.

En el Gráfico 17, podemos ver el curso de las Sentencias dictadas por las secciones civiles de la Audiencia Provincial, en el periodo comprendido entre los años 2010 y 2015.

Por un lado, vemos como la tendencia de la gráfica experimenta un incremento del número total de resoluciones dictadas durante los tres primeros años de la serie, produciéndose un cambio de rumbo a partir del año 2013, momento a partir del cual el volumen de Sentencias se reduce de forma progresiva. En el año 2010, se dictaron un total de 54.546 resoluciones, reduciéndose hasta las 40.803 en el año 2015, en consonancia con la evolución de la tasa de litigiosidad. En este punto, debemos tener en cuenta que la tasa de conflictividad judicial registrada en un determinado año, tendrá su efecto reflejo en las Audiencias con un año de retraso, pues el grueso de los asuntos que dichos órganos tramitan, consiste en la resolución de los recursos que ante los mismos se plantean.

Por otro lado, de la misma manera que sucedía en el ámbito penal, un mayor número de sentencias de instancias son confirmadas en la resolución del recurso, pues tal y como podemos ver en la gráfica, el sentido de las sentencias desestimatorias (del citado recurso) es superior al de las estimatorias.

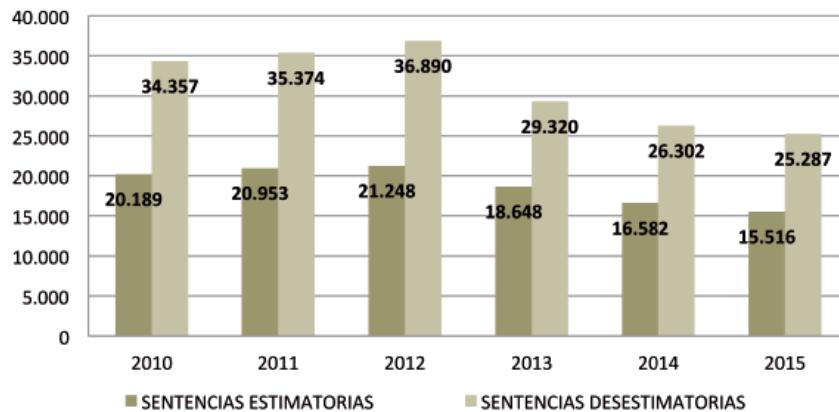

Gráfico 17. Comparativa de las sentencias civiles sobre recursos de apelación.

Informe 2016

Resumen ejecutivo

En el Gráfico 18, vemos la evolución de las Sentencias civiles dictadas por las secciones de la Audiencia Provincial de Barcelona, a lo largo de los últimos años. En cuanto a la tendencia de la misma, vemos como se corresponde con la registrada en la gráfica anterior, por lo que nos remitimos a lo ya expuesto.

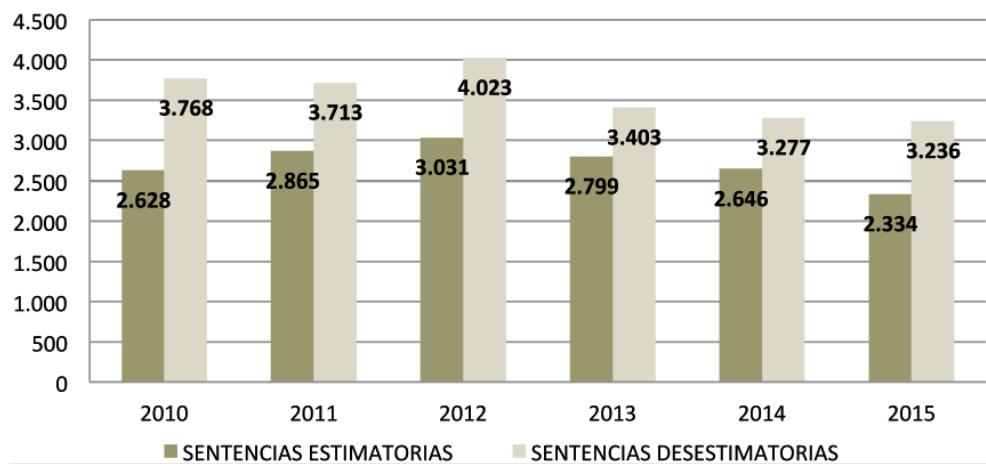

Gráfico 18. Comparativa de las sentencias civiles sobre recursos de apelación. Demarcación ICAB.

En el Gráfico 19, podemos ver el desarrollo de los recursos de apelación resueltos por la sala de lo contencioso-administrativo del Tribunal Superior de Justicia, en el período comprendido entre los años 2010 y 2015.

En este, vemos como la tendencia se muestra regresiva a medida que se suceden los años, pues de un total de 29.373 Sentencias dictadas en el año 2010, pasamos a 20.396 en el año 2015, lo que supone una reducción del 31%. Esto se debe al descenso de la tasa de litigiosidad en el ámbito contencioso-administrativo, según pudimos analizar en el Gráfico 1.

Se repite la tendencia en cuanto a que se dictan un mayor número de Sentencias desestimatorias y, por tanto, confirmando la resolución dada por el Tribunal de instancia.

Gráfico 19. Comparativa de recursos de apelación. Jurisdicción contencioso-administrativa.

En el Gráfico 20, podemos observar una comparativa entre las Sentencias estimatorias y las desestimatorias, dictadas en el marco de un recurso de apelación por los órganos judiciales que se integran en la "demarcación ICAB".

En términos generales, vemos como se desestiman un mayor número de recursos, con la excepción del año 2011, en el que se dictan más sentencias estimatorias. Por otro lado, a diferencia de lo que ocurre a nivel estatal, la distancia entre ambos tipos de sentencias no es tan alta.

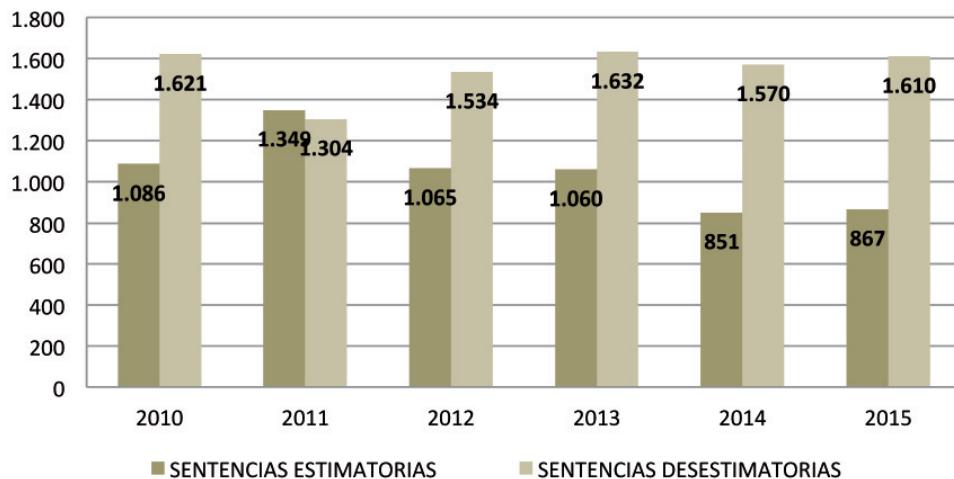

Gráfico 20. Comparativa de recursos de apelación. Jurisdicción contencioso-administrativa. Demarcación ICAB.

Informe 2016

Resumen ejecutivo

En el Gráfico 21, podemos ver la evolución anual dentro del periodo 2010-2015 de los recursos de suplicación planteados ante la salas de lo social de los Tribunales Superiores de Justicia.

En términos generales se aprecia una cierta regresión, que va en consonancia con la evolución de la tasa de litigiosidad, registrada a lo largo de los últimos años. En el año 2013, vemos como el descenso se acentúa, motivado por la puesta en marcha de las tasas judiciales a partir del pasado noviembre del 2012. En efecto, en el año 2010 se dictaron un total de 51.865 Sentencias resolviendo un recurso de suplicación, mientras que las resueltas en el año 2015 han sido de un total de 47.730, lo que supone una reducción del 8%.

Del mismo modo que sucedía con los otros órdenes jurisdiccionales, el número de Sentencias que desestiman un recurso es claramente superior al de las que lo estiman; lo que significa que existe un grado de acierto en lo resuelto por el tribunal de instancia, relativamente aceptable.

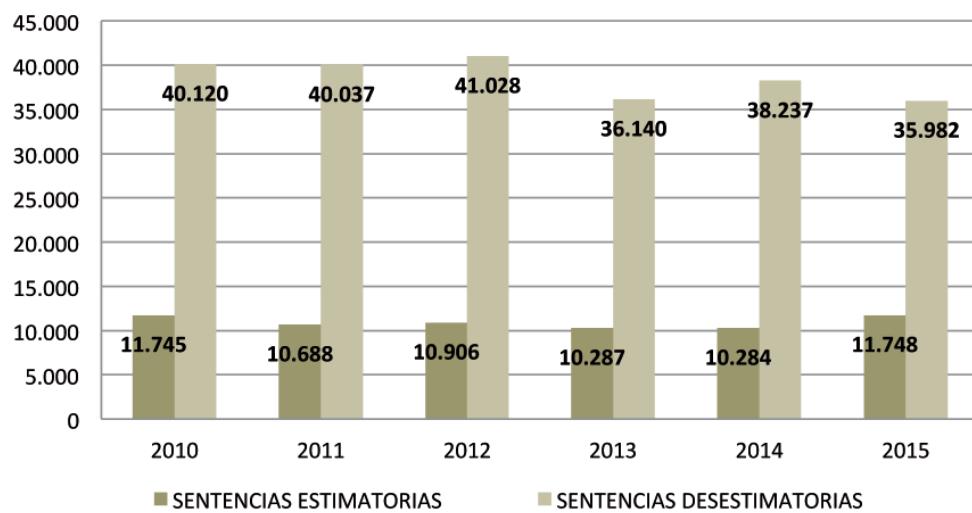

Gráfico 21. Comparativa de recursos de suplicación. Jurisdicción social.

En el Gráfico 22, se recogen los datos relativos a los recursos de suplicación tramitados ante los órganos judiciales que se integran en la "demarcación ICAB". En este, vemos como se reproduce la tendencia registrada en la gráfica anterior, aunque con los valores propios de este territorio.

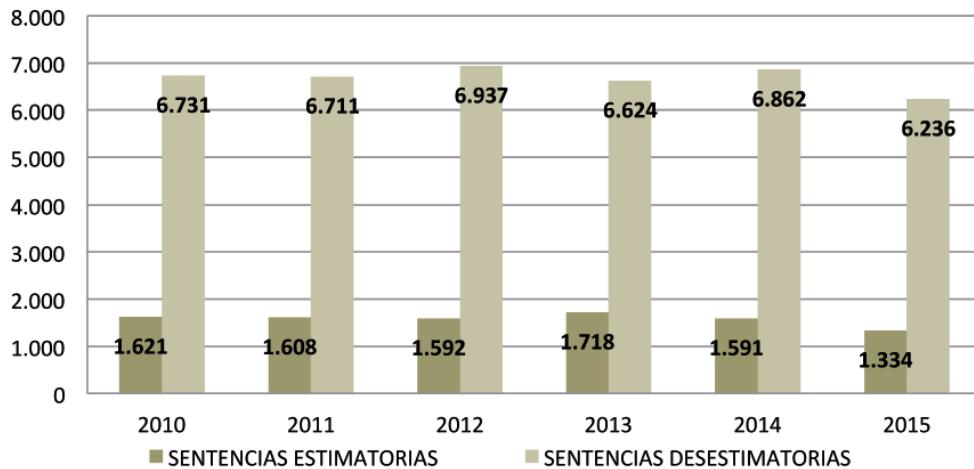

Gráfico 22. Comparativa de recursos de suplicación. Jurisdicción social. Demarcación ICAB.

Ejecuciones

Cuando el sujeto pasivo de un pronunciamiento de condena no accede de forma voluntaria al cumplimiento del mismo, el acreedor tiene derecho a instar el pertinente procedimiento de ejecución. A continuación, se recogen los datos relativos a las "ejecuciones" practicadas a lo largo de los últimos años.

En el Gráfico 23, podemos ver una representación gráfica del movimiento de las ejecuciones instadas, ante los órganos jurisdiccionales de cada uno de los cuatro órdenes. En este, podemos ver como en la Jurisdicción civil se registra una acumulación de asuntos importante, que se evidencia en la diferencia existente entre los asuntos que se ingresan y resuelven, con los expedientes que restan por finalizar/iniciar el año. Esto se debe a que en los procesos de ejecución civil, en donde las condenas y su consiguiente realización pecuniaria, dependerá de la solvencia del deudor. Muchas veces un sujeto que ha sido favorecido por un Sentencia se tiene que enfrentar a la desgracia de que el deudor no pueda (dejamos de lado las prácticas delictivas en orden a la ocultación del patrimonio) satisfacer lo preceptuado en la resolución de turno, ni siquiera a través de un procedimiento de ejecución. Eso hace que los procedimientos de ejecución se demoren a lo largo de varios años, hasta que la Sentencia se ve completamente satisfecha y cumplida en sus propios términos.

Informe 2016

Resumen ejecutivo

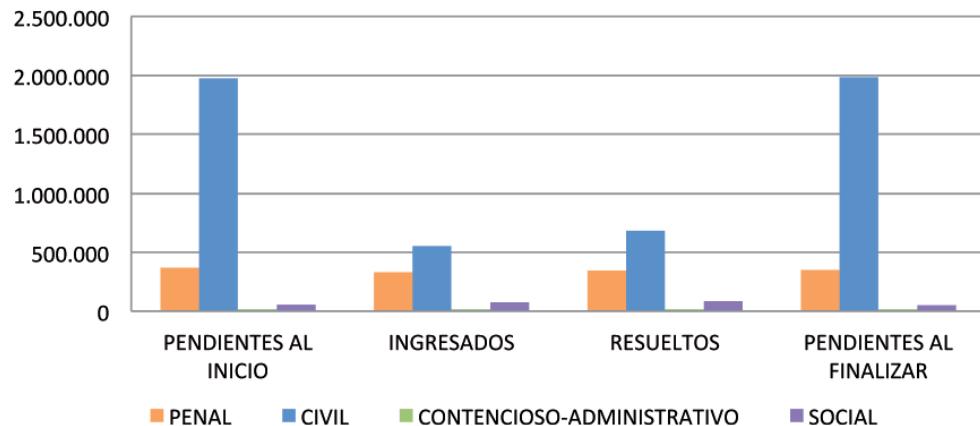

Gráfico 23. Movimiento de las ejecuciones de todas las jurisdicciones. Año 2015.

En el Gráfico 24, tenemos una tabla en la que se recoge una comparativa de la actividad judicial referida a los procedimientos de ejecución, con el detalle numérico de cada uno de los cuatro ámbitos jurisdiccionales.

RESUMEN DE TODAS LAS JURISDICCIONES. AÑO 2015				
MOVIMIENTO DE EJECUCIONES				
	PENDIENTES AL INICIO	INGRESADOS	RESUELTO	PENDIENTES AL FINALIZAR
PENAL	371.551	329.804	346.654	349.155
CIVIL	1.976.988	555.061	681.990	1.984.874
CONTENCIOSO	16.872	18.708	18.197	17.650
SOCIAL	53.872	73.601	85.530	51.730

Gráfico 24. Cuadro resumen del movimiento de ejecuciones de todas las jurisdicciones. Año 2015.

2.3 Principales indicadores judiciales

Analizado a modo de conclusión el detalle numérico del movimiento de los asuntos que se han tramitado ante los Tribunales de nuestro país, procedemos a la exposición gráfica de los principales indicadores judiciales que, aplicados sobre los mismos, nos revelan cuál es el estado de la Administración de Justicia, en términos de saturación y resolución.

Tasa de resolución

En el Gráfico 25, podemos ver el desarrollo de la tasa de resolución comparativamente entre los cuatro ámbitos jurisdiccionales, a lo largo del periodo comprendido entre el año 2010 y 2015. Recordemos que, cuanto mayor sea el valor resultante de dicha tasa, en mejor situación se encontrará la Jurisdicción o Tribunal en cuestión.

En conjunto, vemos como la capacidad resolutiva de los Tribunales avanza de forma oscilante aunque marcando una ligera progresión, a medida que se van sucediendo los años. El ámbito jurisdiccional que experimenta una mayor progresión es el social, pues de una tasa del 91% en el año 2010, pasamos a otra del 105% en el año 2015, lo que supone un aumento del 16%. En cuanto al ámbito civil, es la que menos progresión ha registrado en el periodo 2010-2015.

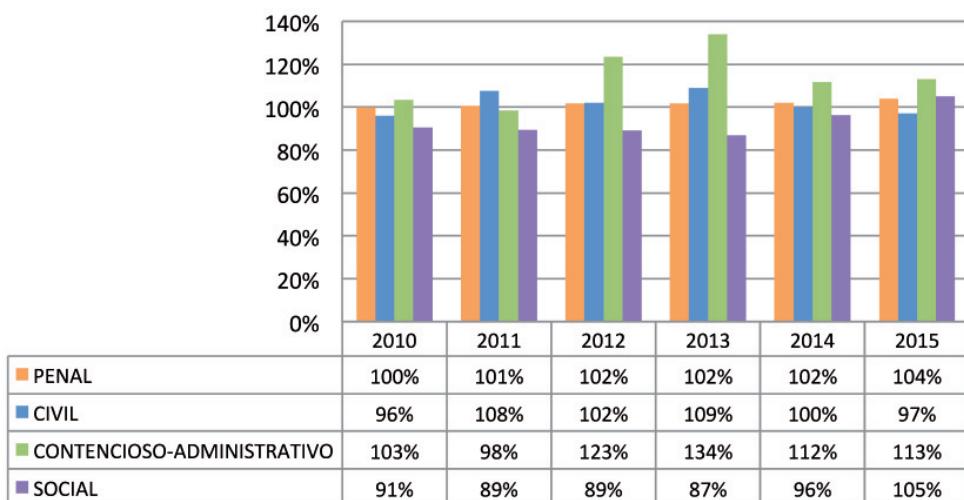

Gráfico 25. Comparativa por jurisdicciones. Tasa de resolución.

En el Gráfico 26, podemos contemplar una comparativa por Jurisdicciones de la tasa de resolución en el ante citado período 2010-2015, pero referido al concreto ámbito geográfico de la "demarcación ICAB". En este, vemos como se reproduce la tendencia comentada en la gráfica anterior, con unos valores relativamente cercanos en ambos casos.

Informe 2016

Resumen ejecutivo

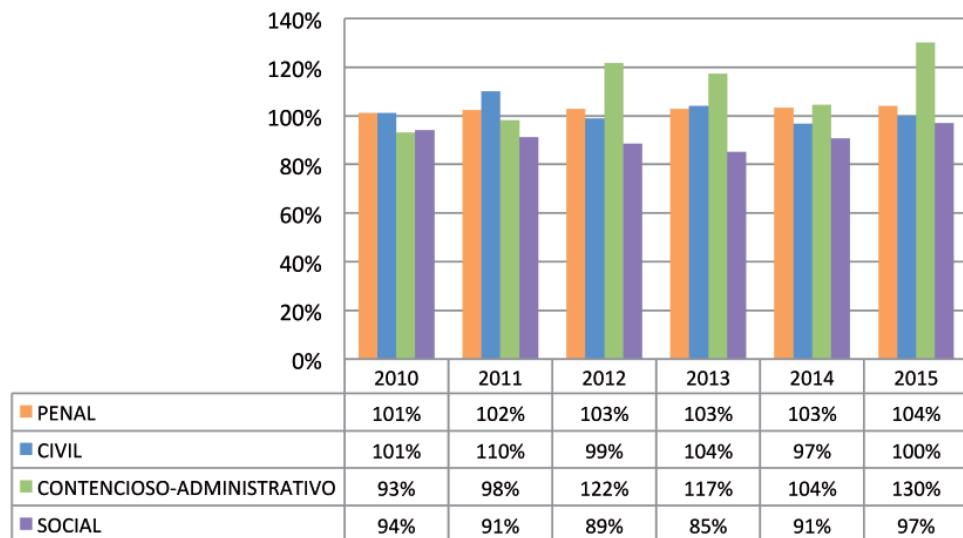

Gráfico 26. Comparativa por jurisdicciones. Tasa de resolución. Demarcación ICAB.

Tasa de pendencia

En el Gráfico 27, se recoge una comparativa por Jurisdicciones de la evolución de la tasa de pendencia a nivel estatal, en el período comprendido entre los años 2010 y 2015. Cuanto menor sea la cifra expresada por dicho indicador, menor será la acumulación de trabajo a la que se tienen que enfrentar los Tribunales. Por un lado, vemos como a lo largo de los últimos años, la tasa de pendencia ha descendido de forma progresiva, considerando las cuatro Jurisdicciones de forma conjunta. Dicha regresión se concentra sobre todo en los ámbitos penal, civil y contencioso-administrativo, con una variabilidad en el referido periodo de un -20% aproximadamente. En cuanto a la tasa de pendencia registrada en el orden social, vemos como esta aumenta ligeramente a lo largo de la secuencia, pasando de un 69% en el año 2010 a un 75% en el año 2015, un 8% más. Dicho aumento, se debe a la evolución coyuntural del Mercado de Trabajo en nuestro país a lo largo de los últimos años, unido a la situación de crisis económica y financiera que estalló en el año 2008.

Por otro lado, pese a que conforme se van sucediendo los años se va reduciendo la distancia entre cada una de las Jurisdicciones, vemos como la contenciosa-administrativa es la que registra unos niveles de saturación más elevadas. En el Capítulo relativo a este ámbito jurisdiccional, tuvimos ocasión de ver el histórico colapso que dicho orden arrastra, debido por un lado a los importantes y profundos cambios que ha experimentado el Derecho Administrativo a lo largo de las últimas décadas; y por otro lado, a la complejidad y diversidad de los asuntos que ante este se dirimen.

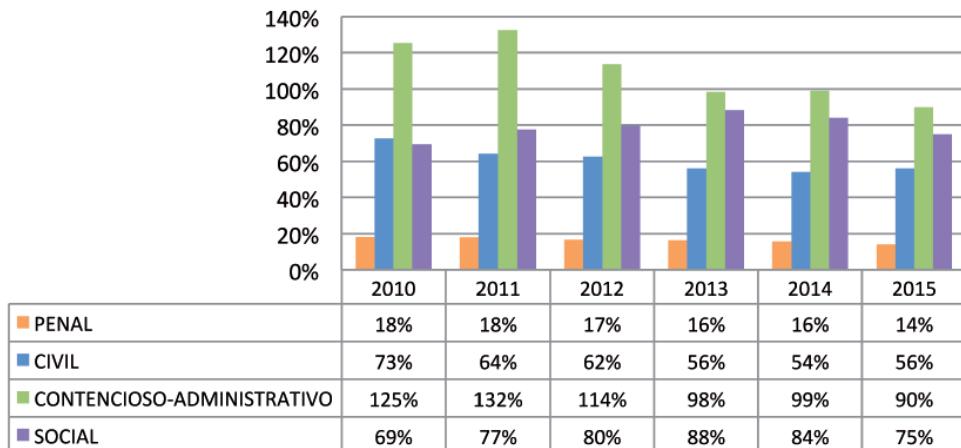

Gráfico 27. Comparativa por jurisdicciones. Tasa de pendencia.

En el Gráfico 28, podemos ver una comparativa de la tasa de pendencia a nivel jurisdiccional, registrada por los Tribunales que se integran en la "demarcación ICAB".

En cuanto a la evolución de la misma, vemos como se corresponde con la registrada en la gráfica anterior, aunque con los siguientes matices. Por un lado, vemos como los niveles de pendencia anotados por los Tribunales de la "demarcación ICAB", son por norma ligeramente inferiores a los registrados a nivel general. Por otro lado, la tasa de pendencia registrada en los órganos judiciales del orden social, registran unos niveles de saturación ostensiblemente superiores. Esto se debe a que la "demarcación ICAB" está integrada por una serie de partidos judiciales, que se caracterizan por tener una densidad de población y una actividad económica e industrial muy intensa, motivo por el cual la actividad de los órganos judiciales en dicho territorio es más elevada, lo que repercute en los valores anotados de los principales indicadores judiciales.

También, vemos como en el año 2015 se registra un descenso significativo en la tasa de pendencia de la Jurisdicción contenciosa-administrativa, pasando de un 93% en el año 2014 a un 69% en este último ejercicio. Tal y como se publica en el "Anexo a la Memoria del TSJ 2015 elaborada por el Juzgado Decano de Barcelona", con el fin de reducir los niveles de pendencia y ofrecer una Justicia de mayor calidad en términos de eficacia y resolución, se ha creado una Comisión para el estudio de la especialización de los Juzgados de lo Contencioso-Administrativo. En los próximos ejercicios podremos ver las conclusiones de dicha Comisión, y sus resultados sobre la actividad de los órganos jurisdiccionales expresada a través de los principales indicadores judiciales.

Informe 2016

Resumen ejecutivo

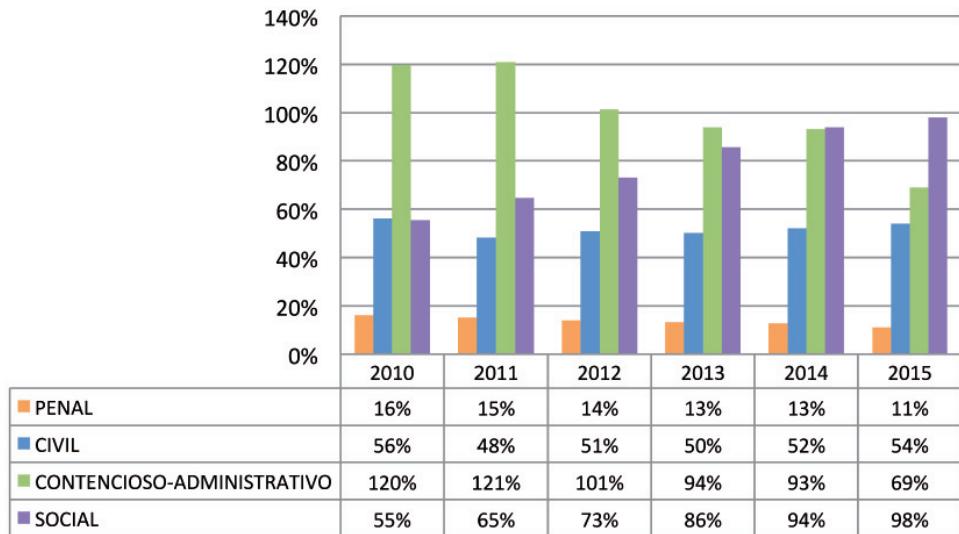

Gráfico 28. Comparativa por jurisdicciones. Tasa de pendencia. Demarcación ICAB.

Tasa de congestión

En el Gráfico 29 podemos ver la evolución de la tasa de congestión a lo largo de los últimos años, comparativamente entre las cuatro Jurisdicciones. Cuanto menor es el valor que por dicho indicador se registre, en mejor situación se encontrará el ámbito o Tribunal analizado. No en vano, la tasa de congestión supone el reflejo de los niveles de saturación que sufre un determinado órgano judicial o Jurisdicción.

En este, vemos como la tendencia de la gráfica se desarrolla de forma correlativa a la tasa de pendencia, antes analizada. Así, a medida que se van sucediendo los años, la tasa de congestión experimenta una regresión progresiva, de aproximadamente un 8% considerando los cuatro órdenes de forma conjunta.

En el año 2015, vemos como se registran algunas diferencias en relación a la tasa de pendencia antes analizada. Por un lado, a pesar de que a lo largo de la serie, la tasa de congestión registrada en la Jurisdicción social se mostraba alcista, en este último ejercicio la misma registra una ligera regresión. Pese a que aún estamos en niveles muy altos (un 178%) teniendo en cuenta lo que el citado indicador expresa, una reducción en los niveles de saturación siempre se debe entender como una buena noticia. Por otro lado, debemos destacar como en el ámbito civil, la tasa de congestión registro una pequeña subida en este último año respecto al año 2014, aunque se trata de apenas un punto porcentual.

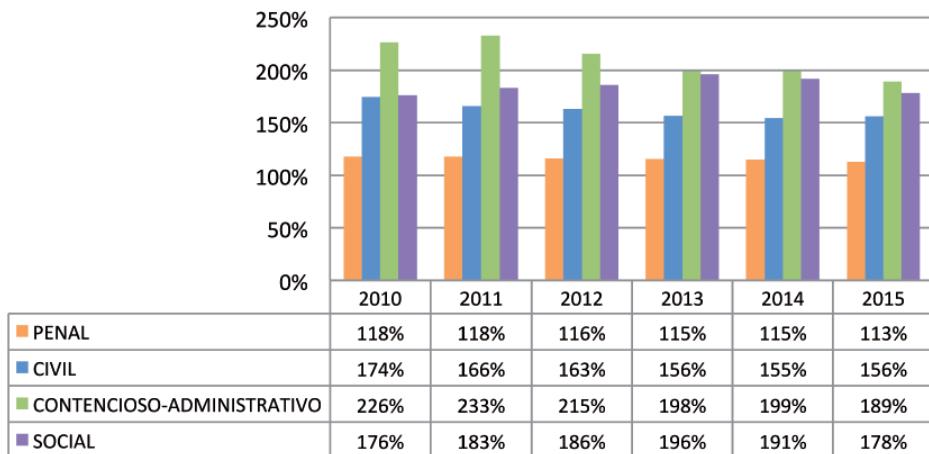

Gráfico 29. Comparativa por jurisdicciones. Tasa de congestión.

En el Gráfico 30, se recogen los datos relativos a la tasa de congestión anotada por los órganos judiciales que se integran en cada una de los cuatro ámbitos jurisdiccionales, en el concreto territorio de la "demarcación ICAB".

En cuanto al comportamiento de la tasa, vemos como se corresponde a la registrada a nivel general, aunque con los siguientes matices. Por un lado, vemos como los valores anotados referidos a los órganos de la "demarcación ICAB", son ligeramente superiores a los registrados en la gráfica anterior. Por otro lado, los niveles de saturación registrados en la Jurisdicción social, son más intenso respecto a la tasa de congestión anotada a nivel nacional. Dichos fenómenos también se producen en la tasa de pendencia, antes analizada.

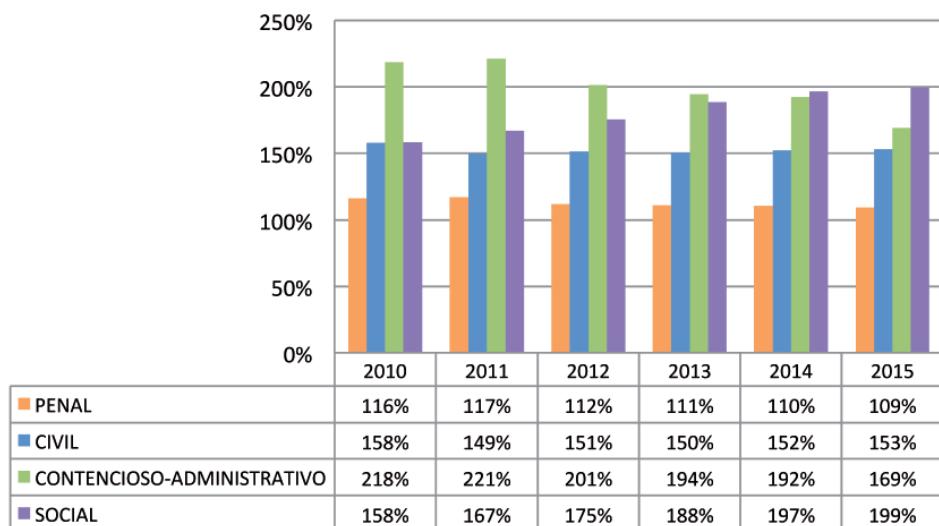

Gráfico 30. Comparativa por jurisdicciones. Tasa de congestión. Demarcación ICAB.

Informe 2016

Resumen ejecutivo

En el Gráfico 31, podemos ver una comparativa a modo de resumen, de los principales indicadores judiciales entre los cuatro órdenes jurisdiccionales estudiados, a lo largo del año 2015. Sobre el resultado de los mismos, nos remitimos a lo expuesto anteriormente.

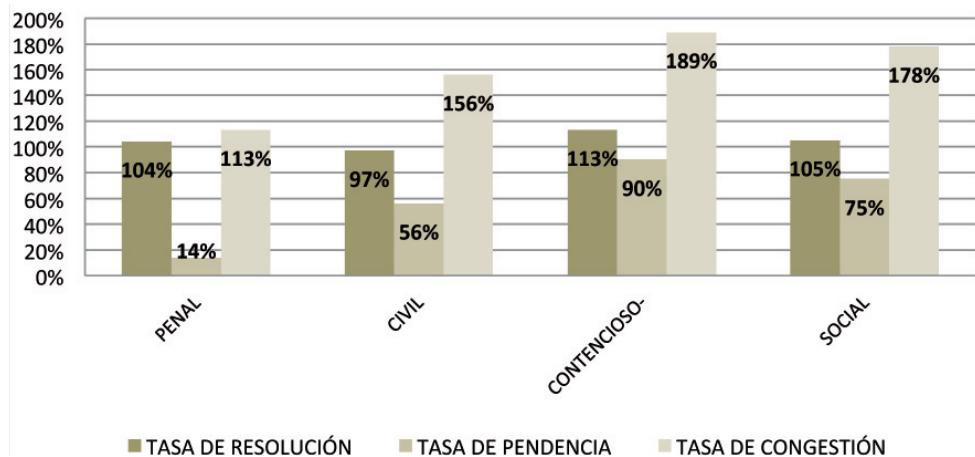

Gráfico 31. Indicadores judiciales de todas las jurisdicciones. Año 2015.

En el Gráfico 32, tenemos una tabla con el resumen de los principales indicadores judiciales y su comparativa en los cuatro órdenes jurisdiccionales, en el año 2015.

RESUMEN DE TODAS LAS JURISDICCIONES. AÑO 2015			
INDICADORES JUDICIALES			
	TASA DE RESOLUCIÓN	TASA DE PENDENCIA	TASA DE CONGESTIÓN
PENAL	104%	14%	113%
CIVIL	97%	56%	156%
CONTENCIOSO	113%	90%	189%
SOCIAL	105%	75%	178%

Gráfico 32. Cuadro resumen de los indicadores judiciales por jurisdicciones.

2.4 Duración media de los procedimientos

Tal y como hemos apuntado al inicio del presente Capítulo, una de las principales preocupaciones tanto de los operadores jurídicos como de los propios administrados, es la duración que ocupa la tramitación de un determinado asunto. Por ello, a lo largo del presente epígrafe, vamos a exponer unas tablas con la duración estimada (en meses) que ocupa la resolución de los asuntos distinguiéndose entre las cuatro grandes Jurisdicciones.

Jurisdicción penal

En el Gráfico 33, podemos ver la duración estimada (en meses) de los procedimientos en cada uno de los órganos judiciales que se integran en la Jurisdicción penal, así como su evolución anual en el período comprendido entre los años 2010 y 2015. En términos generales, vemos como la duración media que ocupa la tramitación de los procedimientos en cada uno de los órganos jurisdiccionales, ha aumentado a lo largo de los últimos años. En efecto, considerando todos los órganos judiciales de forma conjunta, vemos como en el año 2010 el tiempo de duración media en la tramitación de un asunto, se sitúa en 4,22 meses, mientras que en el año 2015 el tiempo de resolución se incrementa ligeramente hasta los 4,31.

No obstante, el tiempo de media que se extiende la tramitación y resolución de un asunto, varía de forma notable en función del concreto órgano al que nos refiramos. Por ejemplo, la duración de un asunto tramitado ante el Juzgado de lo penal, o ante la sala penal del TSJ, ha aumentado a medida que se han ido sucediendo los años. Mientras que en los Juzgados de Primera Instancia e Instrucción, o los juzgados de menores, entre otros, el tiempo estimado de resolución de los asuntos, ha disminuido en los últimos ejercicios.

DURACIÓN MEDIA DE LOS PROCEDIMIENTOS. JURISDICCIÓN PENAL							
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	VARIABILIDAD 2010-2015
JUZ. 1^aINSTANCIA E INSTRUCCIÓN Y JUZ. INSTRUCCIÓN	1,9	1,9	1,8	1,7	1,6	1,5	-21%
JUZGADOS VIOLENCIA SOBRE LA MUJER	2,7	2,5	2,4	2,2	2,1	2,1	-22%
JUZGADOS DE MENORES	7,5	6,9	6,1	5,7	5,7	5,6	-25%
JUZGADOS DE VIGILANCIA PENITENCIARIA	1,3	1,3	1,1	1,2	1,7	1,7	31%
JUZGADOS DE LO PENAL	9,3	10	10,4	10,6	10,9	10,8	16%
AUDIENCIAS PROVINCIALES	2,7	2,6	2,6	2,7	2,6	2,4	-11%
TSJ SALA CIVIL Y PENAL	2,1	2,1	0,9	1,9	2,4	0,7	-67%
JUZ. CENTRALES DE INSTRUCCIÓN	4,5	5,3	5,8	5,8	5,7	5,3	18%
JUZ. CENTRALES DE LO PENAL	6,5	8,1	8	5,9	5,8	11,1	71%
AUDIENCIA NACIONAL SALA PENAL	2,2	2,4	2,3	1,5	1,3	1,2	-45%
TRIBUNAL SUPREMO SALA 2^a	5,8	5,3	6	6	5,1	5,1	-12%

Gráfico 33. Tabla con la duración media de los procedimientos en la Jurisdicción penal.

Informe 2016

Resumen ejecutivo

Jurisdicción civil

En el Gráfico 34, podemos contemplar la evolución anual de la duración media de los procedimientos civiles tramitados en primera instancia, en el periodo comprendido entre los años 2010 y 2015.

En este, vemos como en términos generales se registra una reducción del tiempo medio empleado en la resolución de los asuntos. En efecto, en el año 2010 se anota una duración estimada de 8,3 meses, reduciéndose hasta los 6,1 meses en el año 2015. En cuanto a las causas que han contribuido a la mejora en los tiempos de resolución, hemos de hacer referencia a la propia evolución de la tasa de litigiosidad en el ámbito civil que, tal y como hemos podido ver en el Gráfico 1, se ha mostrado regresiva. Especialmente en los años 2012 y 2013, en los que mayor impacto ha causado la implantación de las tasas judiciales a partir del noviembre de 2012. No obstante, recordemos que la actividad judicial de los órganos jurisdiccionales civiles, en términos de tasa de litigación, se muestra alcista desde el año 2014.

Tal y como apuntábamos en el Capítulo dedicado al ámbito civil, en este orden la permeabilidad de la crisis económica ha sido especialmente intensa, manifestándose en el aumento de determinados tipos de procedimientos, tales como los referidos a las ejecuciones hipotecarias y los desahucios arrendaticios. También, se debe hacer referencia al incremento de la litigiosidad derivada de los asuntos relativos a la contratación de productos financieros, como cláusulas suelo y de IRPH. La resolución de este tipo de procedimientos, hace necesario un cierto “periodo de aprendizaje o adaptación” por parte de los operadores jurídicos implicados, ya que se trata de productos de cierta complejidad y que requieren un trabajo de análisis de la norma. Una vez alcanzado este, la resolución de los mismos se hace de una manera más eficiente, lo que sin duda afecta de manera directa en la duración media de los procedimientos civiles, considerados de forma conjunta.

Por lo que, la reducción del tiempo medio, se debe también al despliegue de la Nueva Oficina Judicial, que poco a poco se va implantando en más partidos judiciales, repercutiendo en la eficacia de la tramitación de los asuntos. Por otro lado, la redistribución competencial a favor del cuerpo de Letrados de la Administración de Justicia, ha hecho que en determinados procedimientos se consiga mejorar los niveles de eficacia resolutiva reduciendo con ello la saturación de los órganos judiciales.

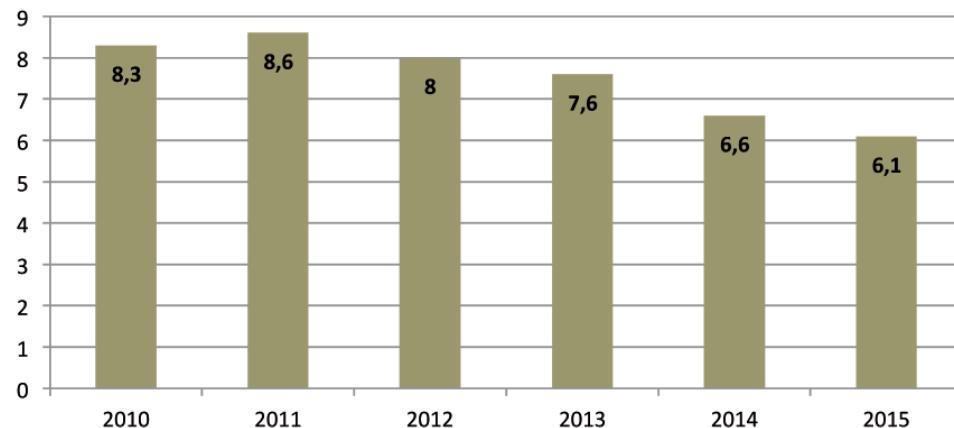

Gráfico 34. Duración estimada de los procedimientos civiles (en meses). Total primera instancia.

En el Gráfico 35, tenemos una tabla con la duración media de los procedimientos en los principales órganos que resuelven asuntos en primera instancia: Juzgados de Primera Instancia, Juzgados de Familia y Juzgados de Primera Instancia e Instrucción.

Los órganos que mejores ratios registran en términos de duración estimada de tramitación de los procedimientos, son los Juzgados especializados en Derecho de familia. Mientras que los que anotan las cifras más altas son los Juzgados de Primera Instancia e Instrucción. Estos últimos, se encargan de la tramitación de asuntos civiles, incluyendo los que versan sobre materias propias de Derecho de familia, pero también sobre materias propias de la Jurisdicción Penal, lo que sin duda hace que la falta de especialización repercuta en los tiempos medios de tramitación según se puede observar en la tabla.

DURACIÓN MEDIA DE LOS PROCEDIMIENTOS. JURISDICCIÓN CIVIL							
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	VARIABILIDAD 2010-2015
JUZGADOS PRIMERA INSTANCIA	7,7	8	7,2	7,1	6,2	5,6	-27%
JUZGADOS DE FAMILIA	4	4,4	4,5	4,6	4,5	4,5	13%
JUZGADOS PRIMERA INSTANCIA E INSTRUCCIÓN	9,3	9,9	9,2	8,8	7,6	7,0	-25%

Gráfico 35. Tabla con la duración media de los procedimientos en la Jurisdicción civil.

En el Gráfico 36, tenemos una tabla en la que se recoge la evolución del tiempo de tramitación media de un expediente judicial tramitado ante la Audiencia Provincial, distinguiendo entre los procesos conocidos en única instancia, de aquellos que dimanan de un recurso. En cuanto a los primeros, vemos como se registra una reducción de la duración media, pasando de 4,1 meses en el año 2010 a 2,7 en el año 2015; mientras que en los segundos, vemos como se registra un incremento del tiempo medio, pues de 5,8 meses empleados en el año 2010, pasamos a 6,5 en el año 2015.

DURACIÓN MEDIA DE LOS PROCEDIMIENTOS. AUDIENCIAS PROVINCIALES COMPETENCIA CIVIL							
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	VARIABILIDAD 2010-2015
PROCESOS EN ÚNICA INSTANCIA	4,1	3,6	3,2	2,8	2,4	2,7	-34%
RECURSOS	5,8	6	6,5	7,5	7,1	6,5	12%
TOTAL AP CIVILES	5,7	5,9	6,3	7	6,6	6,1	7%

Gráfico 36. Tabla con la duración media de los procedimientos en las Audiencias Provinciales civiles.

Informe 2016

Resumen ejecutivo

Jurisdicción contenciosa-administrativa

En el Gráfico 37, podemos ver la evolución de la duración media de los procedimientos tramitados ante los Juzgados de lo contencioso-administrativo, en el período comprendido entre los años 2010 y 2015.

Durante los primeros años de la serie, vemos como el tiempo medio que ocupaba la tramitación de un expediente registra un aumento, pasando de los 12 meses en el año 2010 a los 14,2 meses en el año 2013, la cifra más alta de la serie. A partir de aquí, vemos como se produce un cambio en la tendencia, reduciéndose la cifra de manera significativa. En efecto, en el año 2015 el tiempo de duración de los procedimientos tramitados antes los Juzgados Contenciosos-Administrativos, se sitúa en una media de 11 meses.

La tabla refleja de forma evidente la incidencia que han tenido las tasas judiciales a partir de noviembre del año 2012, según hemos tenido ocasión de poner de manifiesto a lo largo del presente Informe. En efecto, al reducirse las cargas de trabajo a las que se tienen que enfrentar los órganos jurisdiccionales, mejoran sus tiempos de respuesta. Sin embargo, consideramos que las medidas disuasorias del ejercicio de un derecho, no compensan las posibles reducciones de los tiempos medios de resolución, pues ello se hace en detrimento de una tutela judicial efectiva. Entendemos que la reducción del tiempo estimado de los procedimientos, debe hacerse a través del despliegue efectivo de la Nueva Oficina Judicial y el uso de las nuevas tecnologías al servicio de la Administración de Justicia, en cumplimiento de lo dispuesto en la *Ley 18/2011, de 5 de julio, reguladora del uso de las tecnologías de la información y la comunicación en la Administración de Justicia*.

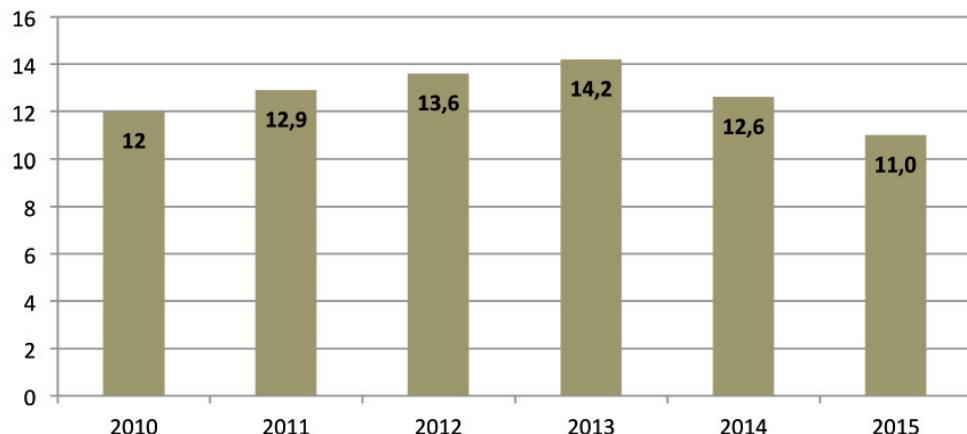

Gráfico 37. Duración media de los procedimientos en los Juzgados de lo Contencioso-administrativo.

En el Gráfico 38, se recogen los datos relativos a la duración estimada del tiempo de tramitación de los asuntos ante la sala de lo contencioso-administrativo del TSJ, en el período comprendido entre los años 2010 y 2015.

En primer lugar, vemos como la duración media de los asuntos se dilata bastante en el tiempo, en comparación a los valores registrados hasta ahora relativos a otros órganos judiciales. En efecto, la duración media de un procedimiento tramitado ante este órgano, considerando la secuencia temporal 2010-2015 de forma conjunta, supera los 24 meses, tiempo que sin duda, es excesivo para cualquier administrado que espera de su caso una tutela judicial efectiva.

En segundo lugar, vemos como la duración media se muestra regresiva, a medida que se van sucediendo los años. Así, en el año 2010 la duración estimada si situaba en 25,7 meses, mientras que la misma se reduce hasta los 20,6 en el año 2015. Este descenso, se debe fundamentalmente a la regresión de la tasa de litigiosidad en los últimos años, cuyas causas explicativas se expusieron en el Capítulo relativo al ámbito contencioso-administrativo.

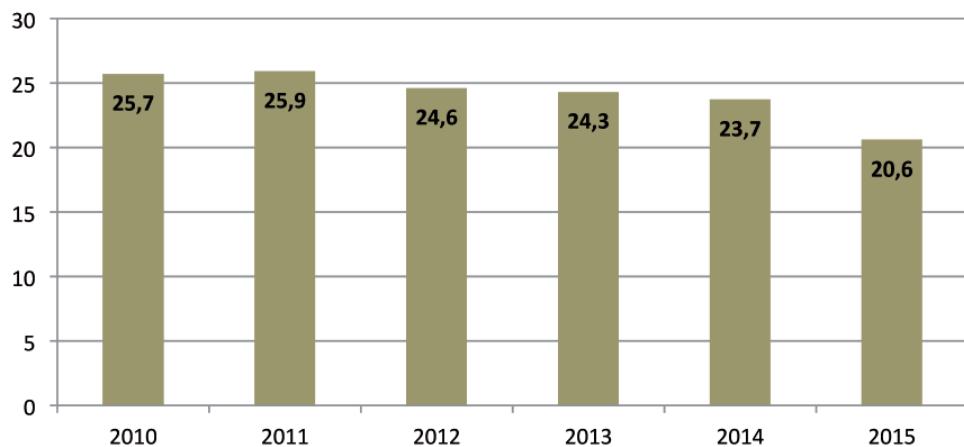

Gráfico 38. Duración media de los procedimientos en el TSJ Sala de lo Contencioso-administrativo.

En el Gráfico 39, tenemos una tabla con la duración estimada de los principales procedimientos cuyo conocimiento y resolución, es competencia de la Jurisdicción contenciosa-administrativa, tomando como referencia el año 2015. En este, vemos como la duración varía de forma ostensible en función del concreto procedimiento al que se refiere, situándose la media de todos ellos en 11,7 meses.

DURACIÓN MEDIA PRINCIPALES PROCEDIMIENTOS. JURISDICCIÓN CONTENCIOSA	
URBANISMO Y ORDENACIÓN TERRITORIO	14,5
EXPROPIACIÓN FORZOSA	16,0
CONTRATOS ADMINISTRATIVOS	14,8
DOMINIO PÚBLICO Y PROP. ESPECIALES	12,8
ADMINISTRACIÓN TRIBUTARIA	12,7
MEDIO AMBIENTE	16,0

Informe 2016

Resumen ejecutivo

FUNCIÓN PÚBLICA	11,4
ADMINISTRACIÓN LABORAL	11,9
EXTRANJERÍA	8,4
ACTIVIDAD ADMINISTRATIVA SANCIONADORA	11,4
ELECTORAL	13,3
AUTORIZACIÓN ENTRADAS DOMICILIO	2,5
RESPONSABILIDAD PATRIMONIAL	12,8
DISCIPLINA DEPORTIVA EN MATERIA DE DOPAJE	5,8

Gráfico 39. Tabla con la duración media de los principales procedimientos en la Jurisdicción contenciosa. Año 2015.

Jurisdicción social

En el Gráfico 40, se recogen los datos relativos a la duración media de los procedimientos que se tramitan en el marco de la Jurisdicción social.

En consonancia con lo manifestado al analizar las tasas de pendencia y congestión, así como a la creciente evolución de la tasa de litigiosidad a lo largo de los últimos años, vemos como el tiempo de duración media experimenta un crecimiento progresivo a medida que se van sucediendo los ejercicios. En efecto, en el año 2010 el tiempo de duración media fue de 7,7 meses, aumentándose hasta los 10,7 en el año 2015. Vemos no obstante, que en el último año la tendencia alcista se detiene, pues se registra una media igual a la anotada en el año 2014. No obstante, tendremos que esperar a los próximos ejercicios, para ver si no se trata solo de un estancamiento, sino de un cambio en el sentido de la tendencia, que suponga el reflejo de un incremento en la eficacia resolutiva y un descenso en los niveles de colapso registrados en la Jurisdicción social.

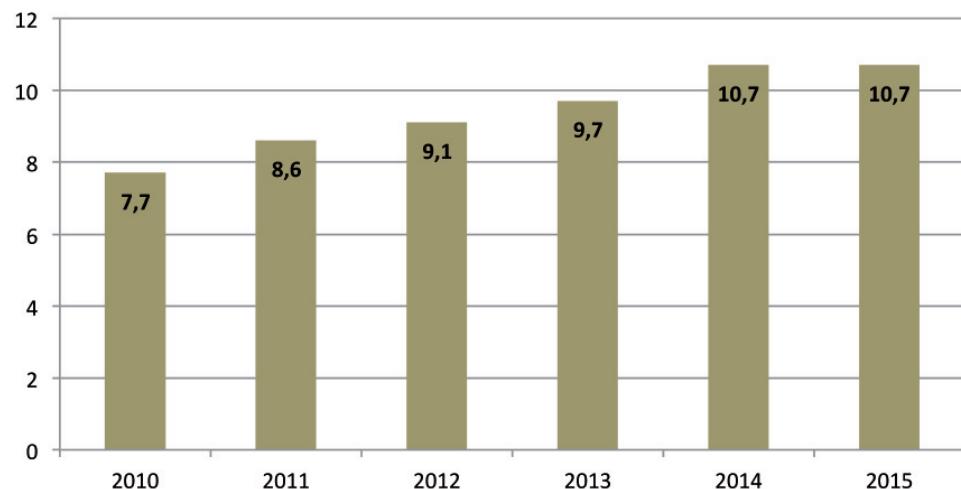

Gráfico 40. Duración media de los procedimientos en los Juzgados de lo Social.

En el Gráfico 41, podemos observar una tabla con la evolución de la duración media de los procedimientos tramitados antes los principales órganos jurisdiccionales que se integran en el orden social, a excepción de los Juzgados de lo Social, cuyos datos fueron analizados de forma individualizada en la gráfica anterior.

Pese a que cada órgano registra unos niveles de duración claramente diferenciados, vemos como coinciden en la evolución al alza del tiempo medio empleado en la resolución de los procedimientos. No obstante, debemos señalar como en la sala de lo Social del TSJ y en la de la Audiencia Nacional, el tiempo de tramitación medio ha descendido de forma ostensible en el último ejercicio, a pesar de que en conjunto continua siendo más alto que en el año 2010. Circunstancia que no se ha producido en el TS, donde el tiempo medio de resolución de un expediente, se sitúa en 12,7 meses en el año 2015, la cifra más alta de la serie.

DURACIÓN MEDIA DE LOS PROCEDIMIENTOS. JURISDICCIÓN SOCIAL							
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	VARIABILIDAD 2010-2015
TSJ SALA SOCIAL	6,8	6,7	6,7	6,8	5,6	4,9	-28%
AUDIENCIA NACIONAL SALA SOCIAL	2,1	2,2	1,9	3,2	4,8	4,1	95%
TRIBUNAL SUPREMO SALA 4 ^a	10,1	9,8	10,6	10,7	11,1	12,7	26%

Gráfico 41. Tabla con la duración media de los procedimientos en la Jurisdicción social.

En el Gráfico 42, tenemos una tabla con la evolución media de los principales procedimientos cuyo conocimiento y resolución es competencia de la jurisdicción social. En concreto, se ha analizado la duración media de los procedimientos de: “conflictos colectivos”, “despidos”, “cantidades” y de “seguridad social”. En la tabla vemos como cada procedimiento supone un tiempo de tramitación medio propio. No obstante, y en consonancia con lo manifestado anteriormente, a medida que se van sucediendo los años, la tendencia se muestra al alza, derivada de la propia evolución de la litigiosidad en este ámbito, según pudimos analizar en el Capítulo relativo a la Jurisdicción social.

DURACIÓN MEDIA PRINCIPALES PROCEDIMIENTOS. JURISDICCIÓN SOCIAL							
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	VARIABILIDAD 2010-2015
CONFLICTOS COLECTIVOS	4,4	4,9	6,3	6,7	10,3	12,7	189%
DESPIDOS	3,5	3,8	4,7	6,5	7,6	7,2	106%
CANTIDADES	10	11,2	11,8	12,2	12,5	12,0	20%
SEGURIDAD SOCIAL	9,1	10,3	11,2	11,6	12,6	13,2	45%

Gráfico 42. Tabla con la duración media de los principales procedimientos en la Jurisdicción social.

3. La Justicia en los medios de comunicación

En el presente apartado se hace una reflexión de la percepción que se tiene de la Justicia a través de los medios de comunicación, y el impacto que el tratamiento de la información puede tener en la misma. El escritor y político Edmund Burke (1729-1797), calificó a los medios de comunicación, como una suerte de “cuarto poder”, por la fuerza e influencia que los mismos pueden ejercer sobre los otros tres, legislativo, ejecutivo y judicial.

El tratamiento de la información que se hace en torno a un determinado asunto que está siendo sometido a la consideración de un Tribunal, debe hacerse siempre con la responsabilidad y las cautelas necesarias, con el fin de evitar que se genere en la ciudadanía un “juicio paralelo”. En ocasiones es una tarea ciertamente complicada, debido a los intereses comerciales que subyacen en algunos medios de comunicación, que se traducen en un tratamiento de la información, bajo un prisma innecesariamente sensacionalista y amarillista, pues saben que eso se traduce en unos mayores índices de audiencia. Lamentablemente, el seguimiento que se hace de determinados asuntos que están siendo judicializados, contribuye a que de los mismos se haga un “reality show”, contribuyendo a la creación de dichos “juicios paralelos”. Estos, como muy bien define el Magistrado Juan Ramón Rodríguez LLamosí en su recensión *“Ética judicial y medios de comunicación”*, consisten en *“un juicio de valor ausente de rigor profesional y ético sobre los elementos de un proceso al margen de este, y que desemboca generalmente en un sentimiento de desconfianza hacia la Administración de Justicia y en un alarmismo de la sociedad ante la creencia de una sensación de inseguridad ciudadana, que le lleva a reaccionar demandando la reforma de las leyes”*.

Sin ánimo de exhaustividad, ya que es imposible reflejar la realidad sucedida en un año en unas pocas páginas, a continuación se recogen algunos de los titulares que han protagonizado algunas de las cuestiones que, de manera directa o indirecta, ha incidido en la actividad judicial de nuestros Tribunales. Se trata de tener una visión más completa del contexto socio-económico en el cual se inserta y desarrolla la actividad jurisdiccional, y el tratamiento que se hace de la misma desde el punto de vista de los medios de comunicación.

En efecto, como colectivo profesional, es nuestro deber analizar si la realidad que se presenta en los medios de comunicación se corresponde, en primer lugar, con la estadística judicial que gira en torno a la misma y, en segundo lugar, con el trasfondo jurídico que subyace tras el titular. Para ello, se han agrupado algunos de esos titulares que, sin ánimo de exhaustividad insistimos, nos han llamado la atención, en función del concreto orden jurisdiccional en el que se enmarcan, destacándose las incidencias más reseñables de los mismos.

Jurisdicción civil

Una de las cuestiones más importantes que ha sido protagonista de numerosos titulares de prensa, ha sido la problemática que gira en torno al **derecho de la vivienda**. A continuación se resaltan algunos titulares que ejemplifican la preocupación que existe sobre la misma.

- “*El 90% de los desahucios en Barcelona son por impago de los alquileres*”, publicada en ”El Periódico de Catalunya“, el pasado 29 de marzo de 2016.
 - o El tema de la vivienda ha supuesto uno de las caras más dramáticas y visibles de la crisis económica que estalló en nuestro país en el año 2008. Sobre ello se ha hecho un análisis bajo el epígrafe “*Afectación de la crisis económica en las ejecuciones hipotecarias*”, dentro del Capítulo dedicado al ámbito civil.
 - o Debemos destacar que la estadística judicial corrobora lo expuesto en este titular. También que la presión social y las reformas legislativas impulsadas a raíz de Sentencias del TJUE, ha puesto de manifiesto las deficiencias de un procedimiento de desahucio que contraviene al derecho de consumo europeo.
 - o Por último, tal y como se apunta en el citado epígrafe, existe un problema con el derecho a la vivienda en España.
- “*Uno de cada tres niños vive en precario*”, publicada en ”El Periódico de Catalunya“, el pasado 29 de marzo de 2016.
 - o La pérdida de la vivienda familiar se agrava cuando existen familiares a cargo, como es el caso de niños y ancianos.
 - o Un desalojo no siempre va acompañado de una alternativa habitacional adecuada, y más cuando existen personas vulnerables. En el caso de los menores, es evidente que el peregrinaje forzado por las circunstancias de la unidad familiar de los mismos por varias viviendas, no contribuye a su desarrollo integral en un entorno adecuado y estable.
 - o Los servicios sociales no dan abasto y las situaciones calificadas como de riesgo, se han multiplicado a lo largo de los últimos años. Es tan solo el reflejo de un problema de carácter estructural que gira en torno al derecho de la vivienda, pues a través de este se pueden desarrollar otros múltiples derechos que en definitiva, completan el significado de lo que se debe entender como ”vivir con dignidad“.
- “*El Gobierno recurre la ley catalana contra los desahucios auspiciadas por la PAH*”, publicada en el diario ”Expansión“, el pasado 30 de abril de 2016.
 - o Se trata de la Ley 24/2015, de 29 de julio, de medidas urgentes para afrontar la emergencia en el ámbito de la vivienda y la pobreza energética, que ha sido recurrida ante el Tribunal Constitucional, en numerosos preceptos que afectan al derecho de la vivienda.
- “*Las daciones de inmuebles en pago se reducen un 22%*”, publicada en el diario ”El País“, el pasado 15 de marzo de 2016.

Jurisdicción penal

Es en la Jurisdicción penal, donde se corre el riesgo de protagonizar los titulares más sensacionalistas, alimentando los llamados “**juicios paralelos**” que pueden desembocar en una alarma social y en una falsa sensación de inseguridad e impunidad.

- ”*14 meses de prisión por acosar a una trabajadora por el hecho de ser lesbiana*”, publicada por ”Diario Ara“, el pasado 9 de marzo de 2016.

Informe 2016

Resumen ejecutivo

- o Por un lado, la noticia destaca el importante retraso que se produjo en la resolución del presente procedimiento (como en tantos otros), derivado del “exceso de carga de trabajo que sufren los Juzgados penales de Barcelona, en especial los más antiguos.” Ello dio lugar a que se apreciara un atenuante por dilaciones indebidas.
- o Por otro lado, además del retraso, la noticia habla de libertad para el acosador, en su subtítulo “Retraso y Libertad”. Al haber sido una condena inferior a dos años de prisión, la ley prevé que la misma pueda quedar en suspenso, cuando se cumplen determinados requisitos. En este tipo de asuntos, una falta de una breve explicación en ese sentido, puede crear la sensación de cierta impunidad, a pesar de la gravedad de los hechos enjuiciados. Pero no debemos olvidar que uno de los principios que informan nuestro sistema penitenciario, es el de la reinserción social, y medidas encaminadas a la suspensión de la pena en determinados supuestos, contribuyen a la realización del mencionado principio.

Una Justicia que es lenta no merece ser calificada como tal. El **retraso en la tramitación de los asuntos** y la acumulación de los expedientes, es algo que sin duda preocupa y afecta a los justiciables, y más en una Jurisdicción como la penal, debido a la gravedad y sensibilidad de los temas que a través de esta se enjuician.

- “La Fiscalía ve imposible revisar a tiempo todas las causas penales”, publicada por “El País”, el pasado 19 de mayo de 2016.
 - o Imposibilidad de revisar todas las causas en el plazo legal (que finalizó el pasado 6 de junio de 2016), previsto en la reforma de la LeCrim.
 - o Nos estamos refiriendo al tiempo ordinario de 6 meses que a partir de la entrada en vigor de la reforma debe durar una instrucción, a no ser que esta sea declarada compleja en cuyo caso la misma ocupará 18 meses.

Jurisdicción contencioso-administrativa

La **evolución de la tasa de litigiosidad** como reflejo de la actividad judicial de la Administración de Justicia, es algo que interesa también a los medios de comunicación.

- “Los asuntos en trámite en los Juzgados y Tribunales españoles se redujeron casi un 6% en 2015”, publicada en el “Diario La Ley”, el pasado 9 de marzo de 2016.
 - o Bajan los asuntos ingresados en todas las Jurisdicciones salvo en el ámbito civil.
- “Lesmes pide medidas urgentes a un Congreso con el mandato acabado, el Presidente del Poder Judicial denuncia la pésima situación de la Justicia”, publicada en el “El País”, el pasado 30 de abril de 2016.
 - o En este se pone de manifiesto que las cargas de trabajo que soportan los Juzgados son inasumibles en al menos un 50% de las mismas, circunstancia que hemos podido corroborar con los datos extraídos del propio CGPJ, analizados en el cuerpo del presente Informe.
 - o Por otro lado, existe una necesidad de un cambio profundo y urgente en la Administración de Justicia, que se concrete en:

- Una reorganización territorial de la Justicia, pues la que tenemos proviene del S. XIX.
- Una nueva Ley de Enjuiciamiento Criminal.
- Una armonización de los medios materiales y personales en aras de una mejora de la eficacia con que se administra este Servicio Público.

Jurisdicción social

Dos son los principales temas que ocupan las líneas de los medios de prensa: el retraso en los órganos judiciales, que ya ha sido comentado; y **la evolución de los procedimientos de despido** a lo largo de los últimos años.

- “*Las demandas por despido caen a niveles de hace 7 años*”, publicada en “La Vanguardia”, el pasado 5 de marzo de 2016.
 - A pesar de que el titular puede parecer positivo, haciendo un análisis más profundo de la situación (cosa que se ha hecho en el Capítulo dedicado al ámbito Social, en el epígrafe “Coyuntura socioeconómica del Mercado de Trabajo”), lo cierto es que España tiene un problema de carácter estructural en cuanto a la configuración del Empleo se refiere.
 - Las reformas laborales operadas por la *Ley 35/2010, de 17 de septiembre, de medidas urgentes para la reforma del mercado de trabajo* y el *Real Decreto-ley 3/2012, de 10 de febrero, de medidas urgentes para la reforma del mercado laboral*, no solo no han conseguido sus objetivos si no que han acelerado la destrucción de empleo.

El sector de la Abogacía

Las noticias no solo se dirigen a la Administración de Justicia, sino que también se pone el acento en los principales operadores o colaboradores que interactúan con ella. En ese sentido, destacamos algunos titulares de **cómo perciben los medios de comunicación la actividad propia de los despachos** de abogados y abogadas.

- “*La comunicación se abre paso en los despachos como elemento diferenciador*”, publicada en el “Diario La Ley”, el pasado 15 de marzo de 2016.
 - La comunicación gana protagonismo con el paso de los años en los bufetes, que ven como a través de la misma pueden mejorar sus ratios de reputación.
 - Pese a que sigue siendo aún un sector tildado de conservador, lo cierto es que las nuevas formas de hacer en el mercado, también deben ser asumidas por los bufetes, y más teniendo en cuenta la enorme competitividad que existe.
 - Sobre este tema hay que tener especial cuidado ya que una de las restricciones deontológicas que existen en la profesión, es la no incitar al litigio. Por otra parte, un error de cálculo cometido o malinterpretado en el entorno de las redes sociales y los medios digitales, puede tener unas graves consecuencias en términos de credibilidad, confianza y reputación, para una firma de abogados.

4. La rutina de la Abogacía en los Juzgados

Tal y como se expuso en el Capítulo introductorio, en la presente edición del Informe sobre el estado de la Justicia elaborado por el ICAB, se ha querido poner el acento en la opinión de los colegiados sobre el funcionamiento de los órganos jurisdiccionales. En primer lugar, debemos poner de manifiesto que la realización del presente apartado, ha sido posible gracias a la colaboración de los compañeros y compañeras que, de un modo u otro han participado en la confección de una muestra de opinión, que se despliega de distintas formas a lo largo de las siguientes páginas. Por ese motivo y antes de avanzar, debemos mostrarles nuestra gratitud, ya que a través de sus impresiones podemos obtener una visión más completa sobre la realidad que gira en torno a la Administración de Justicia.

En segundo lugar, el presente epígrafe se ha llevado a cabo bajo la supervisión y colaboración de la Comisión de Relaciones con la Administración y la Justicia (CRAJ). Esta, funciona de enlace entre los colegiados y las distintas Administraciones con las que de forma directa o indirecta se interrelacionan en su rutina profesional. Por un lado, la CRAJ tiene como finalidad garantizar que la intervención de los Abogados y las Abogadas en todo procedimiento administrativo o judicial, se haga conforme a las normas de deontología y lealtad que inspiran el ejercicio de la profesión. Por otro lado, canaliza las quejas y disfunciones puestas de manifiesto por los colegiados, relativas al funcionamiento de las distintas administraciones incluyendo, por supuesto, la de Justicia. También tiene por objeto la consecución de acuerdos de colaboración con distintas instituciones, como el Tribunal Superior de Justicia de Cataluña, la Fiscalía o los representantes de los Mossos d'Esquadra; así como llevar a cabo actuaciones con la Agencia Tributaria, distintos Registros Públicos, los organismos de la Seguridad Social, entre otras. Asimismo, la CRAJ lleva a cabo una función informativa, a través de la actualización regular de los datos de los Juzgados y Tribunales, calendarios de guardias anuales, así como otras novedades de interés para el ejercicio de la profesión.

Para el desarrollo y consecución de todas las funciones y objetivos expuestos, la CRAJ trata de obtener información acerca del funcionamiento de las distintas administraciones con las que el colegiado trata profesionalmente, con la finalidad última de ofrecer un Servicio público de calidad al ciudadano, de acuerdo con esa proyección social que emana del ejercicio propio de la Abogacía.

4.1 El Barómetro de la CRAJ

Uno de los principales canales mediante el que la Comisión recoge la opinión de la Abogacía es el llamado "Barómetro de la CRAJ", que desde el 7 de junio del año 2011 se publica en la propia web institucional del ICAB. Desde ese momento, el barómetro se ha convertido en una herramienta muy útil para el conocimiento y difusión, de las impresiones y preocupaciones de la Abogacía que giran en torno a la rutina de su ejercicio profesional. A través del mismo, el ICAB tiene la oportunidad de acercarse al colegiado para conocer de primera mano sus necesidades e intereses, mediante la realización de una Encuesta dinámica sobre diversos temas de actualidad jurídica y sobre el funcionamiento de la Administración de Justicia.

Durante los últimos años, el “Barómetro de la CRAJ” se ha ido consolidando de manera clara y directa, permitiendo la inmediación del ICAB respecto a sus colegiados y colegiadas.

Por un lado, las consultas planteadas pueden estar incluidas dentro de un conjunto de acciones dirigidas al análisis demoscópico de una determinada materia, o bien formar parte de una sonda cuyo propósito es el de medir y detectar situaciones en las que se haga aconsejable la intervención de la Abogacía como colectivo. Por otro lado, en relación a determinadas cuestiones, se pretende hacer un seguimiento mediante la secuenciación de determinadas preguntas, con el fin de analizar la evolución de la misma. En este sentido, el “Barómetro de la CRAJ” supone un indicador de gran valor, habida cuenta de las opiniones de los profesionales de la Abogacía que en este se reflejan.

No es objeto del presente Informe recopilarlas todas, cosa que sería muy difícil, ya que la CRAJ ha elaborado más de 130 encuestas a lo largo de todos estos últimos años. A continuación se recogen algunas de las preguntas más relevantes recopiladas a lo largo del ejercicio 2015, que completan el análisis que en el presente Informe se realiza sobre la evolución del funcionamiento de la Administración de Justicia, a lo largo de los últimos años. Por su interés, se han agrupado en las siguientes temáticas:

El uso de las nuevas tecnologías

El Plan de Modernización de la Justicia que se ha ido desplegando de forma progresiva a lo largo de los últimos años, ha girado en torno a la Nueva Oficina Judicial como forma de reorganizar los recursos disponibles con el objetivo último de alcanzar unos niveles de eficiencia óptimos y mejorar los tiempos de respuesta en términos de resolución.

El despliegue de la NOJ tiene que ir acompañado necesariamente de la implantación y desarrollo de las nuevas tecnologías de la información y la comunicación, en el ámbito de la Administración de Justicia. Así se desprende de la Exposición de Motivos de la Ley 18/2011, de 5 de julio, reguladora del uso de las tecnologías de la información y la comunicación en la Administración de Justicia, que tiene por objeto obligar a que las relaciones con la Administración por parte de los profesionales y los ciudadanos, se digitalicen en la medida de lo posible.

En este sentido podemos destacar el sistema de comunicación y notificaciones “Lexnet” y el “E-Justicia”, cuya obligatoriedad para los profesionales se concretó en la reforma de la LEC operada por la Ley 42/2015, de 5 de octubre. Pese a que la citada obligación entró en vigor el pasado 1 de enero de 2016, lo cierto es que la utilización del sistema se encuentra aún en una fase relativamente embrionaria, mediante el despliegue progresivo del mismo.

Otro de los sistemas que se ha desplegado a lo largo de los últimos años, ha sido el conocido como “Arconte 2”, implementado para obtener las grabaciones de las actuaciones realizadas en sede judicial (Vistas y comparecencias), sustituyendo el soporte en CD por un código generado de forma individualizada para cada procedimiento, permitiendo la descarga online de aquélla. Una vez se avance en la firma digital, quedará

Informe 2016

Resumen ejecutivo

superada la necesidad de remitir estos códigos por parte de los órganos judiciales, facilitando con ello la comunicación digital entre la Administración de Justicia y los profesionales.

No obstante, la implantación del sistema en toda su extensión no ha sido del todo satisfactoria, según se desprende del Gráfico 43, en el que vemos como un 93% de los encuestados hacen referencia a la existencia de incidencias con los indicados códigos de acceso al sistema “Arconte 2”.

¿TODOS LOS JUZGADOS FACILITAN SIN INCIDENCIAS LOS CÓDIGOS NECESARIOS PARA ACCEDER AL SISTEMA ARCONTE 2?

Gráfico 43. Encuesta Barómetro de la CRAJ.

Protección de menores

El ámbito de la protección del menor, ha ocupado una presencia importante en las consultas realizadas a través del Barómetro de la CRAJ a lo largo de este último ejercicio.

A la consulta realizada a los Abogados y a las Abogadas sobre si el SATAF habitualmente realiza la exploración de los menores para realizar sus informes, en el Gráfico 44 vemos como durante el año 2015 solo un 34% ha contestado afirmativamente, lo que supone una reducción respecto al año anterior, en la que un 51% de los encuestados dijeron que sí.

¿EL SATAF HABITUALMENTE HACE EXPLORACIONES DE LOS MENORES PARA REALIZAR SUS INFORMES?

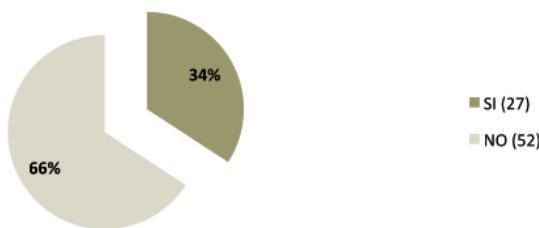

Gráfico 44. Encuesta Barómetro de la CRAJ.

En el Gráfico 45, podemos ver la opinión de la Abogacía relativa al funcionamiento de los Puntos de Encuentro Familiar. Estos suponen un mecanismo que debe ser utilizado con carácter excepcional, con el objetivo de facilitar la recuperación de las relaciones entre los menores y sus progenitores, bajo la supervisión de un equipo de especialistas, y siempre bajo la previa autorización judicial.

¿CONSIDERAS QUE LOS PUNTOS DE ENCUENTRO FAMILIAR FUNCIONAN ADECUADAMENTE?

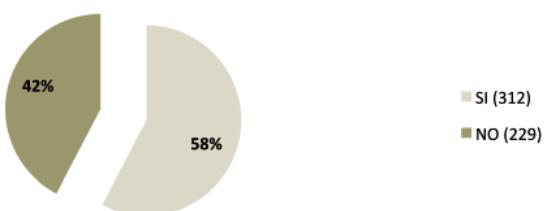

Gráfico 45. Encuesta Barómetro de la CRAJ.

En uno de los apartados del Capítulo dedicado al ámbito civil, se ha hecho referencia a los datos relativos a los niños tutelados. En efecto, cuando se produce una situación de desamparo la Generalitat a través de la DGAIA debe asumir la tutela de los menores, con el fin de procurarles un recurso familiar alternativo. Se trata de un tema sumamente delicado pues en muchas ocasiones el vínculo con los progenitores no favorece al interés superior del menor, por lo que debe ser apartado de los mismos hasta que los padres acrediten que tienen la capacidad suficiente para el desarrollo de la responsabilidad parental con plenas garantías.

No obstante, se debe actuar con cautela y evitar los automatismos, pues no olvidemos que el menor tiene el derecho de relacionarse con sus progenitores y que estos tienen para con el mismo una función de carácter inexcusable como lo es la responsabilidad parental. Por eso es tan importante la labor de los Servicios Sociales y de todos los profesionales relacionados, en la detección de situaciones de riesgo que pueden y deben corregirse, para evitar que el menor llegue a un desamparo que obligue a la DGAIA a actuar.

La labor de los Abogados y Abogadas en el seguimiento y apoyo de una familia que se encuentra en esta desagradable situación, resulta capital. Por eso nos sorprende y debemos ponerlo de manifiesto, las dificultades que existen para acceder a la información relativa a los expedientes de la DGAIA, en el sentido expuesto en el Gráfico 46.

¿CONSIDERAS QUE EXISTEN DIFICULTADES PARA ACCEDER A LA INFORMACIÓN RELATIVA A LOS EXPEDIENTES DE LA DGAIA?

Gráfico 46. Encuesta Barómetro de la CRAJ.

Asistencia al detenido

La preocupación por la garantía de los derechos en la asistencia al detenido ha sido, un año más, un aspecto relevante tratado con la amplitud que se merece desde la CRAJ, a lo largo de varias encuestas publicadas en el Barómetro.

Las modificaciones legales introducidas a partir de las Directivas Europeas en la Ley de Enjuiciamiento Criminal y la reciente jurisprudencia del Tribunal Europeo, se han traducido en cambios que han afectado a los derechos de asistencia al detenido, aunque no exentos de incidencias, según se desprende de los Gráficos siguientes.

Tres son las Directivas Europeas las que han tenido incidencia directa en este ámbito:

- La Directiva 2010/64/UE relativa a la interpretación y la traducción en los procedimientos penales.
- La Directiva 2012/13/UE relativa al derecho de información en los procesos penales.
- Y la Directiva 2013/48/UE relativa al derecho a la asistencia letrada en los procesos penales y en los procedimientos relativos a la orden de detención europea, derecho a que se informe a un tercero en el momento en que se produce la privación de libertad y a comunicarse con terceros y con autoridades consulares mientras dure la misma.

En el año 2015 se publicó la *Ley Orgánica 5/2015, de 27 de abril*, por la cual se modifica la LeCrim y la LOPJ, contemplando dos plazos distintos para la transposición de las Directivas 2010/64/UE y 2012/13/UE. Por lo que, habiendo sido un tema de especial trascendencia a lo largo de este último ejercicio, se han desarrollado varias encuestas en torno al mismo, así como unas conclusiones relativas a los criterios en la asistencia al detenido a partir de las conclusiones recogidas por una mesa de expertos en la materia celebrada en el ICAB. En dicho seminario se trataron aspectos como el derecho a la realización de una entrevista previa con la persona detenida (Gráfico 49), el acceso al atestado policial (Gráfico 50) o las incidencias relativas a la asistencia de los intérpretes en sede policial (Gráfico 48).

¿CONSIDERAS QUE, AUNQUE NO SE FACILITE EL ATESTADO, SE HA AMPLIADO LA INFORMACIÓN QUE SE FACILITA EN COMISARÍA SOBRE LOS HECHOS RELATIVOS A LA DETENCIÓN?

Gráfico 47. Encuesta Barómetro de la CRAJ.

¿LOS INTÉPRETES SE ESTÁN DESPLAZANDO A LAS COMISARÍAS POR LA NOCHE PARA INTERVENIR EN LAS ENTREVISTAS?

Gráfico 48. Encuesta Barómetro de la CRAJ.

¿HAS TENIDO PROBLEMAS EN COMISARÍA PARA REALIZAR LA ENTREVISTA PREVIA CON EL CLIENTE DETENIDO?

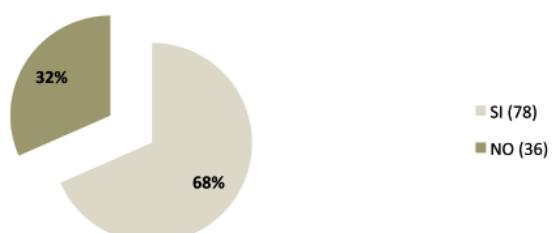

Gráfico 49. Encuesta Barómetro de la CRAJ.

Informe 2016

Resumen ejecutivo

¿SE ESTÁ FACILITANDO EL ACCESO AL ATESTADO POLICIAL EN COMISARÍA?

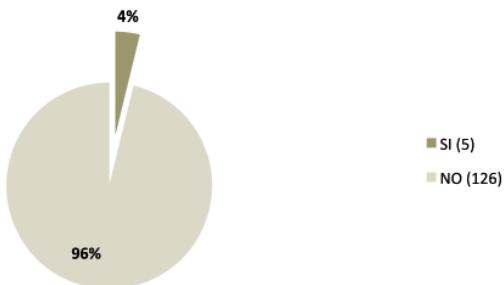

Gráfico 50. Encuesta Barómetro de la CRAJ.

Traslado de los Juzgados de lo Social

Con el traslado de los Juzgados de lo Social a la Ciudad de la Justicia, se consigue unificar en un único espacio todos los Tribunales que, dentro de sus respectivas jurisdicciones, resuelven en primera instancia la gran mayoría de los asuntos de acuerdo con las normas de competencia, en uno de los partidos con una actividad judicial más intensa de España.

El traslado al Edificio S tuvo lugar el pasado mes de septiembre de 2015. Con motivo del mismo, el ICAB ha llevado a cabo una serie de actuaciones, como la organización de una visita previa a la inauguración de la nueva sede, la difusión de información relativa a su ubicación y formas de acceso y la realización de varias preguntas a través del Barómetro de la CRAJ, con el objetivo de ver cómo estaba siendo la adaptación a estas nuevas instalaciones, desde el punto de vista de la Abogacía.

Las consultas han ido dirigidas a conocer la opinión de los Abogados y las Abogadas, sobre si consideraban adecuadas estas nuevas instalaciones. En el Gráfico 51 vemos como los colegiados consideran que los espacios de estas, tanto para la espera como para poder negociar con los clientes, no es el adecuado. En efecto, se echa de menos la falta de espacio, sobre todo para la negociación, mediante la cual se resuelven una parte sustancial de los asuntos que se tramitan ante esta Jurisdicción.

¿LOS JUZGADOS DE LO SOCIAL DISPONEN DE UN ESPACIO ADECUADO PARA ESPERAR Y NEGOCIAR?

Gráfico 51. Encuesta Barómetro de la CRAJ.

En resumen, la opinión de los colegiados laboralistas de Barcelona, consideran que las instalaciones no son adecuadas, tal y como se desprende del Gráfico 52, en el que se observa que el descontento en ese sentido de un 79% de los encuestados.

Las nuevas instalaciones han sido objeto de queja por parte de la Abogacía, debido a la concentración de órganos y servicios (entre ellos la sede del Colegio), en un espacio más reducido en comparación al que se disponía en las anteriores dependencias de estos Juzgados. Con el fin de paliar esta situación, el Decanato Social se instaló desde un inicio en el mismo lugar que el Decanato Civil, cambio que motivó también la modificación de la sede principal del ICAB en la Ciudad de la Justicia.

La CRAJ ha llevado a cabo diversas acciones que se han concretado en la realización de varias reuniones con los representantes de la judicatura y del Departamento de Justicia, con el fin de buscar soluciones de mejora teniendo en cuenta el espacio disponible de dichos Juzgados.

¿CONSIDERAS QUE LAS INSTALACIONES DE LOS JUZGADOS DE LO SOCIAL SON ADECUADAS?

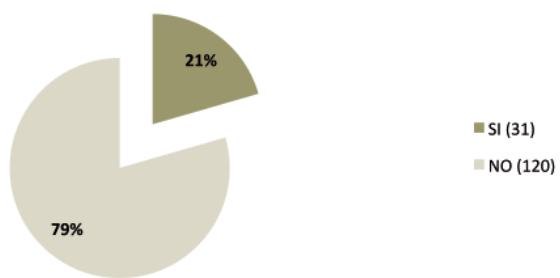

Gráfico 52. Encuesta Barómetro de la CRAJ.

Portal de conciliaciones

Otra de las cuestiones planteadas que afecta a la Jurisdicción social es la referida al funcionamiento del Portal de Conciliaciones.

Ante las incidencias recogidas por la CRAJ a través de los colegiados, se efectuó una consulta mediante el Barómetro, con un resultado bastante significativo. En efecto, en el Gráfico 53, vemos como un 87% de los colegiados ha manifestado haber tenido problemas para acceder al Portal de Conciliaciones. A la vista de los datos, se procedió a realizar las reuniones pertinentes con los responsables de este servicio, detectándose que la problemática derivaba mayoritariamente de la utilización de la última versión del sistema operativo de los usuarios (el Windows 10), y la falta de actualización del mismo por parte de la Administración.

Un ejemplo más, de la necesidad de desplegar las nuevas tecnologías, pero con las dotaciones presupuestarias suficientes en aras de conseguir que su uso se haga de la manera más efectiva posible.

Informe 2016

Resumen ejecutivo

¿HAS DECTADO PROBLEMAS PARA ACCEDER AL PORTAL DE CONCILIACIONES LABORALES?

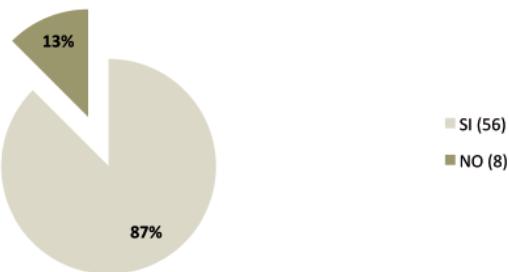

Gráfico 53. Encuesta Barómetro de la CRAJ.

En el Gráfico 54, vemos como un 66% de los colegiados considera que el tiempo de tramitación de las conciliaciones laborales no ha mejorado.

¿CONSIDERAS QUE EL TIEMPO DE TRAMITACIÓN DE LAS CONCILIACIONES LABORALES HA MEJORADO?

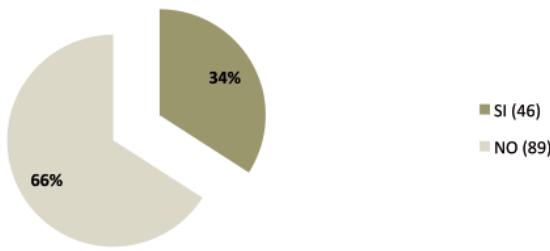

Gráfico 54. Encuesta Barómetro de la CRAJ.

Registro Civil

En el Gráfico 55, se recoge una encuesta publicada en el Barómetro de la CRAJ, en la que se pregunta a los colegiados si han detectado incidencias en la atención en el Registro Civil, respondiendo de forma afirmativa un 88% de los encuestados.

El Registro Civil juega un importante papel en los procedimientos de extranjería, o en aquellos que versan sobre el estado o la capacidad de las personas. Por lo que un buen funcionamiento de todas las administraciones que giran en torno a un asunto judicial o administrativo, contribuye en definitiva a la realización de los derechos por parte de los ciudadanos.

El pasado 4 de julio de 2015 se publicó en el BOE la *Ley 19/2015, de medidas de reforma administrativa en el ámbito de la Administración de Justicia y del Registro Civil*, que prorrogó la entrada en vigor de la *Ley 20/2011, de 21 de julio, del Registro civil*, hasta el 30 de junio de 2017, con excepción de las disposiciones adicionales 7^a y 8^a, y las disposiciones finales 3^a y 6^a, que entraron en vigor al día siguiente de su publicación.

¿HAS DETECTADO RECENTEMENTE INCIDENCIAS O RETRASOS EN LA ATENCIÓN EN EL REGISTRO CIVIL?

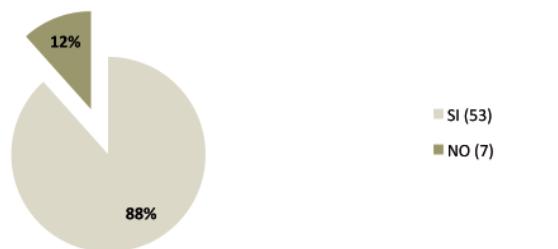

Gráfico 55. Encuesta Barómetro de la CRAJ.

Modificaciones legales

Sin ánimo de exhaustividad, pues es imposible ni tan siquiera planteárselo debido al furor legislativo experimentado a lo largo de los últimos años, se han recogido algunas de las opiniones de la Abogacía acerca de algunas de las modificaciones legislativas más importantes en este último ejercicio, entre ellas una muy concreta (la prisión permanente revisable) y una genérica (la reforma del Código Penal).

Desde el Barómetro se ha planteado una consulta acerca de la adecuación de la pena de prisión permanente revisable, introducida en el año 2015 como una pena de prisión grave, que conlleva el cumplimiento íntegro de la condena impuesta. Este tema generó un importante debate social, habiendo sido desaprobada por un 68% de los Abogados y Abogadas, según se desprende del Gráfico 56. En la realización de dicha consulta, destaca el elevado número de participantes (con un total de 314), estando dicha cifra ostensiblemente por encima del volumen de participación registrada en el resto de encuestas.

¿CONSIDERAS ADECUADA LA PENA DE PRISIÓN PERMANENTE REVISABLE?

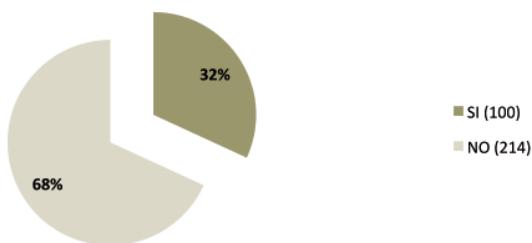

Gráfico 56. Encuesta Barómetro de la CRAJ.

Por último, en el Gráfico 57 vemos como la Abogacía considera en un 58%, que la reforma del Código Penal no supondrá una disminución del número de las denuncias. Los acontecimientos de los próximos ejercicios confirmarán o no dichas apreciaciones. No obstante, el conjunto de las mismas contribuye sin duda, a un mejor entendimiento del funcionamiento de la Administración de Justicia.

¿CON MOTIVO DE LA REFORMA DEL CÓDIGO PENAL, CONSIDERAS QUE HABRÁ UNA DISMINUCIÓN DE LAS DENUNCIAS?

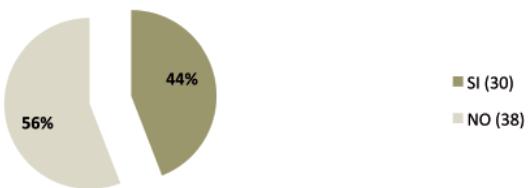

Gráfico 57. Encuesta Barómetro de la CRAJ.

4.2 La opinión de la Abogacía a “pie de toga”

Tal y como se apuntó en el Capítulo introductorio, en la presente edición del Informe, como novedad respecto a años anteriores, hemos puesto el foco en la opinión de la Abogacía de Barcelona sobre el funcionamiento de nuestros Juzgados y Tribunales, con el fin de ofrecer una visión más completa del análisis realizado en el cuerpo de la presente obra.

Para ello, desde el ICAB se ha lanzado una encuesta, tanto en la propia web institucional como a “pie de toga” en la Ciudad de la Justicia, a través de la cual los compañeros y compañeras han tenido la oportunidad de reflejar sus impresiones. El objetivo no es otro que el de personalizar en cierta medida el análisis realizado en estas líneas, desde el punto de vista de los Abogados y Abogadas del ICAB.

En total se han podido recoger más de 450 encuestas lo cual, teniendo en cuenta que el universo sobre el que se realiza es de unos 16.500 colegiados nos da un margen de error en torno al 0,05.

En el Gráfico 58, podemos observar las áreas de dedicación preferente de los compañeros y compañeras que han atendido a la encuesta. En el mismo vemos como destacan de forma significativa los ámbitos civil, penal y social. Además, dentro de la Jurisdicción civil aunque de forma diferenciada por su especialidad, vemos como las áreas relativas al Derecho de familia y al Derecho mercantil, ocupan una posición importante, en comparación con el resto de disciplinas. Dentro de la categoría de “otros”, se han agrupado áreas como Extranjería, Menores, Penitenciario o Violencia sobre la Mujer.

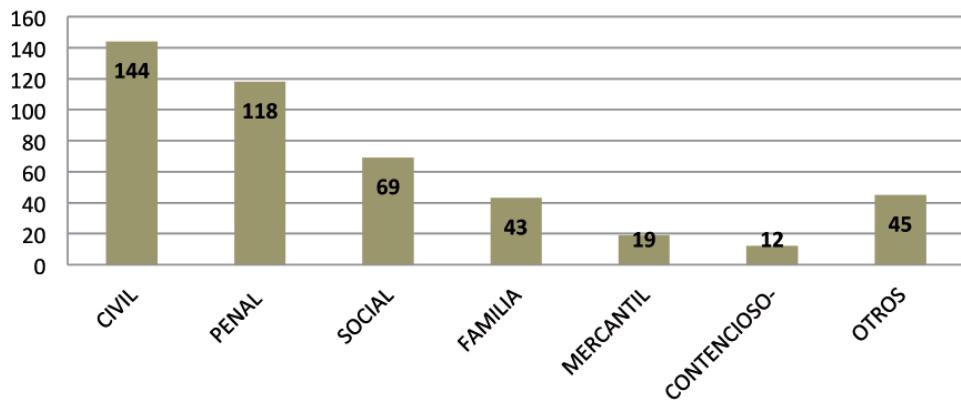

Gráfico 58. Área de dedicación preferente de los encuestados.

En el Gráfico 59, vemos como en opinión de la Abogacía de Barcelona, la situación de los Juzgados respecto al último año, no ha sido positiva pese a que se ha producido un cambio de tendencia en la respuesta si la comparamos en las anteriores ediciones. En efecto, de los 450 encuestados, un total de 259, es decir, más del 58%, consideran que la situación de la Administración de Justicia se ha mantenido igual que el año anterior. Pero, esta respuesta puesta en relación con las respuestas de años anteriores que aludían a un empeoramiento, no puede llevarnos a conclusiones optimistas. Además, son también un porcentaje muy alto, el 34%, los que opinan que la misma ha empeorado. Tan solo 29 (6,54%) consideran que el funcionamiento de los Tribunales ha experimentado una mejora respecto al ejercicio precedente. Esta visión pesimista del Estado de la Justicia encaja con los datos registrados a lo largo del presente Informe, y con la opinión de otros operadores jurídicos en el sentido de que existe una necesidad de reforma que se concreta en:

- La adecuación de los recursos que se destinan a la Administración de Justicia a la litigiosidad real del momento.
- Un despliegue decidido de la Nueva Oficina Judicial y la instauración de sistemas de trabajo basados en una distribución eficaz de los recursos disponibles.
- El impulso de las TIC's en el ámbito de la Administración de la Justicia, así como del expediente judicial electrónico.
- Revisión de la planta judicial hacia un sistema que permita flexibilizar los efectivos disponibles para adaptarlos a las distintas cargas de trabajo en función de las necesidades.
- Especialización de los órganos judiciales para la resolución de aquellos asuntos que, por su naturaleza y por su volumen, aconsejan su atribución a unos Tribunales específicos conforme a unas normas de reparto o de competencia, con el fin de obtener unas mejores ratios resolutivas y una interpretación más homogénea y coherente de la ley en términos doctrinales y jurisprudenciales.

En definitiva, no debemos olvidar que el carácter instrumental de la Administración (incluyendo la de Justicia) hacia la consecución de los objetivos que por el ordenamiento jurídico se le encomiendan, exige una adecuación presupuestaria suficiente, para poder hablar de un Servicio Público de calidad.

Informe 2016

Resumen ejecutivo

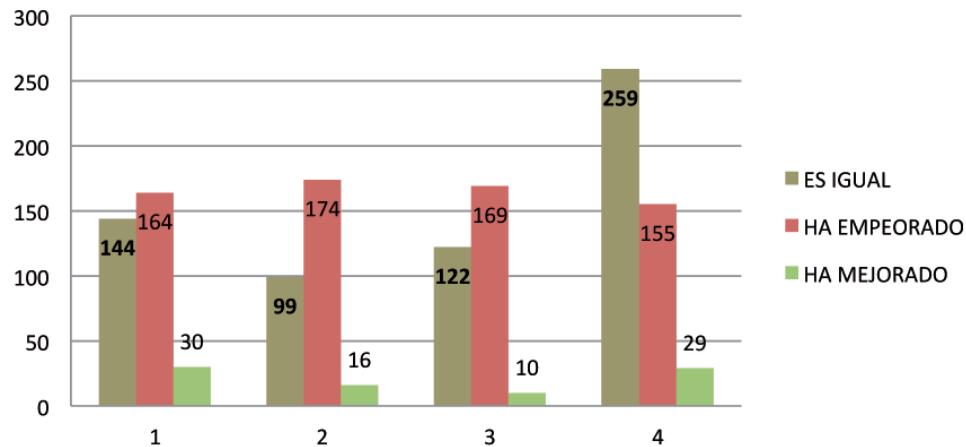

Gráfico 59. Situación de los Juzgados respecto al último año.

Una de las quejas de los encuestados que refleja de una manera clara esa visión pesimista antes comentada, se centra en la existencia de un habitual retraso a la hora de celebrar el primer señalamiento. Circunstancia que, como vemos en el Gráfico 60, es común en todos los órganos judiciales independientemente de la Jurisdicción o la tipología de asuntos sobre los que resuelven.

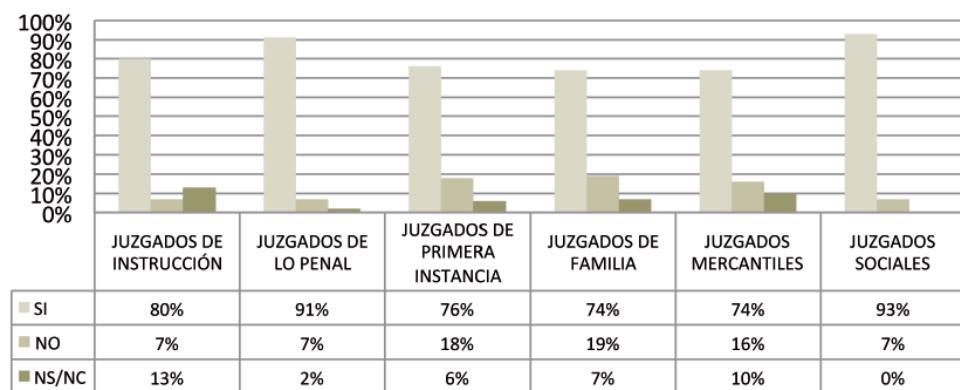

Gráfico 60. Retraso en la celebración del primer señalamiento en función del Juzgado.

En efecto, la media de los encuestados que han respondido de forma afirmativa respecto a la existencia de un retraso habitual en la celebración del primer señalamiento, se sitúa en un 79%. La impuntualidad es más intensa en la Jurisdicción social con un 93% en los Juzgados de lo Social; seguida de la penal con un 80% en los Juzgados de Instrucción y un 91% en los Juzgados de lo Penal. Mientras que la Jurisdicción civil es ligeramente más puntual según la opinión de los encuestados, tal y como se refleja en la gráfica.

Hay que tener en cuenta que la pregunta específica sobre el primer señalamiento es muy importante dado que si bien todo el mundo puede entender que a lo largo de la mañana, sea muy difícil hacer una previsión precisa de la duración de las vistas para evitar las largas esperas en pasillos, ya no es tan fácil de entender por qué incluso el primer señalamiento debe partir estos retrasos.

Y, los abogados no dudan en señalar la causa (Gráfico 61), centrándose de forma abrumadoramente mayoritaria en la demora de alguno de los que han de intervenir en la vista, especialmente del propio Juez o Magistrado y, en menor medida, de alguna de las partes o testigos.

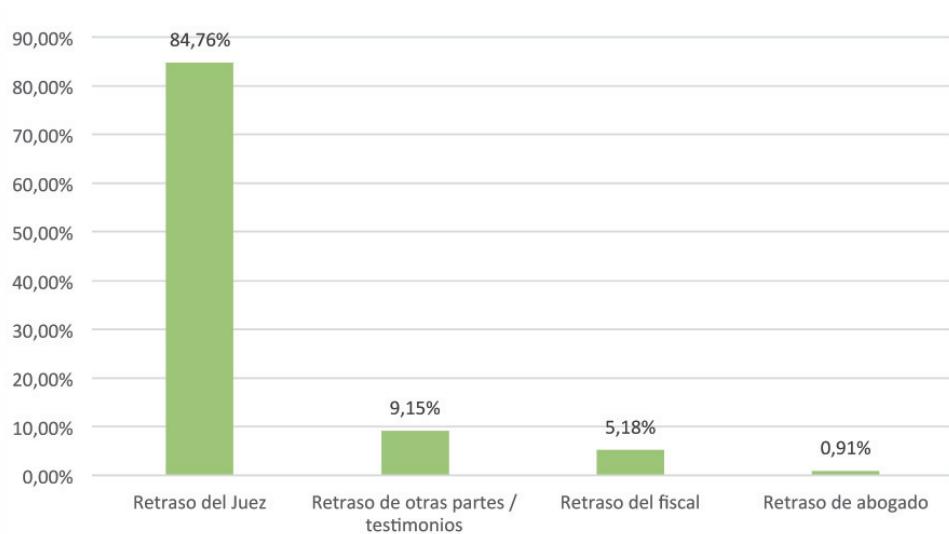

Gráfico 61. Causas del retraso en iniciarse el primero de los juicios señalados.

Los encuestados, han manifestado que existe un retraso generalizado en la tramitación de los procedimientos. Dicha circunstancia encaja con los datos que se han analizado a lo largo del presente Informe, tanto en términos absolutos según pudimos ver en el movimiento de los asuntos diferenciando entre “ingresados”, “resueltos” y “pendientes al finalizar el ejercicio”, como a través de los principales indicadores judiciales. En efecto, la Justicia se encuentra en una situación de colapso que requiere la atención tanto de las Autoridades competentes como de todos los operadores jurídicos directa o indirectamente implicados.

Existe una multitud de causas que han motivado el retraso en la tramitación de un expediente judicial.

Ahora bien, la que se considera la causa principal es la inadecuada organización del órgano judicial en todas sus vertientes de lo que serían las herramientas de gestión de cualquier entidad, bastantes puntos por encima de otras causas como la falta de recursos humanos o personales, la falta de recursos materiales o la falta de colaboración de otros órganos judiciales y administraciones (exhortos, periciales, informes técnicos pendientes...)

Informe 2016

Resumen ejecutivo

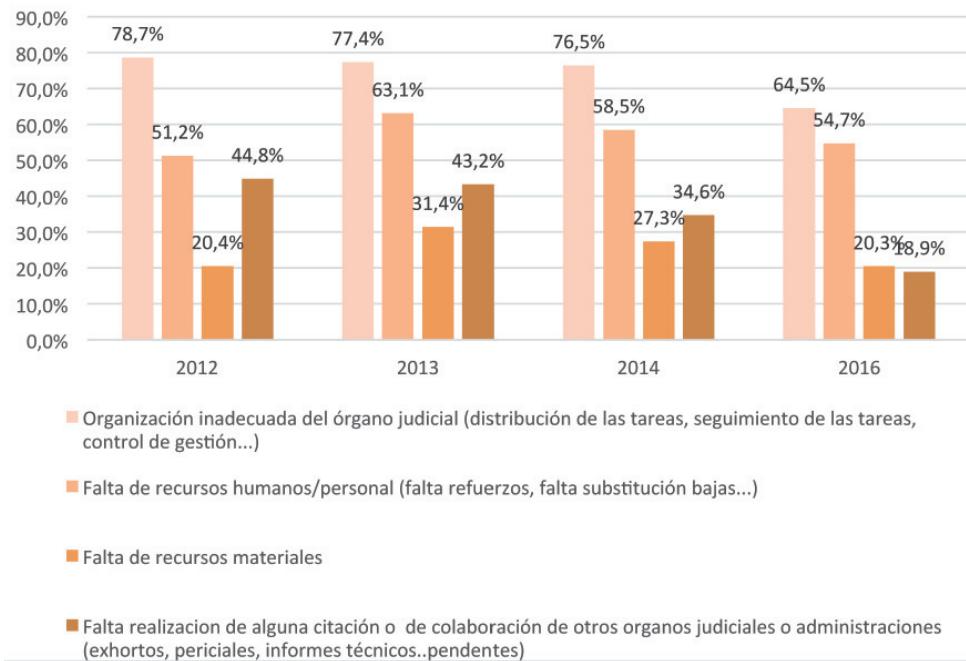

Gráfico 62. Causas del retraso en la tramitación del procedimiento

Así mismo, en relación a las causas que han motivado la suspensión de un señalamiento (y por tanto un retraso en la tramitación del proceso), son varias y diversas, según señalan los encuestados. Las más importantes son:

- La falta de alguna notificación o citación por realizar.
- Inasistencia de alguno de los intervenientes en el proceso, especialmente testigo o parte.
- Falta de recursos humanos/personal.
- Mala organización y falta de previsión.

Sin embargo, los cambios más localizados o generales que han querido ponerse en marcha para paliar alguna de las tradicionales carencias que la Administración de Justicia, tampoco generan confianza entre los abogados y las abogadas.

Así, por ejemplo, el 2015 se produjo el traslado de los Juzgados de lo Social en las instalaciones de la Ciudad de la Justicia con la intención de unificar todos los órganos judiciales en un mismo espacio que tenía que conseguir unos efectos positivos en el ritmo de trabajo, en la metodología y en la organización. Sin embargo, la opinión de la abogacía no es nada motivadora como puede verse en el Gráfico 63.

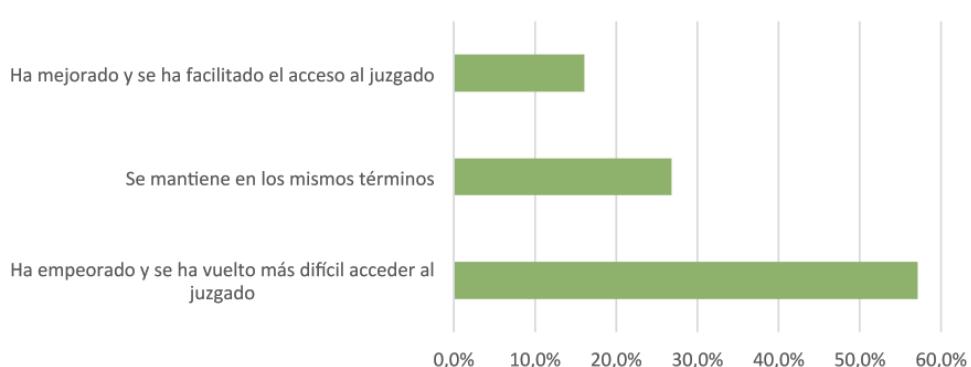

Gráfico 63. Atención a los profesionales en los Juzgados de lo Social de la Ciudad de la Justicia.

Tampoco confían demasiado en otros cambios mucho más genéricos, como sería el que se está produciendo como consecuencia de la modificación de la LEC y la obligatoriedad de utilizar sistemas de comunicación electrónica (LEXNET o EJUSTICIA).

Así se desprende de las respuestas poco confiadas que aparecen.

	Nada de acuerdo				Totalmente de acuerdo
	1	2	3	4	5
El cambio podrá agilizar la Administración de Justicia	25,57%	15,75%	23,74%	17,81%	17,12%
El cambio ayudará a los Abogados en la inmersión en las TIC	23,74%	15,07%	25,57%	19,86%	13,24%
El cambio facilitará la tarea del abogado	28,77%	15,30%	23,97%	16,21%	15,07%

Gráfico 64. Efectos de la obligatoriedad de utilizar sistemas de comunicación electrónica.

Efectivamente, pese a que, como se ha venido comentando, uno de los elementos que servirían para la mejora del funcionamiento de los Tribunales, es el impulso de las TIC's en el ámbito de la Administración de la Justicia, así como del expediente judicial electrónico, el uso que realiza la abogacía en general y la de Barcelona en particular de todos estos elementos no es excesivamente alto en frecuencia.

En el Gráfico 65 tenemos una tabla con algunos de los ítems tecnológicos que tienen o pueden tener cierta relevancia en el ejercicio diario de la profesión.

Informe 2016

Resumen ejecutivo

USO DE LAS TECNOLOGÍAS, ¿CON QUÉ FRECUENCIA USAS...?						
	DIARIA	1 O 2 VECES POR SEMANA	1 VEZ CADA 15 DÍAS	1 VEZ AL MES	ESPORÁDICAMENTE O CASI NUNCA	TOTAL RESPUESTAS
FIRMA DIGITAL	65	71	40	27	222	425
GRABACIÓN DE JUICIOS	45	78	94	100	102	419
UTILIZACIÓN DE WIFI	325	18	9	7	72	431
COPIAS DE SEGURIDAD BACKUP	116	94	52	63	98	423

Gráfico 65. Frecuencia de uso de las TIC's.

El uso de las tecnologías entraña grandes ventajas en términos de eficacia y aprovechamiento de los recursos disponibles, en el día a día de la profesión. Pero también supone una obligación, que se concreta en las siguientes normas:

- La Ley 18/2011, de 5 de julio, reguladora del uso de las tecnologías de la información y la comunicación en la Administración de Justicia.
- La Ley 42/2015, de 5 de octubre, de reforma de la Ley 1/2000, de 7 de enero, de Enjuiciamiento Civil.

No obstante, pese a que el uso de las nuevas tecnologías y la implantación del expediente electrónico siempre supone un avance, la opinión recogida por parte de los encuestados refleja cierto pesimismo. Tal vez porque dicha obligatoriedad se hace en un momento de contracción presupuestaria y porque el despliegue de todos estos sistemas se está haciendo mostrando evidentes deficiencias. Además, no existe un único sistema de comunicación y notificaciones, sino varias plataformas repartidas a lo largo de varias CCAA, lo que no resulta del todo lógico, pues ello supone operar con varias plataformas lo que generará mayores problemas de compatibilidad (y practicidad). Y eso, sin tener en cuenta que, la mayoría de Juzgados y Tribunales, todavía utilizan medios como el fax para citar o notificar a los profesionales.

Esperemos, sin embargo, que el ritmo en el cambio que se requiere para introducir este elemento tecnológico en la comunicación con la Administración de Justicia no sea tan lento y tan poco optimista como el que se está dando en el uso del catalán.

Efectivamente, en el Gráfico 66 podemos ver el idioma utilizado por los encuestados en su día a día en ante la Administración de Justicia. En este, vemos como el idioma más utilizado con diferencia es el castellano.

La mayoría de los abogados justifican este uso a preferencias propias (33,18%) pero no es nada despreciable, el 30,47% que dicen hacerlo por costumbre, el 25,73% que consideran que es el idioma de la Administración o el 15,34% que lo hace por considerar que el uso de un determinado idioma será positivo para la gestión del resultado lo que es bastante indicativo.

Y es que, si ponemos este dato en relación con la reciente encuesta realizada sobre el perfil de los abogados, sus despachos y los clientes a los que atienden, podremos ver que el catalán gana terreno, en la medida que un 61% manifiesta hablar con el su cliente en el idioma que este escoja pero un 33% lo hace mayoritariamente en catalán.

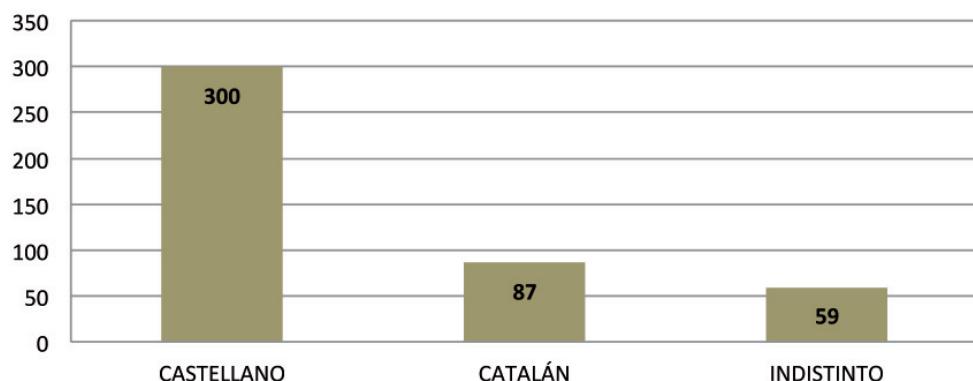

Gráfico 66. ¿Qué idioma utiliza para dirigirse a la Administración?

Por último, también se ha preguntado sobre las principales disfunciones con las que se encuentran los abogados y abogadas cuando se encuentran frente a las Comisarías o centros de detención.

De manera aplastante (Gráfico 67) puede verse como las dificultades para acceder al atestado policial, destacan por encima de otras cuestiones aunque no es menospreciable la falta de información sobre la situación personal del cliente o los retrasos para prestar declaración.

El acceso al atestado policial es básico para una buena y correcta defensa del detenido. Lo contrario, es llevar al abogado a una actuación absurda e inútil. ¿Cómo puede el abogado actuar en defensa del cliente cuando desconoce los hechos y detalles de la acusación que se realiza o que motivo la detención?

Los Mossos de Esquadra en Barcelona, reticentes a su entrega, pusieron en marcha la existencia de un formulario (el llamado N01) que pretendería sustituir el acceso al atestado, sin embargo, esto no solo es insuficiente si no que, además, no se está realizando con la debida diligencia y por tanto la información facilitada sobre los hechos sigue a través del “Formulario N01”, siendo insuficiente en opinión de la Abogacía de Barcelona.

Informe 2016

Resumen ejecutivo

Por eso, y en aras de poder ofrecer un Servicio Público de calidad y con todas las garantías para con el ciudadano, es fundamental la colaboración de todos los operadores y sectores que se incardinan en la órbita de la Administración de Justicia. Y en ese sentido se deben dirigir todos nuestros esfuerzos.

A mayor intensidad del color más importante la disfunción en las Comisarías

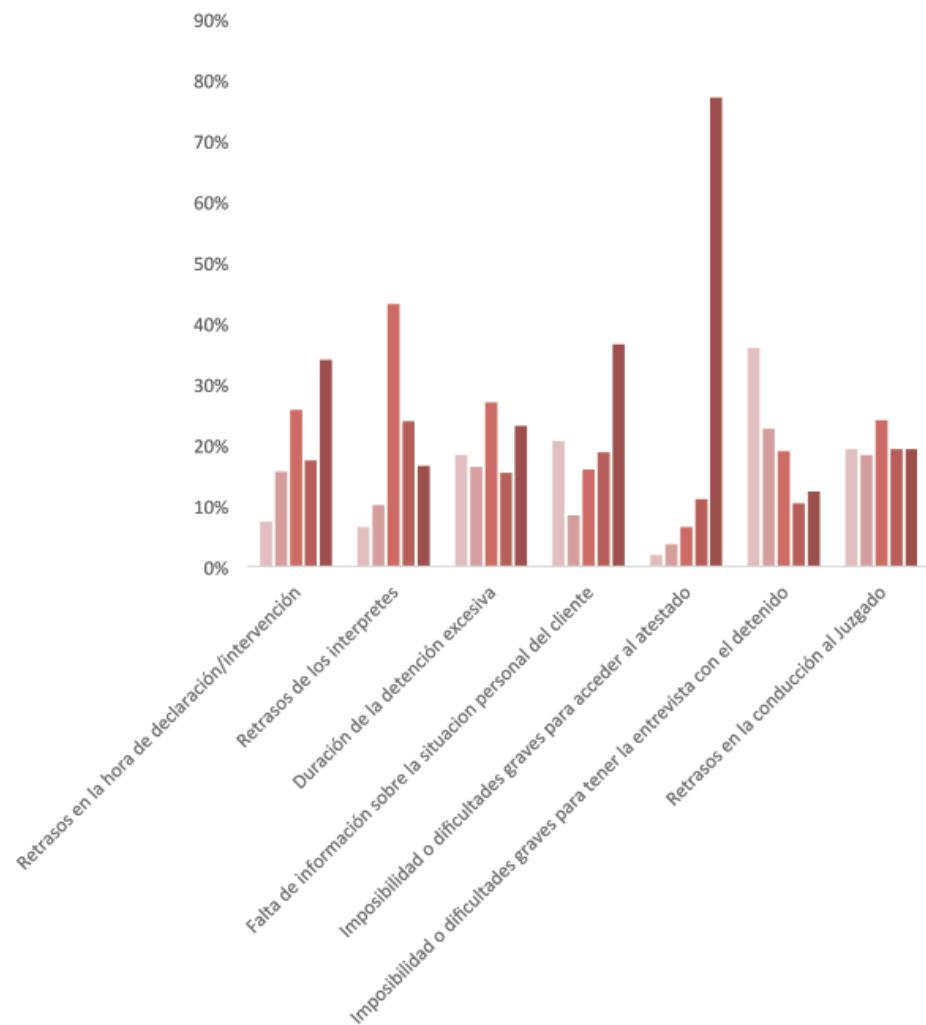

Gráfico 67. Disfunciones en la asistencia al detenido en comisarías y centros de detención.

IL·LUSTRE COL·LEGI DE
L'ADVOCACIA DE BARCELONA